

Digitales Brandenburg

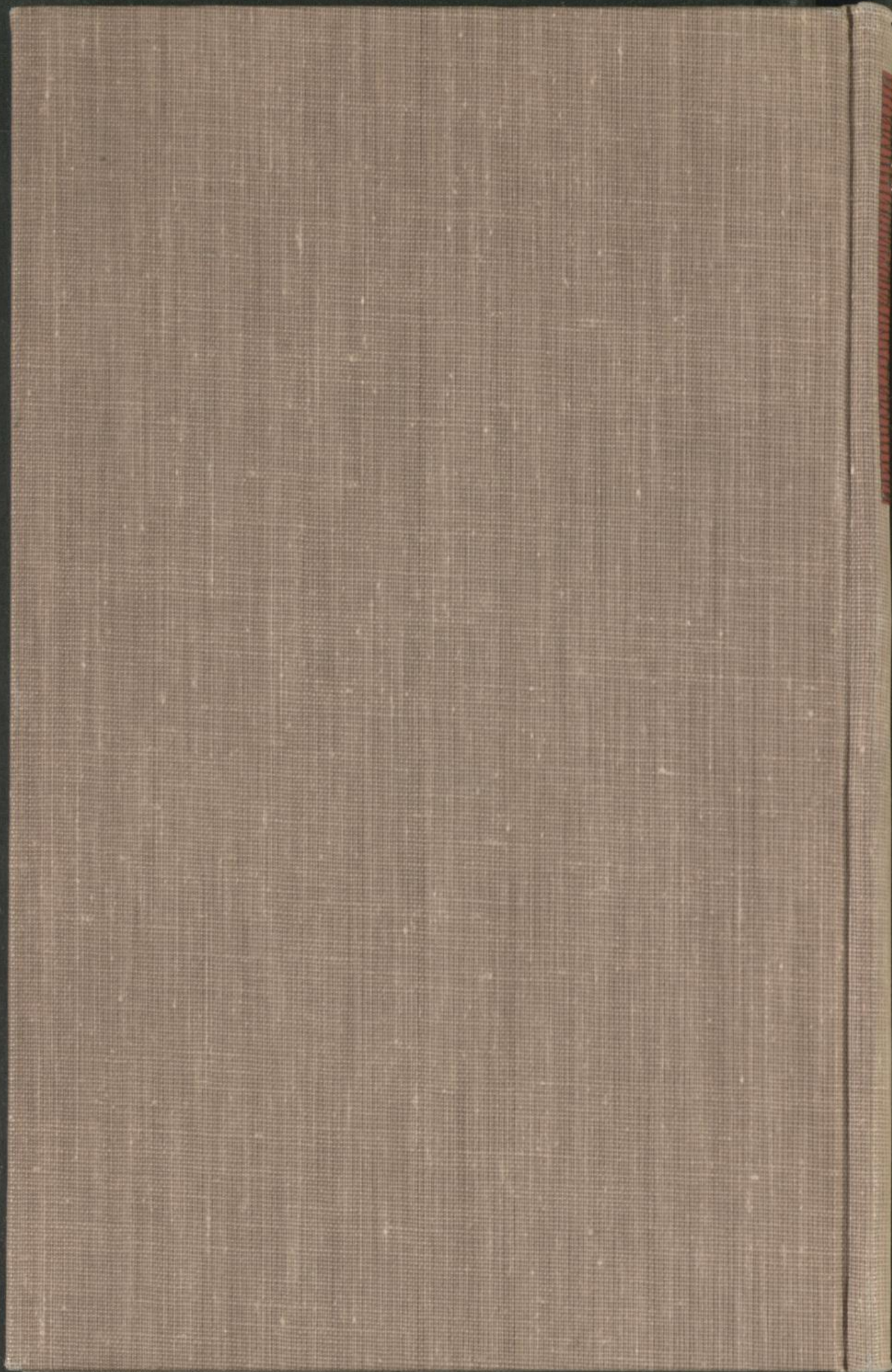
hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

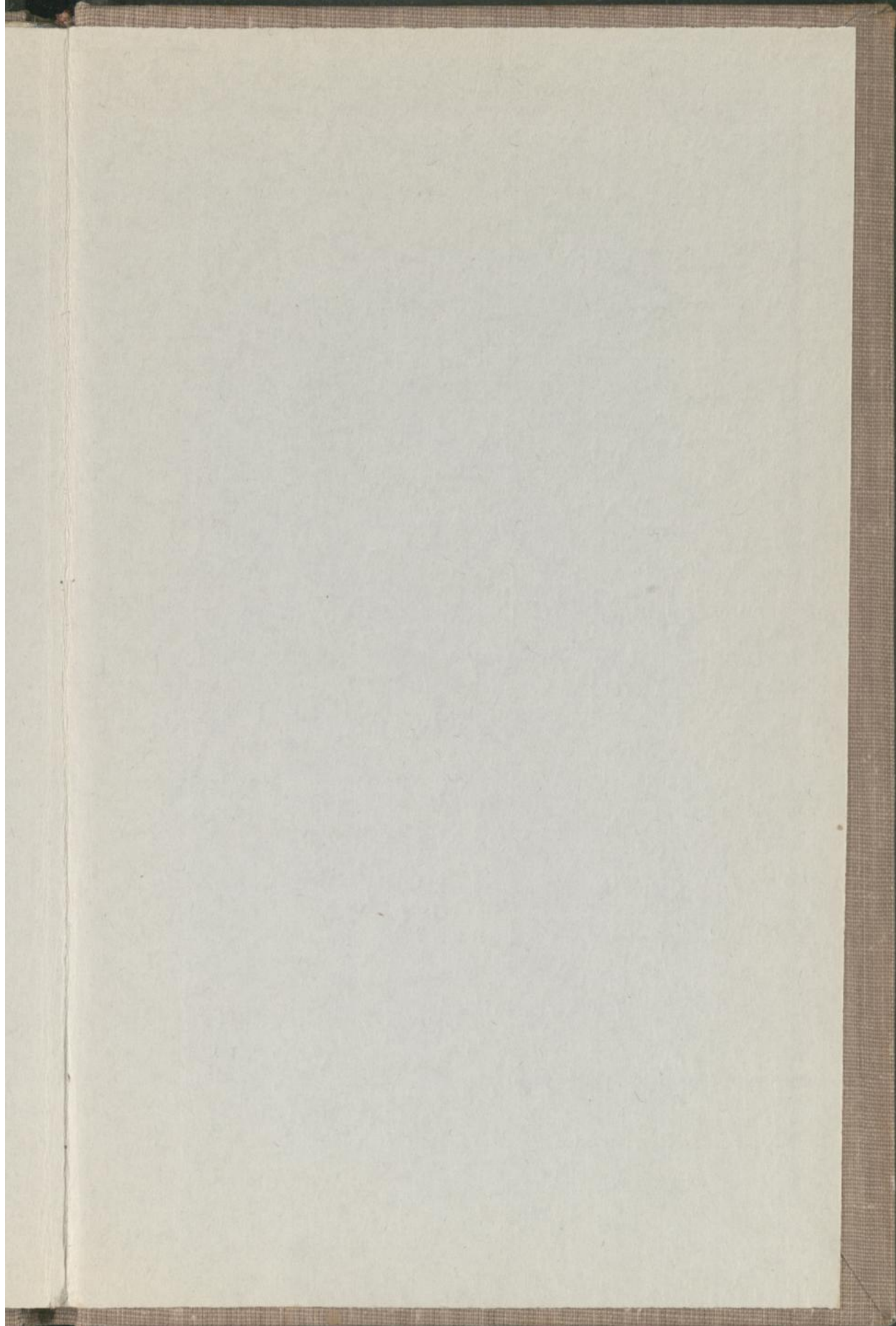
Sefer matsref ha-‘avodah

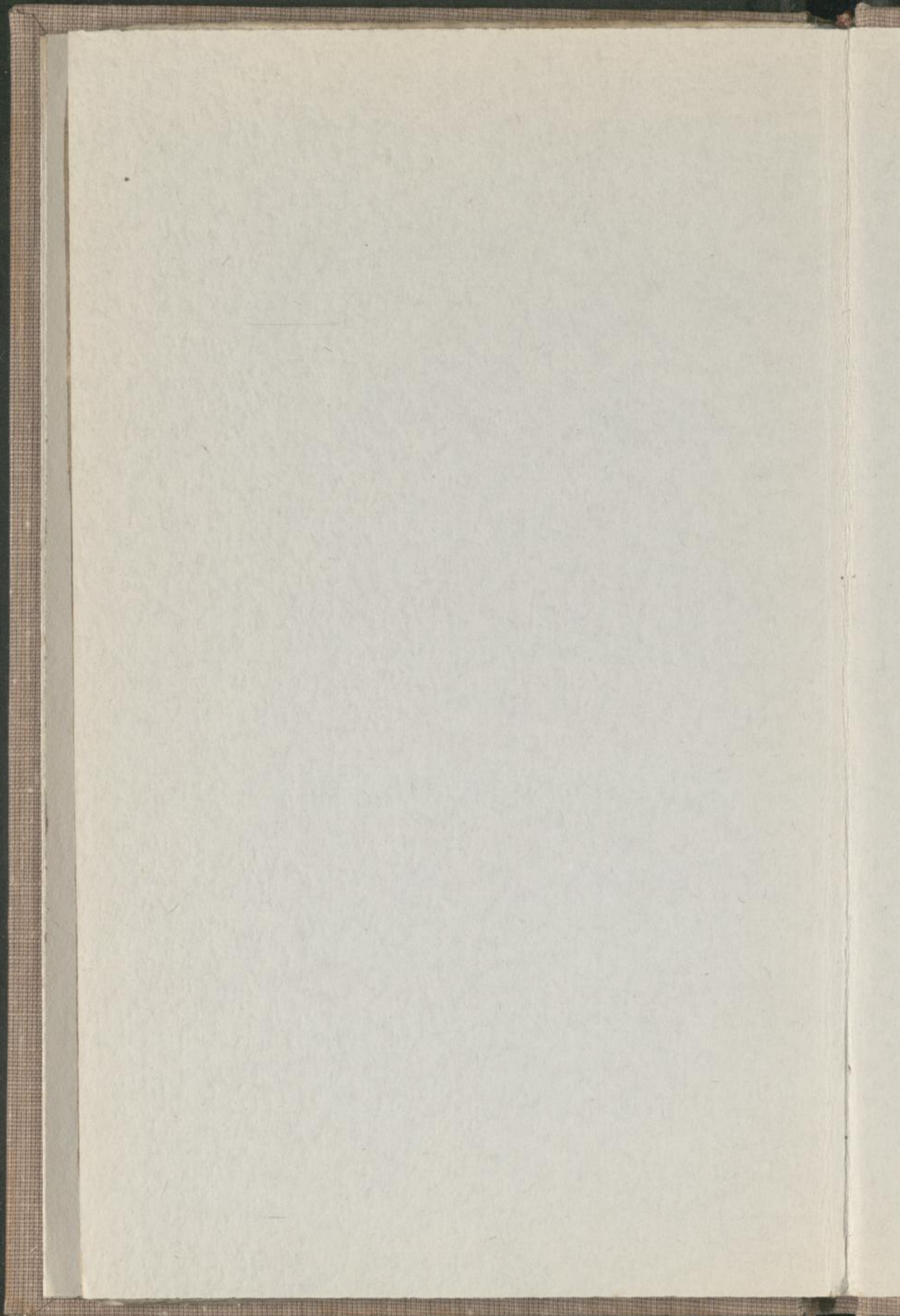
Segalovits, Dov Ber ben Shalom ha-Leyi

Kenigsberg, 618 [1857/1858]

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11884](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11884)

3077

VI 1921

10/10 10/10 10/10

ספר

מצרף העבודה

הוא

ויכוח אשר היה זה כסצנעים וסתים סנה צין סכי גדולי
סדור, האחד מועדת הסקידים והסני מועדת
המונגדים, וסמיהס לטס סמויס נחכונו, סניהס סגרו סרצ
ספיות וכלי זיינס צידס, וכלחמו זה מול זה, על סדה
סנגלה והססתר, ועל יס סחלנווד והפוסקים סלחו לי אדיר,
גאחרי כן איס אה נעסו ססלימו, ויסדיו אחזי יד סלך סלכו
אל מוקדס הי, ויעלו צומעלות צית אל, ויסצו לצמח.

עוד נוסף לזה

מכתב מואת סרצ סגאון סגדול מופת סדור צוליכא קדיסא
סססיד כקס"ת מוסכ"ר **שניאור זלמן**
[מוק"ק לאדי] זלוק"ל:

הוצאתו לאור פעם ראשונה

דוב בער בלא"א מו"ה שלום הלוי ו"ל סעגאלאוויץ

שנת להגיד כי ישר י"ה לפ"ק

קעניגסבערג

געררוקט בי"א גרובער עט לאנגריען.

52
54

החזקה בצמצום

הנה כי כן, וכן נראה, כי המצב
הזה, אשר הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,

הנה כי כן, וכן נראה, כי המצב
הזה, אשר הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,
הוא, כפי הנראה, הוא, כפי הנראה,

הקדמה

אמר רבי שמעון בן הלפתא לא מצא הקב"ה בלי מחזיק ברכה לישראל אלא
השלום שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:
(משנה סוף סדר עשרות).

יסוד הַעבודה וְמִנְרַף הַמְדוּת לְאֵהוּב אֵת ה' זֹרְחָנוּ וְיוֹגְרָנוּ כְּאֹמֹר
וְאֵהֲבַת אֵת ה' אֶלְקֵיךָ בְּחִיבָה יִתִּירָה וְאֵהֲבָה בְּלִמְדָה וְתַכְלִית דְּהִיּוּנוֹ
שְׂמִימֹסֹר נִפְשָׁנוּ וְכֹל מֵאֹדְנוּ בְּעִצּוֹר אֵהֲבָתוֹ וְקִידוּשׁ שְׁמוֹ וְכְאֹמֹר בְּכֹל
לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ וּבְכֹל מְאֹדְךָ אֲפִילוֹ נוֹטְלִים נִפְשְׁךָ, וְאִם יֵשׁ אֲדָם שְׂמִימוֹנוּ
חֲזִיב עָלָיו מִגּוֹפּוֹ אֲפִילוֹ נוֹטְלִים אֵת כֹּל מִמּוֹנוֹ וְהוּא נִשְׁאֵר עָרוֹם וְרִיק
מִכֹּל חַיִּיב לְמִסּוֹר אֵת אֲשֶׁר לוֹ צֶעֶד נִפְשׁוֹ לְקִדְשׁוֹ בְּקִידוּשׁ הַשֵּׁם, וְהַדָּבָר הַזֶּה
מִחֻיּוּב לְקַבֵּל עָלָיו בְּכֹל יוֹם צִעַת אֲשֶׁר יִקְרָא ק"ש בְּהַתְּלֵהֲבֹת גְּדוּלָה
וְלִיָּיר בְּנִפְשׁוֹ כְּאִילוֹ עֵתָה דִּנְיָן אֲתוֹ בְּכֹל אֵלֶּה עַל קִידוּשׁ שְׁמוֹ הַגְּדוֹל
וְהַנְּכָבֵד וְהַנּוֹרָא וְהַתְּעוֹרְרוֹתָא דְלִתְתָא מְעוֹרָר הַתְּעוֹרְרוֹתָא דְלְעִילָא,
וּמִשְׁמִים יִשְׁתַּלְּחוּ מִלְּאֲכִים לְסִייעַ לוֹ בְּכֹל עֲבוֹדוֹתָיו לֵה' ז"ה, וְכְאֹמֹר כִּי
מִלְּאֲכִיו יוֹצֵא לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכֹל דְּרִיכְךָ, וְיִדְוַע כִּי עִסַק הָאֲדָם מִכּוֹנֵה בְּשֵׁם
דְּרַךְ, וְר"ל כִּי יוֹצֵא לְמִלְּאֲכִים הַשּׂוֹמְרִים אֲתוֹ וְהֵם שְׂנֵי הַמִּלְּאֲכִים
הַמְּלִיִּים לְאֲדָם לְשִׁמּוֹר אֲתוֹ בְּכֹל עִסְקָיו שִׁהְיוּ לְשֵׁם שְׂמִים וְכֹאשֶׁר שְׂנוּ
חֲכָמִים וְכֹל מְעַשֵּׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שְׂמִים, וְהוּוּ שְׂאֵמַר דּוּד הַמַּע"ה עַל כְּפִים
יִשְׁאוּכְךָ פֶּן תִּגּוֹף בְּאֲזֵן רִגְלְךָ, וְר"ל כְּפִי"ם שְׂנֵי כְּפִין כ"ף פְּשׁוּטָה כ"ף
כְּפופָה וְכִדְרַשְׁתָּם בְּצִנְתָּ (ק"צ א'), פֶּן תִּגּוֹף בְּאֲזֵן רִגְלְךָ הוּא הַיִּצְה"ר
הַנִּקְרָא בְּשֵׁם אֲזֵן וְקִידוּעַ דְּרֵשֶׁת חז"ל, עַל שְׁחַל וּפְתַן תְּדַרוּךְ וְעִנְיָן שְׁחַל
כְּמוֹ בְּשִׁיחַלָא קַמָּא (חֻלִּין ס"ז) שְׂפִי הַרְיוֹן, וְהֵם הַרְהוּרִין בִּישִׁין דְּבִמּוּחָא
דְּאִנְשָׁא אֲשֶׁר קוֹדֵם לְאִתָּם מִן הַכַּח אֵל הַפּוֹעֵל יִכּוֹנוּ בְּשֵׁם הַרְיוֹן כִּי לֹא
נֹדְעוּ עוֹד כְּעֲלָמִים בְּצֵטֶן הַמִּלְּאָה, וְעִנְיָן פְּתַן הוּא הַנְּחַשׁ הוּא הַיִּצְה"ר
תְּדַרוּךְ עָלָיו וְאִתָּה תִּמְשׁוֹל בּוֹ וְהוּא לֹא יִמְשׁוֹל בְּךָ, תְּרַמּוּם בְּהַגְלִיךְ אֵת כֹּל
פְּטוּטֵי הַכְּפִירָה אֲשֶׁר יִכּוֹנוּ בְּשֵׁם כְּפִיר כְּאֹמֹר וְהֵנָּה כְּפִיר אֲרִיּוֹת שׂוֹאֵג
לְקַרְחָחוּ (שׁוֹפְטִים י"ד) גְּבִי מַעֲשֵׂה דְשִׁמְשִׁין כְּאֲשֶׁר חֲפֵץ לִיקַח אִשָּׁה מִבְּנוֹת
הַפְּלִשְׁתִּים הָעֵרְלִים, וְכֵן תְּרַמּוּם הַתְּנִין הוּא זֹהֲמָא דְנִחְשָׁא קְדַמָּה אֲשֶׁר
נֹאמַר עָלָיו הַתְּנִים הַגְּדוֹל נִחַשׁ עַקְלָתוֹן, וְהַכֹּל בְּעִצּוֹר כִּי בִי חֲשַׁק
וְאִפְלַטְהוּ, בְּגִין דְּעִזָּב אֵת כֹּל חֲשַׁק עֵינֵי הַעוֹס"ז וְדַבַּק בֵּה' בְּחֲשַׁק
נִפְלָא עַד שְׂמִסְרֵי נִפְשׁוֹ בְּעִצּוֹר קְדוּשַׁת שְׁמוֹ ית' לְכֵן אֲשַׁנְּבֵהוּ כִּי יִדַע שְׂמִי
הוּא שֵׁם הוֹי"ה ז"ה הַנּוֹכַח בְּחִסְדּוֹ כֹּל דּוֹר וּפְוִדָה מִנְּרָה כֹּל נִפְשׁ קְדוּשָׁה,
בְּצִעַת

הקדמה

וצעת אשר יקראני אענהו כי עמו אנכי בצר' ואני מטער בצערן, אשביעו
 ואראו ביצועתי, ביצועתי דייקא, כי ישועת הצדיקים ישועה לה' היא
 שלא יחולל שמו הקדוש יתברך ויתעלה, והחילול הזה הוא ר"ל כאשר
 יתעוררו שגאה וקנאה בעמו, איש מרעהו יפרדו, ויעשו אגודות
 אגודות, ויתגודדו בחרצות וצרמחים להראות כי כחו גדול מכה הצירו,
 ויזרוק מרה בדרך אנשים אחרים אשר לא יתנהגו במנהגו, וישית
 בשמים פיו וידבר עתק באנשים קדושי עליון וחסידיו עולם, וכל
 אשר יראה במראה עיניו יצטייר לפניו כהר גבוה אף אס הוא
 כגרגיר חרדל, ולא יאמין לכל דבר עד אשר יראה בעיניו
 ובחושיו, וישפוך בזה על נדיבי עם אלקי אברהם, ולא יבין כי
 בנפשו הוא, ועושה פירוד בזה גם בין מלאכין קדישין אשר יבראו
 בכל יום ממונות אנשים מצני ישראל ומלכותא דרקייע כעין מלכותא
 דארעא, ואם עושה פירוד בעולם השפל בין העושים תורה ומצות, כן
 נעשה פירוד בעולם העליון בין המלאכים אשר נבראו מהתורה והמצות
 ההם, ועל הדבר הזה נחרצה עירנו ושמש בית מקדשנו, הוא הפרעת
 הממחרת אשר אכלה ומדקה מאז חרבן הבית עד היום, שהי' בהם
 תורה ועבודה, ובכל זאת שלט בהם הם"א ותחב שגאת חנם בלצטון,
 ועל דנה קריתא דך החרבת, וביחא קדישא אתמסר בידי עממיה, ועד כען
 לא אתבני, ועמא ישראל הגלו גלותא בתר גלותא, לכן אחי ורעי אוהבי
 ה' ותורתו הקדושה הסירו הצגדים הנואים מעליכם אשר הלבישכם
 הם"א, וזרק טינח בלצטם לשנוא איש את רעהו, התאושו והתחזקו
 והיו לאנשים, זכרו את ה' תנו לבכם להורתו הקדושה והטהורה, וראו
 עד כמה הזכירה על אהבת רעים, וכבר אמרו חז"ל ואהבת לרעך
 כמוך זה כלל גדול בתורה, והוא"י יתד שהכל תלוי בו, וכבר נאמר לא
 תשנא את אחיך בלצטך, הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא
 וגו' ואהבת לרעך כמוך אני ה', רצונו אני ה' הרואה ללבב, וממני לא
 יפלא כל דבר, ואלה הם מ"ע ול"ת אשר כל אדם מישראל חייב בהם
 בכל רגע, והוא הסולם המונב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי
 אלקים עולים ויורדים בו, רצונו שגם מלאכי מרום יזכו לעלייה וח"ו
 להיפוך לירידה בגלל הדבר הזה כאשר נאמר לעיל, הוא הסולם אשר
 ראה יעקב אבינו עליו השלום המחבר השמים והארץ הם המלאכים
 והאדם, ואשר בזכותו זכה כי כל הצניח אתעבדו לאצנח חדא ואמר
 כל אחד עלי יניח הצדיק הזה את ראשו, וכל אשר קרה לאבות למוד
 הוא לצנים, שכולם יתחברו ויתדבקו דא לדא ולא יהי' ח"ו פירוד
 לבנות, כאשר לא היה הפסק בין האנשים הנ"ל אחרי אשר נהוו לאבן
 אחד

אחד, וכאשר התחזרו שליבות הסולם לקניס הארוכים אשר נחקעו
 זו והיו לגוף אחד לעלות זו מארץ לשמים, כן החיזור והדיבוק אשר
 בין ישראל הוא סולם לעלות זו למדריגה עילאה לאתר טמיר וכסי,
 והדבר הזה ידוע בספרים הקדושים, לכן רחימי דנפשאי עושו גושו חושו
 והתחזרו דא לדא בלצניכס, ומה מתקו דברי הנדיק צעל תיקוני שנת
 בהקדמתו המלאה יראת ה', ואמר, אמנם הם כי לא להזכיר כסילות
 ואולת ושטות כזה ולעשות בישראל עם י"ץ שתי אגודות שהלא כל ימינו
 אנו נועקים אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ כו'
 ע"כ כשעושה פירוד למטה בין אחדות ישראל גדול עונו כו' כמזואר
 באורך בספרי המקובלים נ"ע, אוי ואזוי כמה ראוי לנוח ככרוכיא
 ולשפוך כמים נפשנו לפני בוראנו ית"ש שיעשה כולם אגודה אחת לעשות
 רצונו בלבב שלם עכ"ל, ומי הוא אשר ישמע דברים כאלה ולבבו לא ימס
 כמים על הפרץ אשר פרץ בנו הם"א ועשה אותנו לשתי כתות, חסידים,
 ומנגדים, הראשונים ילעגו מהשניים והשניים מהראשונים, ובין כה
 ובין כה נשאר שניהם לחרפה וקלסם, ואוי לנו מיום הדין אוי לנו
 מיום התוכחה, ומה נעשה לחילול שמו הגדול והקדוש באמור עלינו
 עם ה' אלה ומארגו ינחו וזה את זה ישנאו, וכל דרכי איש ישר צעיניו,
 ואת דרך חזירו יצוה, החסידים יצו את המנגדים ויאמרו עליהם כי
 הם בני לא אמון צם ומידותיהם נשחתות, אוי לנו לשצרינו, זכרו נא
 ושימו על לב איך תצו בני הצרה יצחק ויעקב, איך תצו את אחיכם,
 הלא שבזיון הוא לכם כי אחיכם הם, ואז אחד לכולנו, ודעו כי האיש
 אשר אין בו אמונה רשע הוא, ואיך תקראו לזרע אבותינו הקדושים
 צם רשעים חלילה, לכן שוב מדרכיכם, אהבו גם את המנגדים קרבו
 אותם והיו לעם אחד והורו אותם את אשר לא הבינו, וגלו למו את
 הדרך האמת האור הבהיר, אור זך ומנוחח, ולכל בני ישראל יהי'
 אור צמושצותם, ואתם המנגדים, עד מתי תהי' המכשלה הזאת תחת
 ידכם להתרחק מאת אחיכם הנשי שלומכם, ולהלעיג מהם ומחדושי
 אורייתא אשר חדשו הקדושים והטהורים ומסיפורי מעשיות אשר יספרו
 מהם אנשים כאמנים בעדותם אשר צעיניהם ראו ובאזניהם שמעו,
 והם מסורים מפה אל פה, ומפני אמונתם נקצעו צדפוס להפינס בישראל
 למען ידעו דור אחרון הנפלאות אשר עשו אלה הקדושים, וכי חשידי
 ישראל להעיד עדות שקר ח"ו, תלילה, תלילה, הם מלהזכיר, לכן
 האיש הירא וחרד לדבר ה' יאמין בלבב תמים לכל הנסים והמופתים
 הנפלאות אשר ספרו לנו ונגלו לנו משנחי הצע"ט זנוק"ל אשר זכה
 לגילוי אליהו ז"ל וכל מדותיו הקדושות היו מנויות ושקולות, נרופות
 וברורות כנודע, וידע אמרם ז"ל כי כל החולק על רבו כחולק ח"ו על

השכינה

יעשו
 היא
 אשר
 ודות
 ירו,
 שית
 וכל
 הוא
 יניו
 כי
 דאו
 תא
 כן
 צות
 עת
 הם
 יון,
 גען
 הצי
 בם
 קו
 או
 גך
 לא
 וא
 לא
 ס
 כי
 י
 ר
 ס
 ר
 ד
 ד
 י

השכינה, ונאמר את ה' חלקיך תירא לרבות תלמידי חכמים, וצפרט
 לעיר וקדיש כמוהו, כנודע כל עניניו משבחיו האמתיים, וכל הנאמר
 עליו לאו מלתא דברבתיא אתאמר עלוהי, אמנם כולסון זוטרתו הוו לגבי,
 וכל הנפלאות אשר ישתומם עליו קוראם יתלה בחסרון חכמתו וידיעתו
 ולא באילנא קדישא הדין, אשר מלאכי מעלה התאוו לתורתו וחליבו ז"ל
 בא חליו לשמוע תורה מפיו וכל זכריו נעשו על ידיהם כנודע, וכאשר
 יעמיק הרבה ימצא כי גם חידושי תורה אשר חדשו קדישי עליונים חלה
 אשר נראים רחוקים לכל קלרי עין מפשט הפסוק או הגמ', הם עפ"י
 הרמז והסוד עומק פשוטו של המקרא והמאמר, ובלב תמים יראה כי כל
 דברי תורה הנאמרים בלקוטי מהר"ן ומגיד" דבריו" ליעקב" וגאולת
 ישראל ושאר הספרים הקדושים הדיועים הנם קדושים וטקורים וצוערים
 בגחלי אש צעזודת השם צ"ה, ואל יתלה ח"ו בוקי סריקא כ"ח צעלמו
 אשר נשמתו עוד אינה טהורה לזכות לקבל הדברים האלו, וצוודחי אש
 זכה הבחין כי מכל דבריהם אתמטך צינורא קדישא להרויק שפע לכל
 עלמין, וזכותם ניפוק מגו גלותא, כידוע בזוהר הקדוש כי אך לעקבי
 דמשיחא התייחדו הדברים הנסתרים לאתגליא ולא בזמני קדמאי כמה
 דבתיב זסי' לעת ערב יהיה אור כי בזמנא דחשובא צריכין אנשיא לנהורא
 יתירא [וכמו שמינו דדורות האחרונים גילו מה דלא אתגלו לדורות
 קדמאי וכמ"ס הרח"ו בשער הקדושה (חלק ג' שער ששי) והנה גליתי
 לך סוד עמוק כולל עניני המרכבה אשר לא זכו הדורות הקדמונים
 אלינו בו' עכ"ל], והם הם הדברים אשר חדשו לנו הקדושים האלה על
 כל פרט ופרט ומנהג ומנהג ממנהגי ישראל הקדושים אשר שרשם
 למטה וסעיפיהון לעילא לעילא כידוע, וזכו לרוח"ק וגילו לנו מסתורין
 דאתכסיאו עד יומא הדין, ולכן גם השיחות חולין של ת"ח צריכין
 לימוד וזה רזין עילאין אשר הליטו במעשיות גשמיות, למען יוכלו
 לראות את קרני הסוד דרך המסוה, ולגלאה עמיקתא בארחא
 דמסימנות, ולמידע יקר' דקוב"ה, ולא ילעג ח"ו עליהם, פניכווה בגחלתן
 ובאמור צוה"ק על חילין דמחשבין סיפורי דאורייתא לסיפורין ריקנין
 דאתעקר שרשוהי מעלמא דאתי, וכל בעל נפש יבין כי איש קדוש
 וטהור כמחברן לא סה שיחת חולין מימיו ולא יספר סיפורי מעשיות
 המפורסמות לנו בכדי, ולא יבטל אפילו שעה אחת בסיפורן אי לאו
 דאתגזיאו בהון תו"ע, והרואה ספורי מעשיות למחר"ן זנוק"ל ויקראם
 מזד חיזוניותם לא יבין דאתגזו בהון מידי, אבל אחרי אשר ישים נגד
 עיניו קדושת האיש האלקי זה אשר סיפר אותן אז ידע כי צוודחי בעלם
 ועמיר בהון רזין קדישין ואז יהי לו הדבר הזה לעד אמת על קדושתן,
 והוכחה

והוכחה ברורה שאין להשיב עלי' שאינם ח"ו נבדים מלב, ונאמרו ונכתבו
 למגנא, כי כל הדבר היותר רחוק משכל הגשמי הוא יותר קרוב לשכל
 האלקי, וכעין ספורי מעשיות הרחוקים משכל הגשמי אשר שנו לנו בדרין
 קדמאי, גם לא יתפלא אם ירצו אנשי שלומינו לקבל את פני רצם, וידע
 כי אלה מסעי בני ישראל לא למגנא אינון, ויסעו מקהלתה ויחנו בהר
 שפר אילין אינון שפירי דאורייתא ועבודה דיחזון גביהון, ויסעו מהר
 שפר ויחנו בהרדה בדחילו ורחימו כמה דכתיב שמעו דבר ד' החרדים
 אל דברו, וכמה גדול ענין ההתדבקות אל הנדיקים הקדושים כמ"ש
 הכתוב הולך את חכמים יחכם וכדאיתא במדרש מזילין תיק הספר עם
 הספר ותיק התפילין עם התפילין הואיל שזכה לידבק בספר כו', כן הוא
 מי שנדבק בנדיק זוכה להיות כמוהו, אתה מונח בלוט ע"י שהי' נדבק
 מתחלה באברהם נתעשר וכו', ד"א הולך את חכמים יחכם זה יהושע
 שנדבק במשה כו', וכן מינו בצנדי חנניא מישאל ועזריא שנכלו הצגדים
 משריפת אש הכזשן בעבור שנדבקו בנדיקים, ואם צגדים שאין להם
 חיות שנדבקו בנדיקים ניכלו ק"ו צן צנו של ק"ו האדם שנדבק בנדיק ולומד
 ממעשיו ועבודותיו לה' ית' וית' על אחת כמה וכמה, ראה כמה רב כח
 הדבר הזה, וא"כ אין להתפלא על אנשי שלומינו בהשליכם כל עסקם
 מנגד עיניהם ורצים לקבל פני רצם ולשמוע תורתם ולראות פניהם
 ועבודתם, אמנם יש להתפלא עליכם המנגדים, כי לא תעשו כן, הלא
 תורה אחת לכולנו ומצאנו אחד נשאוב מים חיים לנסך על מזבח ה' הוא
 העבודה הקדושה אשר נשארה לנו במקום הקרנות זו תפילה, ואיפוא
 נמצא התלהבות יתירה מאלה אשר ראו את רצם הקדוש עטוף במלאך
 ה' נצחות ומתנפלים לפני ה' באימה יתירה ורחימו, וילמדו גם הם
 להטיב דרכיהם בקדוש, לדעת איך לעבוד את ה' אלקינו בלפני שלם,
 בדברים שצניס למקום, וגם בדברים שצניס לחצריהם, להרחיק כל
 שנאה, ולאחיב איש את רעהו כמוהו, ובכל זאת הלימוד הזה, עוד
 צריך להתעוררות רב, ולהודיע כי לא טוב עשו אחינו צ"י שנתחלקו לשני
 כתות ויתרחקו זה מזה יום יום, אבל ראוי כי יהיו לאיש אחד כל
 ישראל חברים, ולב אחד לאניהם שבשמים, לכן יען אשר הקרה
 ה' לפנינו מקרה טהור את הספר היקר הזה אשר מנחנו אותו
 בכתובת יד קדש משני גדולי הדור נ"ע שהתווכחו זה עם זה, וכל
 כוונתם היתה לשם שמים, והיינו יראים פן יאבדו הפנינים היקרים
 האלה מתוך עדתנו, כי זה כשנעים ושמים שנה שנכתבו, לכן
 התעוררנו לחצרים יחד והיו לספר אחד, והוצאנו אותו לאור עולם
 ולהראות צפומי את הדרך הקדוש כי טוב הוא, וכי עבודותיו
 מיוסדים וצנוים על יס התלמי הפוסקים הקדושים וכל עניניו
 ומנהגיו

וצפרט
 הכחמר
 ו לגבי'
 ידיעתו
 יסו ז"ל
 וכאשר
 ח אלה
 עפ"י
 כי כל
 גאולת
 יערים
 בענמו
 וי אס
 לכל
 עקבי
 כמה
 הורח
 זרות
 ליתי
 וגים
 על
 דשם
 ורין
 ירין
 וכלו
 יחא
 לתן
 זגין
 דוש
 יות
 לאו
 אס
 גד
 לס
 י,

הקדמה

ומנהגיו שחולים על דברי הזוה"ק וכתבי הקודש מהאר"י זוק"ל
ויתר המקובלים הקדושים כ"ע, וכל כוונתינו להראות את העבודה
הקדושה אשר נהגו בה עדת החסידים שהיא לרופה ומזוקקת שצעתים
ומאירה כשמש צהרים, לאור באור החיים, ולכן קראנוהו בשם
מצרף העבודה כי כשמו כן הוא לנרף הדברים הרופים
ולהראות צריפותם לעין כל ולהודיע לכל כי
העבודה הזאת היא העבודה המיוסדת על אדני אמת ונדק דברי חז"ל
הקדושים:

וה' לצאת קדוש ישראל יחד ויחד את האהל להיות אחד,
וכלנו כהי' כאיש אחד חברים, יקבץ פזרינו, יאסוף נדחינו,
אל הר קדשנו, ובית תפארתנו ירום עוז קרנו ככבוד צמחה כן
רוממות כבודו נח יראנו,

אמן

הא
זכ
כל
למ
הק
כל
ומ
מס
בח
הנ
ני
רו
וק
מ
ס
נכ
וק
כ
ע
וק
ה
ה
ס
ש
ט

מצרף העבודה שאלה

האלהים יברך את יוסף ואת עמו בשלום. ואמת מארץ יצמיה וצדק משמים ישקף לאהובי עמיתי וידיד ה'. ידיד נפשי הרב המופלג בתורה ויראת ה' על פניו מו"ה יוסף מק"ק נעמרוב.

זכרתי ימים מקדם. זכילו נרו עלי ראשו. כאשר הייתי צימי חרפי צסוד אלוה עלי אהלי תורה ועבודה. בשבתנו יחד בק"ק סלאנים, אז נדזרנו יראת אלקי' איש אל רעו. להצין בספרים למנוח דרך ישרה שיצור לו האדם. ולא מלאנו זולת דרך אבותינו הקדושים. להיות בתורת ה' חפצו. הנגלות לנו ולבנינו. ולעשות את כל דברי התורה. ועתה חדשים מקרוב באו. אשר לא שערס אבותינו. ומכנים עצמן בשם חסידים. ודרכם נעלמה ממני. ואני שמעתי על מעב"ה שנתקרב לגדולי הכת הנ"ל. ואינו חשוד אלא ח"ו. ועומד בחזקת טהרה. ואני סמכתי את עצמי בעצמות האהבה. אם נתרחקו הגופים אבל לא הלצות. לכן אפרש שיחתי מה שקשה לי. ממה שגודע ממנהגי הכת הנ"ל. ולתשובתו אני מנפה:

גידון נוסח התפילה אנו בני אשכנ"ז אשר הוא לנו צירוסה מאבותינו מימי קדם מתכמי אשכנ"ז אשר כלנו משדי תנוצתם ומצינתם רוח ענה למדנו. וזדעתם תהומות נצקעו לנו. והם אשר האירו עינינו וקבלנו עלינו ועל זרעינו לעשות ככל אשר הורונו וזכל יום אנו עושים מעשה על פיהם. והכת הנ"ל עצרו צרית, שמו חוק התפילה בנוסח ספרדים. יניח בארעה וגיוורא בשמיא. ותלו א"ע באילן גדול עפ"י נסחר האר"י ז"ל. והנה אין משיבין שהי' צא"י הנמשכים אחר הרמז"ס והצ"י. אבל אנו נוהגים עפ"י פיסקי התום' והרא"ש כמ"ש בכללי כנה"ג. ונוסח האר"י ז"ל הוא נגד דעת התום' שלא לצרך על של ראש על מ"ת והוא דעת הרמז"ס ורש"י ז"ל. אבל לדעת התום' צריך לצרך. וכן צרכת יראו עינינו שכתבו שתיקנו ח"י אזכרות שבת"י צרכות. ונוסח האר"י ז"ל אין אומרי'. ועוד כמה נוסחאות שלא כמנהגי הפוסקים. ומן הדין אסור לשנות המנהג. ולא לחנם טרחו עצמן הגאונים למנוח סעד לכל מנהג הגם שהוא נגד ההלכה. כמו צרכת יראו עינינו כו' שכתבו התום' טעם שלא יהי' הפסק. וכן בנוסח אור חדש כתב הטור טעם בדוחק. ונוסח אל חי וקיס צערצית. וכן כתב הט"ז (צסי' מ"ז)

צצרכת

י זוק"ל
העבודה
שצעתים
הו בשם
הצרופים
ע לכל כי
רי חז"ל

אחד,
נדחינו,
הרה קן

מצרף העבודה

בצרכת הנותן ליעף כח שמקשה בדברי הרא"ש שהם סותרים. ותירץ מקו
 שהרא"ש סומך על המנהג וכיון דנהוג נהוג. הרי שחרד כל החרדק עלי
 הזאת שלא לבטל שום מנהג. וסמך ה"ע על דברי מוהר"י קולין (בשורש הא
 מ"ז) שכתב שמוכח בגמ' שמנהג מוטל הלכה ע"ש. ומה שרונים לסמוך המו
 על הקבלה דברי הזהר והאר"י ז"ל. כבר מצוהר בתשובת הרד"ז ז"ל מוח
 כל מקום שנמצא שהגמרא חולק על דברי הקבלה הלך אחרי הגמרא רוח
 והפוסקים. הביאו המג"ח. ומה ששמעת על רוח הקודש שהי' להאר"י
 ז"ל הנה אמרו בתלמוד אין משגיחי' צ"ק. ואמרו חי הוי יסוּע בן נון
 לא זייתין לי' כי לא בשמים היא ואין לנו עסק בנסתרות. כ"ח הנגלות
 לנו ולבנינו. תורה אחת ומשפט אחד לכולנו לנערנו ולזקינינו. וגדולה
 מזו מצאתי בתשובת רש"ל (סי' ז"ח) על המדקדקי' לדרך על תש"י
 מיושב כדעת הזוהר שהביא האגור ורובה להיות מכת המקובלים. וכתב
 א"ס רש"י עומד לפנינו וזו לשנות המנהג שנהגו הקדמונים אין
 משגיחים בו. כי ברוב דבריו אין הלכה כמותו. ולבסוף כתב אל תלך
 בדרך אחס ואין לך עסק בנסתרות. ומי שלא ידע להשיג בו' צקל יבוא
 ח"ו לקצן בנטיעות. ואף שבני ח"י אין מניחים תפילין בחוה"מ לפי
 שהרשב"א בא וביטל המנהג שתופס מנהג האר"י ז"ל. הרי בעלי התוס'
 לא חששו לדעת הזוהר. ע"כ לשונו. הרי שאין לסמוך על הזוהר לשנות
 נגד הדין מהירושלמי שהביאו הפוסקים שכל הצרכות צריך לדרך מעומד.
 ובפרט בדורות האחרונים אשר נסתם החזון ויש חשש סכנה בדבר.
 ועוד שנוסח האר"י ז"ל אין מוסרין אלא לנזעים ולא כל הרובה לייטול
 את השם כו'. כמ"ש הר"י (צסי' ל"ד) בשם תשובת האשכנזים לענין
 הנחת תפילין דר"ת דמחזי כיהורא. וביותר דמיניה ובי' אבא לישידי
 זי' נרגא שכח המ"ח (סי' ס"ח) בשם הכוונות ז"ל אמנם המנהגים
 שנהגו בשרשי התפילה אין לשנות מנהג מקומו כו'. וי"צ שערים בשמים
 נגד י"צ שצעים וכל שצט יש לו שער מיוחד לצד מה שגז' בגמ' שזה לכל
 עכ"ל. הרי שהזהיר האר"י ז"ל בעצמו שלא לשנות המנהג. ועוד שהם
 עושים מנינים להפלה בנוסחאות שלהם בכל עיר אף צ"ד ועוזרים
 על לא תהגודדו לא תעשו אגודות אגודות כמוצוהר ציבמות צ"ד אחד
 בעיר. פלג מורין כז"ה ופלג מורין כז"ש ע"ש. ועוד שאסור לשנות
 מנהגי המקום שהוא שם אפי' להחמיר מפני המחלוקת בדבר שניכר בין
 שינוי מנהג. כמ"ש הרא"ש (פרק מקום שנהגו) ז"ל שהולך ממקום
 שמחמירין למקום שמקילין ואפי' דעתו לחזור יש לו לנהוג כקולי המקום
 שהלך לשם ואל יחמיר במנהג מפני המחלוקת בדבר שיש בו שינוי מנהג
 כדמוכח לקמן במשנה ואין צוה מפני המחלוקת דמימר אמר מלאכה הוא
 דלית לי' פוק חזי כמה צטלני איכא צטוקא. משמע הא לא אפשר בלא
 מחלוקת הי' לו לעשות עמהם וגדול השלום ויש לו לעבור על מנהגי

מקומו

מקומו כיון דלית איסורא דאורייתא. אלא שנהגו איסור להחמיר עליהם עכ"ל ע"ש. משמע אפי' יש שם חשש איסור דרצנן. א"כ צנוסח האר"י ז"ל שיש צו מצוה לקיים דברי האר"י ז"ל. אין לשנות מפני המחלוקת אפי' הולך ממקום שנהגו. וכש"כ מנהג חדש שמוזה נהוה מחלוקת בישראל. ומה שתלו ענין באמונת חכמיהם באמרו שהם בעלי רוח"ק כמו הצע"ט ותלמידו ר' דוב צער מגיד מישרים דמעזעריטש שהתפללו צנוסח האר"י ז"ל. הנה מלבד שלא נתאמת אללי אמונתם שאני רחוק ממדינתם ואין לי ידיעה כ"א שמיעה מרחוק. אך אם מנר אמונה הם באים אלינו. מי לנו גדול בדורינו מרבינו הגאון החסיד מוהר"א מווילנא ז"ל. ולא הלך בגדולות וצנפלאות מונו דרכי האר"י ז"ל. ואעפ"י שלמד כל כתבי האר"י ז"ל אעפ"י כ"א לא הניח תפילין דר"ת. הגם שהאר"י ז"ל החמיר מאוד להניח דווקא. ובהיותי משמש אותו

*הג"ה. אמר המסדר וכן שמעתי מפי הרב הגדול ר"ם תלמידו שראה אותו יושב כל היום בתפילין של רש"י ולא הכיף של ר"ת. ושאלתי ע"ז מקמת שאני ראיתי אותו מקודם שהי' מוכיח של ר"ת. והשיב בזה"ל שרבינו החסיד אמר שלא להכיח של ר"ת מטעם הכ"ל. שאנו מוכיחים הפרשות מעומד. ורבינו להראות לו מאמרי הזוהר שמוכח עפ"י סדר הפרשות של ר"ת. וראיתי שהם מסומכים בשני קלאי ירק. שאיכו גורם אותם. ושאלתי איך הי' רבינו ז"ל יכול להזהר מהיסק הדעת כל היום. והשיב שרבינו אמר שהסיק הדעת הוא קלות ראש כדעת רבינו יונה עכ"ל:

בלימודי צימי חרפי שאלתי אותו ע"ז. והשיב לפי שכתבו התוס' צפ' הקומץ של דברי הר"ת נריך להניח הפרשיות מושכז ולא מעומד. וכן ס"ת צהיכל ומזוזה שהוא פלוגתא דרש"י ור"ת. וא"כ לסדר הפרשיות כר"ת ולהעמידן כרש"י לא יחי' התפילין כח"א מהם. ושאלתי על מה שכתב צוהר ותיקונים להניח ב' זוגות. ואמר שאינו מדברי הזוהר ולא הי' גורם כלל. וכן צליל פסח האיתו סידור הקערה של מצות שלא כדעת האר"י ז"ל שהניח ופידר רק מצה שלימה ופרוסה כדעת הרי"ף והרמב"ם ומשמעות הגמ' דדרשין לחס עוני לפרוסה. מה דרכו של עני צפרוסה כו'. ולא הי' חושש לכוונת האר"י ז"ל שכתב הרבה על ג' מצות דוקא כן שמעתי צפירוש מפי הרב הגדול מוה"ס עדי' תלמידו. גם לא הי' מניח שאר צרכי הסדר צקערה עפ"י סדר האר"י ז"ל עם כוונתו. הרי שאנו רואים שיש דרך ישר לפני איש לעשות עפ"י פשוט. ולמה לנו לכנוס במקום סכנה. והנה דרכם נפלאה ממני. ומגודל האהבה שהי' בינינו צימי נעורינו צטחתי שישיבני שורש מנהגם על מה אדני' הטבעו. ומה טעמו שנתקרב לגדוליהם.

דברי חזירו אזהב דצק מאח מלונ"ח דוס"ת
 צנימין זאב החונה צק"ק סלאניס. שנת לא תקום פעמים צרה לפ"ק.

ש. ותירץ
 החרדק
 לין (צפורש
 ים לסמוך
 דרצ"ז ז"ל
 הגמרא
 להאר"י
 ע צן כון
 הנגלות
 וגדולה
 כל תש"י
 וכתב
 נים אין
 אל תלך
 קל יבוא
 מ"מ לפי
 התוס'
 לשנות
 מעומד.
 בדבר
 ליטול
 לענין
 לישידי
 נהגים
 בשמים
 לכל
 שהם
 וצרים
 אחד
 לשנות
 ר צין
 מקום
 מקום
 מנהג
 הוא
 צלא
 נהני

מצרף העבודה

תשובה

דברי שלום ואמת

למי החותמת כחותם על לוח לבי לחוקק כלי חמדה חמדת ישראל הרבני בתורת ה' ויראת ה' המופלג מו"ה בנימין זאב מסלאנימע :

קבלתי מכתבו אלי, וראיתי שהיטיב חרה לו על המחפלים בנוסח

האר"י ז"ל. ומהראוי הי' שלא להשיבו על שאלות וספיקות שעלה בדעתו באמונת חכמי האר"י ז"ל. ומה גם שדברים כאלו לא נתנו להשיב כ"א מפה לאוזן שומעת. אשר בקרב חכמים תלין. המואס ברע ובזחר בטוב ורוצה בדברים הנאמרים באמת. ובזרח מן השקר. כי כבר אמרו חכמי המחקר אנשי שכל. המעשה שבו יבחר האדם הטוב מהרע. הוא קודם בטבע ובזמן לשכל העיוני אשר בו יבחר האדם האמת מן השקר. כי א"א לאדם לשמש בשכלו העיוני לברור האמת. אס לא שקנה תחילה שכל המעשה לבחור במדות טובות ולהתרחק ממדות השקר כמו קנאה ושנאה ודומיהם. ומצין ריסי עיניו כיבר שאינו נכנס אלל לקינטור וקושיות ישנות. מעקש את הישרה. ורוח דברים לא יועילו. כי עדיין לא נזהר מגזרות לב לקנות עטרה לעצמו. לאמור קבלו דעתי כאלו דבר חדש הוא. וכבר הי' לעולמים. והותרה הרצועה מרבנן קשישאי גאוני עולם גזע ישישים. פעמים ושלוש. להדפיס סידור נוסח האר"י ז"ל לחלקו ביעקב ולהפיצו בישראל. אחד הי' האיר וזרח ממדינתנו המקובל האלקי עמנואל הי ריקי שעשה כוונות למלכות שמים סידור התפילות שלו עפ"י נוסח האר"י ז"ל הנקרא משנת חסידים. הנדפס באמשטרדם. בהסכמת גאוני אשכנזים שהיו בימים ההם מכל המדינות כמואר בהסכמות. שני לקודש סידור אור נערב מהגאון מו"ר ארי' ליב אב"ד דק"ק קייניגסבורג נוסח האר"י עפ"י הסכמת גאוני אשכנז. ועוד בה שלישי סידור האר"י ז"ל בדמותו וללמו נדפס בק"ק זאלקאווע בשנת תקמ"א עפ"י הסכמת רבים וכן שלימים וכל אחד מהרבנים נתן טעם לשבח בטעמא דהתירא עיקר וכתבו בהסכמותיהם ראיות ברורות בארוכה. להתמיד הדפסת נוסח האר"י ז"ל. ולא הי' אחד מהרבנים מהכת שכתב מעכ"ת. ולא חשו הגאוניס שאחר ההדפסה תהי' יד כל אדם בו ויתפללו בנוסח ההוא. ועתה שלא נעלם ממנו דברי חכמינו ז"ל שהתירו ולא חש לדבריהם. ושואל ענין הזה. מעיד ע"ע שאוטם אחן ולא ישמע לקול מלחשים. ואין ראוי להשיבו. אך שלא יהי' חכם בעיניו להתגדר במלאכתו נגד יראי ה' וחושני שמו אשיבה ידי ואצרוף ואלצין כשמלה חדשה נוסח האר"י ז"ל. ודעת שפתי ברור מיללו :

והוא

מצרף העבודה

והוא מ"ש ותלו עמנו כו' ואין משיבין את הארי כו'. מכלל דאיכא
 להשיב עליו ת"ו. ולפי דבריו לא עלינו תלונותיו כ"א עליו.
 כי הנה ידוע שהאר"י ז"ל הי' אשכנזי וכמו שהיה נקרא הוא נכתב האר"י
 הרב ר' יצחק אשכנזי ז"ל. והוא ז"ל שינה מנהג אשכנזי. ואף אם
 ירצה להכחיש האמת ולומר שהי' ספרדי. הרי הסידור משונה גם
 מנוסח ספרד כידוע לכל. אך האר"י ז"ל קיבץ מכתבי נוסחאות וסמך
 על קבלתו ועליו תלונתו. וגם תלמידו הרח"ו הי' ספרדי והגאון מו"ר
 נחמן שפירא הי' אשכנזי מילידי קראקע כמבואר בס' מנה שמונה שלו.
 ואיך סמכו על האר"י ז"ל לשנות מנהגם. והנה באמת דברי האר"י
 ז"ל א"צ תיקון כי הן הן הדברים שקיבל מפי אליהו ז"ל כמבואר
 בהקדמת עץ חיים והמהרהר אחריו כאלו מהרהר אחר השכינה. אך
 אדם א' רודף את שניו. והמזקש למזוה עליו מזקש את נפשינו. ולכן
 חסיר עקשות פה מהנוסח שלו להראות האמת לכל אשר יקראוהו
 באמת שהיא הסולת מכל הנוסחאות עפ"י דין תלמוד דוקא. שהוא
 התורה שבע"פ שנא' למשה נס"י. ואנו מזוין שלא לסור מדבריהם
 לפסוק נגד כללי הש"ס אפי' ע"ד רש"י שבכמה דינים אין הלכה כמותו.
 ע"כ נוסח האר"י ז"ל מיוסד על שני אדני פז. הא' דברי המפורסמים
 בתלמוד. והב' מה שלא נזכר בתלמוד ומפורש בצוה"ק. ועפ"י פסק
 הרד"ק ז"ל שכ"מ שהקבלה מזוה"ק אינו חולק על הגמ' הולכין אחר
 הקבלה. וזה מוסכם אצל כל ישראל כמ"ש הרב החכם ר' אברהם
 זאקוטי בס' יוחסין הצי"תו בעל סדה"ד וז"ל ובעבור זה דברי הזוהר
 חמיתים כי הם דברי אחרונים שראו המשנה ופסקי הלכות כו' וכבר
 הוא מוסכם בישראל שהדבר שלא יחוקק על התלמוד ואינו מפורש
 בתלמוד ומלאנו מפורש שם שנקבלים אותו. כמו אמן של גאל ישראל.
 אעפ"י שרש"י וס"ת והג' הזכירו. והרמב"ם לא הזכירו ולא נמצא.
 וכן פסק הש"ע (צ"י צ"ע ח"ח סי' קי"ח) בשם הזוהר שלא לומר אמן
 אחר ג"י. וכן בתפילין בחוה"מ שבתלמוד אינו מפורש מחויבים ליקח
 מן סדרת הזוהר עכ"ל. ומ"ש הרד"ק כל מקום שהקבלה חולק על
 הגמ' כו' זה לא יתכן במציאות זולת במקום שרש"י חולק מפורש בגמ'
 אז גם בזוהר הולך אחר שיטתו. כי הוא תנא ופליג בדרך פלוגתא של
 התנאים שאעפ"י שאלו ואלו דברי חלקים חיים שיש לכל א' טעם
 עפ"י נסתר מכל מקום הלכה לפי כללי התלמוד ר"י ור"ש הלכה בר"י
 כמו שמצינו בזוהר (פ' וישלח) דגיד הגטה חסור בהגהה ופתח הד"מ
 שאין ראוי מהזוהר כי סתם ר"ש שבגמ' הוא ר"ש בעל הזוהר ור"ש
 פליג עם ר"י ואוסר בהגהה אצל לענין הלכה הכלל ר"ש ור"י הלכה
 בר"י ע"ש. וכן כתב הרמ"ז שהוא הולך לשיטתו בתולין שר"ש אוסר
 בהגהה ולא כתב האר"י ז"ל שאוסר בהגהה. גם הנוהגים עפ"י

הזוהר

דראל הרבני
 ים בנוסח
 וספיקות
 כאלו לא
 המואס
 מן השקר
 ר האדם
 זר האדם
 האמת.
 ולהתרחק
 יניו ניכר
 ה. ורוח
 ה לעצמו.
 והותרה
 ש ושלוש.
 זל. אחד
 יי שעשה
 ז"ל
 ת גאוני
 ות. שני
 ביגסבורג
 ר האר"י
 הסכמת
 דהתירה
 הדפסת
 ולא חשו
 ההוא.
 בריהם.
 לחשים.
 ותו נגד
 ה נוסח

מצרף העבודה

הזוהר והאר"י ז"ל עושים מעשים זכ"י להתיר . אבל בדבר שאינו חולק
בגמ' אינו חולק בזוהר . כי כל דיני התלמוד מיוסדים עפ"י סודות
עליונים כי באמת הנגלה והנסתר הכל אחד* ויחדיו יהיו תמיד למעלה

*הג"ה אמר המצנן ראיתי
במאמר פסיעותיו של
של אהע"ה להרמ"ו לריך לעיין
בפשוטי הסודות ובנגלה כי
פשוטי המורה הם כדמות גוף
במאמר הו"ל הן גופי תורה
לרמז לנו כי כל אלו הם גופים
לתורה נגד חכמת הקבלה
כמו גופים לכמה כמלא כי
כל העוסקי' בזה בלתי זה
כמעט אינם מקיימים בעלמם
תורת חסד מקור קיים כי
אין קיים בלתי היות גוף וכפש
יקד עכ"ל . והו' מוכרח שכל
משכיל ומאמין שכל דין
שבנגלה יש לו נשמה בנסתר
וכל הלכה הקבועה בתלמוד
לא ישונה גם להלכה כמו
מחלוקת התנאי' . שזה מתיר
וזה אוסר כנ"ה ונ"ש אעפ"י
שאלו ואלו דברי אלקים חיים
ויש לכל אחד טעם בנסתר
לפי שורש מקצב נשמתו
ואעפ"י כ הלכה כנ"ה גם עפ"י
קבלה לפי שנעוה"ז לריך
להיות הנהגות עולם עפ"י
חסד דוקא שזה מנהגו של
נ"ה דוקא למעלה בקי' חסד
אבל לע"ל אחר תשלים כל
הבידורי' אזי יהי' הל' כנ"ש
שאו יהי' הנהגת העולם
וההמשכות עפ"י הכהנים
והלויים וזה הטעם על כללות
הגמ' במחלוקת התנאי' שקבעו
הלכה עפ"י כללים ר"מ ור"י
הלכה כר"מ ר' אליעזר ור'
יהושע הלכה כר' יהושע ודומיהן
לפי שידעו שורש נשמתו למעלה
במידות עליונו' וכפי כורך הנהגות
העולם כן קבעו הלכה . וא"כ
איכו

כמ"ש ברעיו' מהימנא וז"ל רבנין ואמוראי
כל תלמוד דילהון על רזא סידרו לכו עכ"ל
כמו שמצינו בס' מזה שמורה . ותפילין ומזוזה
כל הדינין עפ"י סוד . ובדבר שלא נזכר
בתלמוד ויש מחלוקת בין הפוסקים . בזה
יפה כחו של האר"י ז"ל כא' מן הפוסקים
כמו אמר של גאל ישראל ותפילין בחו"מ
כנ"ל . וכמ"ש בזוהר (פ' יתרו) צעי לסדרא
פתורא בליליא דשבתא כו' וכ' במזה שמורה
בשם אור ישראל אין לאסור להניח בשבת
פת שלם כדעת הלבוש משום העורכים לגד
שולחן כו' כ"ח כדברי המתירין כי הלל
מבואר בתשובת משאת בנימין שאם יהיו כל
חכמי ישראל בכף א' וס' הזוהר בכף שני
מכריע את כולם ע"כ לשון ספר אור
ישרא' . ודומיהן בכמה דינין כאשר אבאר לקמן:
והנה כאשר נביא נוסח אשכנזי בכור
הבחינה לעמוד על שרשי מנהגי'
נמצא שהיא כלולה מששה חלקי' . א'
המוסכס בגמרא . ב' . מחלוקת בגמ' . ג' .
מחלוקת בפוסקים . ד' . מחלוקת בדין שלא
נזכר בגמ' . ה' . מנהג שאין בו חשש דין . ו' .
מנהג שנוי הדין :

ועתה

אפרש ההפרש שבין נוסח האר"י
ז"ל לנוסח אשכנזי . לברר שנוסח
האר"י ז"ל יותר מסכים עם תלמוד שלנו ועם
הירושלמי מנוסח האשכנזי . גם הכרעתו
של האר"י ז"ל בין הפוסקי' הוא על עפ"י
פוסקים ראשונים נמשך אחריהן:
החלוקה הא' . המוסכס בגמ' שהיא
מטבע כל הברכות של ק"ש
ותפילין ושאריו ברכות המוזכרות בגמ' בזה
אין שנוי בין הנוסחאות לצד סדר ברכות
השחר זה אחר זה . בגמ' פ' הרוחה סידרו
כל

אינו במליחות שיתלוק הקבלה
על דין שקבעו בנגלה להלכה
זולת כמ"ש שרשב"י הולך
לשיטתו בגמ' אבל אין הלכה
כמותו עפ"י הכללי גם עפ"י
קבלה עפ"י הכהגות העולם
עכ"ל:

כל הזרכות זרכה וזרכה צעת שנתחייב זה
כי מיתער משינתו לימא כו' וכן סידרם
הרמז"ם ז"ל. וכן סדרו הרא"ש והטור.
לכד זרכות ענ"י כתב הרא"ש והאידנא נהגו
לזרך אלו זרכות אחר שנטל ידיו דכל שאין
ידיו נקיות אין לזרכם על הסדר אע"ג

שצמח הגמ' היו מזרכים אפי' לא היו נקיות. דהא ענט"י נתקנה אחר
זרכות עוטר ישראל. האחרונים החמירו. ועוד יש זה כמה תירושים
והעיקר תירוץ של תלמידי רבינו יונה שלזה הסכים מרה"ש ז"ל מ"ש
שלו מפני שהיו קדושים ומתוך כך היו נזוהרים ורוחנים ידיהם ועומדים
כו' ור"ל שהיו רוחנים מעט סוף אלצעות ולא כל ידיהם. אבל אין לנו
יכולים לעשות כן כי אין לנו מזרכים עד לאחר נטילה ר"ל נטילת כל
היד והטעם לפי שהיו קדושים לא שלטה רוח הטומאה השורה על
הידיים מפני הסתלקות הקדושה שזהו הטעם של נטילת ידיים שחרית
עפ"י הזוהר. אבל זהם לא היו הסתלקות הקדושה גם זלילה ולא היו
זריכי נטיל' כ"א רחיז' מעט במקו' הצפריים כמ"ש המקדש מלך (פ' תרומה)
טעם שא"ז נטילה זיו' כר"ק רחיזה מעט בסוף אלצעות לפי שאין שליטה
לם"א זיו' כ. וכש"כ הקדושים הראשונים שלא היה בהם הס"א כל השנה. ולא
היו נוטלין רק אחר זרכות עוטר ישראל היו זריכין לזרך ענט"י
שהזרכות מרמזין על הזכרים העליונים. והיו זריכין אז נטילה כמ"ש
הרמ"ש שהזרכה ענט"י הוא במקום שאין אחיזה כלל לחינוכים לכן זריך
נט"י בקדושה וטהרה. משא"כ שאר הזרכות. אבל לנו זריכין נטילה
בשזיל רוח הטומאה גם לזרכות השחר לכן לנו מזרכין ענט"י קודם
כל הזרכות [וזזה מתורן קושיות מע"מ על תלמידי ר"י שהניח זכ"ע].
ולכן נוסח האר"י ז"ל לסדר הזרכות כמו שמסודרים בגמ' לכד נט"י
מקודם. ונגוסח אשכנז ראיתי שערורי' מנהגים ממנהגי' שונים ורבתה בהם
המחלוקת זה אומר זכה וזה אומר זכה מפני שהם חסירי' מן המסורה
והמקובלות. שיש מזרכין זרכות התורה קודם פ' התמיד ותמה ע"ז
הטור שאומרים כמה פסוקים קודם זרה"ת ונהג בעצמו לזרך זרה"ת
מיד אחר חלקי נשמה. ורמ"א כתב המנהג אחר אשר יזר. וגם שאר
הזרכות לא סדרו כמו שסדרו בגמ'. ושלשה זרכות המוזכר בפ' התכלת
שהי' לחומרן בסוף אחר סידור הזרכות שזפ' הרואה שמזרכין על
הסדר הנאות אדם. והם הכניסו מיד אחר הנוחן לשכוי זינה. הרי
שנראה בעליל שהיו נזוכים בסדרם וכל גדול זדורו הנהיג לפי דעתו.
אבל האר"י ז"ל ראה באספקלריא המאירה טעם [עפ"י סוד] סדר
הזרכות שגז' בגמ' זא"ז דווקא. וכתב הרת"ו הרי אלו זרכות השחר
מן הנותן לשכוי כו' עד סוף זרה"ת כולם חייב אדם לזרכן בכל יום אף

שלא *

אינו חולק
י סודות
ד למעלה

זכר ראיתי
סיעותיו של
לריך לעיין
ובנגלה כי
כדמות גוף
גופי תורה
הם גופים
ת הקבלה
כמלא כי
בלתי זה
יום בעלמם
קיים כי
ת גוף ונפש
זוכרם שכל
שכל דין
ומה בנסתר
זה בתלמוד
הלכה כמו
שזה עתה
ב"ש אעפ"י
לקים חיים
גם בנסתר
ב כשמתו
ה גם עפ"י
ה"ז לריך
בולם עפ"י
מנהגו של
זקי' סדר
משלים כל
הל' כז"ש
ת העולם
הכהנים
על כללות
כאי' שקבעו
ר"ע ור"י
אליעזר ור'
אע ודומיה
זמתו למעלה
לורך הכהגות
הלכה. וא"ל
אינו

מצרף העבודה

שלא נתחייב בהם כי כולם יש להם רמז אל דברים עליונים. ואין ראוי
לצטלן חוץ מהעושה לי כל זרכי אין מצרכין בתשעה באב וציו"כ. וסידר
מלצים ערומים אחר זוקף כפופים ולא כגי' שלנו בגמ' [והאר"י ז"ל נתן
טעם לשנה על הסדר] אחר מתיר אסורים. כי גם צרי"ף וצרי"ף ש יש
גי' אחרת מגי' שלנו. ואחר מלצים ערומים סידר הנוהן ליעף כח
שהזכיר הטור בנוסח אשכנזי שיש סמך לזה מן המדרש. והצ"י הסכי'
לאומרה כמנהג ספרדים. והאר"י ז"ל הסכים למנהג אשכנזים. וכתב
הרנ"ש צ"ס מנה שמורה ואני נלע"ד מאחר שהרב ז"ל הסכים לאומרו
צוודאי שעפ"י רוח"ק נאמרה לו עכ"ל. מנהג האר"י ז"ל עפ"י הזוהר
לצרך על תפילין ש"י מיושב לכאורה הוא נגד הדין מהירושלמי שהציח
הצ"י צ"ס או"ח. דגרסינן צירושלמי כל הצרכות מעומד. על צרכות
מנות קאמר. ולא על צרכות הנהנין. אך שכתב הרנ"ש צ"ס מ"ש שלו
שצריך לצרך מיושב מטעם שכתוב צוזהר. וז"ל וק"ו מ"ק"ש שהיא
מדאורייתא ותפילה דרצנן אעפ"י כ' אמרו צ"ה דק"ש אדם קורא כדרכו*

הג"ה אמר המסדר שלב"ה
קורא כדרכובין עומד
צין יושב. כ' בלקוטי ש"ס של
האר"י ז"ל מקמת ששניהם
ביקודא קד אין להראות פירוד
לא במעשה ולא במקשה
משא"כ תפילין שהן בעולם
הצריחה:

ואם יש אסור לעמוד. ותפלה דוקא
מעומד. לפי שק"ש בעולם הצריחה ותפילה
צאני' הרי שמרומז בגמ' שהצרכה שהיא
צצריחה דוקא מיושב וצרכות של יד מיושב
שהיא ג"כ צצריחה. ומ"ש או"ח צ"ס
הירושלמי שצרכות המניה ז"ל מעומד דווקא
על שאר צרכות שהם צאני' אבל צרכות ש"י
הוא צצריחה מודה הירושלמי שצריך דוקא
מיושב עכ"ל. הרי גם צירושלמי אפשר לפרש
שמצרך צישיבה. אבל החכם מו' מנחם די לונזאנו כתב צ"ס עדי זהב
וז"ל ותמיהני על הצ"י שכתב צ"ס או"ח שמאל צירושלמי שכל הצרכות
ז"ל מעומד ולא דק אחריו כ"ל שלא נמצא דגה זה צירושלמי עכ"ל.
גם הרמב"ן שהי' נגלה לפניו כל תלמוד ירושלמי כתב לצרך על תפלה
של יד מיושב מדינא דגמ'. וכן לומר צסוף הצרכה מעין חתימה נזה
הי' נזהר האר"י ז"ל:

החלוקה הצ"י. מחלוקת בגמ' כמו כל פלוגתא צצק"ש ותפילה.
ופסקו הפוסקים עפ"י כללי הש"ס צצק"ש לא השמיע
לאזנו ינא דלא כר"י לא דקדק באותיותיה ינא. וקורא עומד או יושב
צצ"ה. לא מצינו לאר"י ז"ל שחולק על פסקי הלכות. וצפלוגתא אה"ר
ואהבת עולם דפליגי רצנן ושמואל ופסקו הרי"ף והרמב"ם צצצנן אהבת
עולם. והתוס' והרא"ש הכריעו לומר שחרית אה"ר וערבית אה"ע.
והאר"י ז"ל כתב כסתמא דגמ' וכדעת הרי"ף והרמב"ם שאין לומר אה"ר
אפי' צצצת כ"א אה"ע. כי אה"ר הוא באיננות וצכאן צק"ש אנו עדיין
צצריחה

בצריחה. ואין לומר אה"ר, ולא שייך בזה הכרעת הר"ש. ואלו
 ראה הטור והר"ש דבריו אלו לא היו מכריעים: **החלוקה הג'**
 של תפילין של ר"ש דפליגי רש"י ור"ת והיא פלוגתא
 קדמונית מן הגאונים. והכריעו התוס' והר"ש להניח ב' זוגות מספק.
 ונסגו בני אשכנז שהיראים וחרידים מניחים ב' זוגות ושאר עמא דבר
 אין מניחין של ר"ת כלל כי חוששים זה למנוה מן המוצחר ולא כל
 הרובה ליטול בו כמ"ש הב"י בשם תשוב' האשכנזי. אבל האר"י ז"ל
 כתב להניח ב' זוגות לכל אדם. ולא מחמת ספק כ"א שניהם אמיתיים
 עפ"י מחמר הזוהר. כמו שהאריך בזה הגאון מהר"ש ב"מ"ש שהניח
 מחמר הזוהר של ב' זוגות וסיים בזוהר ובגין דלא בקיחין אילין דר"א
 בתראה ומניחין ב' זוגות דתפילין מספיקא שלא ידעין ברזא דא תרווייהו
 אינטריכו. וכתב במ"ש הן הן דברי הזוהר (פ' פנחס) בענין תקיעות
 דר"ה תשר"ת תש"ת דמשמעותא משמע לן דר' אבובו מספיקא
 נחית להו. וכל משכיל יקשה על ההוא סוגיא מן המפורסמות מה שלא
 יסקוט בשכל אלא עם המתבאר בזוהר דכולהו אינון תקיעות נריך
 מדרבנן למנוה מן המוצחר ולא בשביל הספק. וז"ל הזוהר ועל דא לא
 ידעי בני בבלאי רזא דילילתא ולא ידעי דתרווייהו אינטריכו עכ"ל. וכן
 כתב מהר"ע בהוס' בענין הכתה ב' זוגות תפילין וז"ל. עונותינו גרמו
 לנו שלא שנשנו כ"ל בהרבה גופי תורה נתגלה לנו ברחמי שמים עלינו
 שאנו נכנסים בעיונים מלך הספק והוא פתח נר מאור כמלא פי מחט
 סדקית שאלו זכינו לשימושה של תורה היא מתברר לנו עפ"י הקבלה
 והמסורות איך האמת כן הוא כי אלו ואלו דברי אלקים חיים וכך הם
 דברי הזוהר בענין תשר"ת עכ"ל ע"ש. והנה מה טוב ומה נעים דברי
 החלמוד סדרו הלשון בלה"ק שישי' סובל ב' הפירושי' שאמרו קדש והי'
 כי יביאך מימין שמע והי' אם שמע משמאל והקורא קורא כדרכו כידוע
 פי' רש"י ור"ת בזה. ששני הפירושי' מדויקים הטיב בל' הגמ' ואין לא'
 הכרע על השני. גם כתב בספר מ"ש שע"ז רמזו בגמ' מקום יש בראש
 להניח ב' תפילין כמסקנת הגמ' בעירובין מחורתא כדשנין מעיקרא
 כרש"י דפליגי בשבת זמן תפילין וכולי עלמא אית להו דרב שמואל בר"י.
 ומה שפסקו הפוסקים שבת לאו זמן תפילין אעפ"י פסקו המוציא
 תפילין בשבת מכניסין זוג זוג דסתרי אהדדי וכמו שהקשה התו'. ותי'
 הר"ש כיון שבחול אינו לובש לעולם ב' זוגות לא שריכין לי' יותר. איך
 שהוא דלא כע"ז שכ' טעם הפוסקים להכניסם זוג זוג ומטעם שמה אין
 בראש להניח ב' זוגות וזה אינו דבזה אין פלוגתא. ועיקר המנוה עפ"י
 הזוהר וכוונות להניח ב' זוגות יחד אך אנו אין יכולים לכוון המקום.
 גם אין אנו יודעים הכוונות כהאר"י ז"ל ותלמידיו. לכן אנו מניחין

של

ואין ראוי
 כ"י. וסידר
 י"ז"ל נתן
 בראש"ש יש
 ליעף כח
 ב"י הסכי'
 יום. וכתב
 ס' לאומרו
 י' הזוהר
 מני שהביא
 על זרכות
 מ"ש שלו
 ש"ש שהיא
 א' כדרכו*
 זר שלב"ה
 כובין עומד
 טו"ש של
 ת שניהם
 ראות סירוד
 במקשה
 הן בעולם
 עדי זהב
 הזרכות
 עכ"ל.
 על הפלה
 זימה בזה
 ותפילה.
 השמיע
 או יושב
 זה אה"ר
 בן אהבת
 אה"ע.
 מר אה"ר
 אנו עדיין

מצרף העבודה

של ר"ת אחר התפילה בלא ברכה. ברכות של ראש דעת הרי"ף והרמב"ם
 והגאונים ותשובת מ"ע שלא לברך על ש"ר. והר"ת והרא"ש כתבו
 לברך על ש"ר על מצות תפילין. והאר"י ז"ל הכריע כגדולי הראשונים
 שלא לברך על ש"ר. וזוהו אין לנו זריזין לקבלתו כי האר"י ז"ל נפיש
 זכותו וכחו טובא וזה זוטרתו הי' לגבי' דכל גדולים שבאחרונים יכולים
 להכריע בין הראשונים כמ"ש כנה"ג בשם הר"מ אלסקר ונפרט האר"י
 ז"ל. ומי כמוהו מורה בישראל שהי' חד בדורו בנגלה כמו שהעידו עליו
 תלמידיו שהי' לומד כל הלכה בששה אופנים נגד ימי המעשה עפ"י נגלה
 ובשבת למד עפ"י נסתר. אך באמת הכרעתו הוא עפ"י הזוהר כמ"ש
 מהר"ש ז"ל מ"ש שהביא מאמרי הזוהר שנסדר הפרשיות של רש"י הם
 מצוה ח' וע"ז ש"י מעכבת ש"ר וא"ל לברך אלא ברכה אחת ונסדר של
 ר"ת הם שתי מצות ואינם מעכבים ונריך לברך על ש"ר. והוב"ל הזוהר
 ואילין דענדין תרין פיקודין. פי' דבירושלמי מס' ברכות אמר שם
 בפירוש שנריך לברך ב' ברכות. והטעם כי הירושלמי דיבר בתפילין
 דר"ת הוויית באמצע והם ב' מצות כל אחת ואחת בפ"ע ואלו המניחים
 ב' זוגות ביחד שנריך לברך ב' ברכות. ורש"י ור"ת דפליגי בברכות
 ש"ר שניהם כיוונו על האמת דאע"ג דאיכחו לא חזו מזלייהו חזי. שכל
 ח' נמשך אחר כח ושורש יניקתו למעלה. ורש"י סדר שא"ל לברך על
 ש"ר שלו כי הם מנייה אחת. ור"ת סדר שנריך על תפילין שלו ב'
 ברכות וכן האמת שהם ב' מצות. וגם בכאן סידרו צעלי התלמוד הלושן
 בלה"ק שישי' סוגל ב' הפירושי' שאמרו סח מזרך שתיים ולא סח מזרך
 אחת כידוע בפ"י רש"י ור"ת אצל ר"ת לא נסתפק מעולם לברך ברכה
 אחת ומפני שניתנון בר"ת כחו של מעלה שבתפילין שלו נריך לברך
 שתיים. וא"כ לנו שניתיים של רש"י לבד אין נריך לברך אלא אחת.
 והמקובלים שקודם האר"י ז"ל לא היו מציני'ם זה וקשה להם שנראה
 מאמרי הזוהר כסותרין כמ"ש הב"י בשם מהר"י חביב שמקובלי' הראו
 לו מאמר הזוהר שראוי לברך שתיים. ולא ידעי שזה מדבר בתפילין
 של רש"י וזה בתפילין של ר"ת :

החלוקה הד'. מחלוקת צדין שלא נזכר בגמרא כמו חזון אחר נא ישראל
 וכום ברכות המזון ביחיד וקידוש עה"כ צום עודה ג'. שיש בזה
 פלוגתא והכריע האר"י ז"ל שא"ל. וצינית בטלית ש"פ שהאר"י אוסר
 לעשות צינית בטלית של פסחן כדעת ר"ת. ותפילין בכה"מ שאסור בזוהר
 וכמ"ש הב"י. ומי יערב לבו לגשת לעצור בעשה בקום כו' ע"ד רש"י
 המפליג בעונש והי' אוסר להניח וכן כתב ע"ז הגאון מ"ע בתשובה (סי'
 ק"ח) וז"ל בענין הנחת תפילין בכה"מ שפלוגתא בין הפוסקים ולדברי
 הזוהר אסור להניח בכה"מ וכתב ע"ד הזוהר וז"ל. וכבר זכה מגלה
 עמוקות המדרש הנעלם שאין בדבריו נמנעות או אפשרות תלויות אף
 שלא

שלא טעמתי ולא חרדתי לבי כמו שחשב זולתינו שארי לי מארי'. אלא תורת חסד ואמת וחכם לב ואמיץ כח שכל סתום ברזיו ולא עממה וכל שיבי' דברי הגמ' סובלי' ב' פירושים שונים ויתבאר א' מהם עפ"י הזכר חייבין לנו להטות לבבינו אליו ולעשות עפ"י הוראחו. הרי שנינו בגמ' ינא שנתות ויו"ט שהן עצמן אות ולא ידענו אם חוה"מ בכלל וכעת שמענו מהזכר דאיתא בכלל. לא יהי' אלא כאלו אמרו רש"י וא' מן הגאונים צפי' הגמ' מי לא ניייתין לי. ואם יחלוק הזכר על מי שהוא א' מהפרשים או א' מן הגאונים כל שישלבו לשון הגמ' ידחה כל זולתו מפני פי' הזכר עכ"ל. והאריך עוד בתוכחות מגולה ואהבה מוסתרת לחכם גדול שהי' בזמנו וכתב בקונטרסים שלו לייסר ולגלות הצלתי מניחין תפי' בחוה"מ והפריז על המדה נגד הזכר. וכתב וז"ל תבוא שלום ותנוח על משכבו של בעלי הקבלה כי ידעתיו שחכם גדול ומתמיד ותמיד יושב בישיבה וממית עצמו על עיון הלכה כו' אבל לבו חנפו כי לא ירד לעומק של הדברים הללו. ולא עליו תלונתינו בשביל הנחת תפילין בחוה"מ אם לא מדאגה בדבר שזילזל מאוד בקדושת חוה"מ בשפת יתר והרבה להתחכם נגד הזכר בשיחת חולין. כן יהי' לבו בעיני קלי עולם וקטני אמונה. ונמצא ש"ס מתחלל. ברם זכור הוא לטוב כי סוף סוף כתב הדברים לעצמו ושם בסתר כל ימי חייו והי' דבריו בחשאי ולא נודעו לרבים עכ"ל. וכן בהכרעת הנ"ל כל דברי האר"י ז"ל נלקחים מהזכר כמו חנון שלג"י מהזכר שא"ל ודומיין הידועים לנו ושאינם גלויים וידועים לנו היו ידועים וגלויים לפרש דברי הזכר גם שהי' לנו דברי הזכר כ"י כמ"ס מהרנ"ש :

[הג"ה] אמר המס' אחר שזכינו לדברי תירוצ הגאון ז"ל הנ"ל שכל דבריו חמת ונדק מכאן יראה הרוחה כמה תמוהים דברי המפרש פי' על מכילתא (פ' יתרו) שמביא דברי הזכר שכתב לא תרנח יש צו פסיק דאי לאו הכי ה"א חפי' למידן דיני נפשות אסור אתי פסיק ושרי'. וכן לא תנאף דה"א חפי' עם אשתו אסור אתי פסיק ושרי' כו' ע"ס. והקשה ע"ז על דרש של לא תרנח שהרי בהדי' בכמה דוכתין כתי' עונש מיתה ועל דרש לא תנאף הלא כתי' אשה כי תזריע איך אפשר שלא ישמש משתו עם אשתו להוליד ושאר קושיות. והביא אתי מהרב זית רענן והקשה על תירונו. ומסיק שע"כ דברי הזכר א"א לפרשם כפשוטו אלא עפ"י סוד. וצוודחי רזין דרזין יש כאן. ואף שהדבר נראה כפשוטו ומאד המלבוש כדי לשבר את האוזן אבל הענין בעצמו הוא דבר נסתר וילמד סתום מן המפורש שלא לפרש דברי הזכר כפשוטו ולפרש עפ"י הגמרא וכס"כ שאין להביא ראי' מדברי הזכר לענין דינא להתיר שום דבר מה שאינו מפורש בגמ' ופוסקי' שכך הוא. וצוודחי מזה"ט התירו גדולי הפוסקים להניח תפילין בחוה"מ אף שלדברי

יהרמז"ס
 ו"ס כתבו
 ראשונים
 ל' נפיש
 ס יבולים
 האר"י
 גידו עליו
 פ"י נגלה
 ר' כמ"ס
 ד"י הס
 בסדר של
 הזכר
 אמר שס
 בתפילין
 המניחים
 בצרכות
 זי. שכל
 לברך על
 ין שנו ב'
 ד הלשון
 ח מצרף
 ד ברכה
 ד לברך
 א אחת.
 שנראה
 י' הראו
 בתפילין
 גא ישראל
 שיש בזה
 י"י חוסר
 יור בזכר
 ד רש"י
 ובה (סי'
 ולדברי
 ה מגלה
 ויות אף

מצרף העבודה

שלדברי הזוהר הוא איסור לפי שלא רצה לסמוך על דברי הזוהר ולפרש
כפשוטו ולצטל המורה מה שאינו מפורש בגמ'. ואף שהגאון מוהר"י
קארי והרבה גאוניו שעמו כתבו שלא להניח בחו"מ מפני הטעמים
האמורים במקומן וסדרי להו שגם עפ"י נסתר כך הדין ובהיות שאין לי
עסק בנסתרות אשמרה לפי מחסום מלדבר בזה כו' וכס"כ אם סדרת
הזוהר הוא דבר מוסכם והחולק ע"ז חולק על האמת עכ"ל. וכל דבריו
אינם אלא תמוהי'. מ"ש א"א לפרש דברי הזוהר כפשוטו אלא עפ"י
סוד וא"צ לתרץ דברי הזוהר מה שקשה על פשוטו. הדברים אינם כן
למה טרחו הרמ"ז והמק"מ ושאר מפרשי הזוהר לתרץ כל הקושיות שיש
בפשוטי הזוהר, ומ"ש וכס"כ שאין להביא ראיה מן הזוהר לענין דינא
זה היפוך כל הפוסקי' אחרונים הב"י והרמ"א ומג"א שהביאו בכמה
מקומות דברי הזוהר לדינא. ומ"ש שהתירו להניח תפילין בחו"מ
מאחר שאינו מפורש בגמ' הוא היפוך דברי הגאון הכ"ל שכל שישי' דברי
הגמ' סודלי' פי' הזוהר כמו בתפילין בזה"מ מחוייבים לנו לעשות עפ"י
הוראתו. וזוהר תמה מה שעלה בדעתו שכל דברי הזוהר שיש להם
פשט צפי' הפסוק או אפי' איזה דין חזק לתפוס הפשט והדין כלל חזק
אין הפרש בין מה שכתב דרך נסתר ובין מ"ש דרך פשט ולמה לא כתב
הכל דרך נסתר מאחר שניתן לרש"י רשות לגלות כל רזין כמבואר
בכמה מקומות בזה"ק. ואינו דומה לדינא דגמ' שכותבין בלשון פשוט.
גם שיש לכל דין מקור למעלה בנסתר כמו שא' האר"י ז"ל כמה דינין
עפ"י הנסתר. הם היו צריכין לכתוב הדין להדין עפ"י פשט כמ"ש
הנסתרות לה' אקינו והנגלות לנו ולבנינו ע"ע לעשות את כל דברי התור'
הזאת. ואפי' דברי אגדה שהם רחוקים מהפשט ויש אגדות שיוצאי'
מהפשט לגמרי כמו המעשיות דרשב"ח וכדומיהן וכידוע שלא נאמרו
הדברים רק עפ"י נסתר כמו דברי נסתר שכתוב בזוהר בל' הנסתר
אך בזוהר הק' ניתן רשות לרש"י לגלות הנסתר אבל מיסדי התלמוד
שהיו בצל לא ניתן להם רשות לגלות הנסתר. רק שכתבו בדרך חידה
ורמז מלובשי' בדברים זרים אבל הזוהר שהי' לו רשות לגלות הנסתרות
כמו הנגלות הי' לו לכתוב הכל עפ"י נסתר בלא פשט כלל. אבל האמת
יורה דרכו שכל דברי הזוהר שיש להם הנגה עפ"י פשט וכס"כ איזה
דינין שמפורש בו צריכי' לנו לתפוס גם הפשט והדין המפורש בו. ומ"ש
בדבריו צריך לתרץ עפ"י פשוט כמ"ש הרח"ו שאל יחשובו הפשטנים בו
בלבד עפ"י קבלה להעמיד המחלוקת כי גם ע"פ פשט הכל אמת עכ"ל.
אבל גם זה אמת שגם דבריו הפשוטים לא ללמד על עצמו יצא בשביל
הפשט בלבד כ"א שיש סוד נעלם כמו שהפשט מובן למטה יש דוגמתו
למעלה בנסתר. אך אחר שכתב דרך פשט צריך לתפוס גם הפשט
שהוא ביחד עם הנסתר ולתרץ דבריו וגם כאן אפשר לתרץ עפ"י פשוט.

מ"ש

מ"ש הזוהר על הפסיק בג' דיברות לא תרצה ל"ת ל"ת שלא הי' לו היתר
לדון ד"ג ולקיים פו"ר ולגנוב דעתו דרבי' ר"ל כי ידוע שכל התרי"ג
מצות יש להם מקור ושורש בעשרת הדברות באיזה אות או רמז או
צטעס. והפסיק בג' דברות הוא מקור לג' מצות לדון ד"ג ופו"ר ולגנוב
דעתו דרבי'. ואם לא הי' הפסיק לא הי' מקור לג' מצות הג"ל כי
כלל ל"ת נאסר הכל. אבל אין ר"ל כי לא היו יכולים לדון ד"ג ופו"ר
שזה מצוהר בתורה וכי אך יעלה על דעת שלא הי' עושים הדינין
הפשוטים המפורשים. רק שהפסיק הוא מקור בעשרת הדברות. ומ"ש
צוהר לא תחמוד לית צ"י פסיק ואמינא שאפי' חמדה דאורייתא אסור
ת"ל בית רע"ך כו' ודרשינן כעין הפרט ודוקא חימוד ממון אסור אבל
חימוד דאורייתא שרי. והקשה שם למה כתיבה שם התו' כלל ופרט.
ה"ל למכתב פסיק כמו באינך כו'. ואינך קושי' כלל כי באינך ע"י הפסיק
לא הותר רק דבר אחד כמו לדון ד"ג ופו"ר. אבל לא תחמוד רבו
ההתירי' על האסורים שלא נאסר רק דבר שצממון וע"י פסיק לא
יכולי' להתיר רק דבר אחד כמו באינך לכן כתבו כלל ופרט שאי
אחה דן אלא כעין הפרט והשאר הכל מותר. ומ"ש דברי הגמ' לחוד
ודברי הקבלה לחוד שארי לי' מארי'. שמפריש בין גמרא לקבלה והם
יחדיו תמים ניתנו צסיני. כמש"ל החו' ניתנה אש שחורה על גבי
אש לבינה ר"ל כמו שכותבים בדיו שחור על נייר לבן וכמו בקלף לבן
שהלבנונית של הקלף הוא דבר ענש של הקלף ולא דבר נוסף עליו והדיו
הוא דבר נוסף שמגביל ומצויר האותיות על הלבנונית ע"י השחרורית
של הדיו עד שמכוסה ונעלם לבין הקלף מפני השחרות של האותיות מ"מ
גופן ומסתן של הקלף עדיין נשאר כמו שהוא גם בהיות האותיות
כתובים עליו אדרבה הוא עיקר המחזיק וסובל האותיות של דיו עליו
ואינם רק כמו מראה ולבוש שיתלבש בו ויתראה בו אדם כעין
הענמיות של הקלף שמתחת מתאחדים עם האותיות יחד כעין הנגלה
של התורה מגביל ומכסה על הנסתר עד שאינו נראה רק הפשוט של
הדיו. אבל העיקר הוא הנסתר שבו מחזיק וסובל את הדיו בכל פרטיו.
ומ"ש שהחולק ע"ז חולק על האמת אדרבה האמת חולק עליו. כמו
שהאריכו בזה ספרי האמת השל"ה ועצום"ק. אפשר שהי' נעלם
מהמפרש ספרי האמת אך זה פלא אך לא ראש התלמוד והמדרש
משארז"ל כשעלה משה למרום מנח להקב"ה ואומר ר"א אומר עגלה צת
שנתה ופרה צת שתיים וחכ"א כו' אתמהה מ"ר כו' אמר לו הקב"ה זהו
ר"א בן הורקנים שמכריע כ"ת ישראל בצק מואזנים אמר מרע"ה י"ר
מלפניך שיגא זה מחלני אמר לו הקב"ה וודאי שיגא מחלניך ההד"כ
ועם האחד אליעזר עכ"ל. הלא מצוהר שהקב"ה צעמנו לומר המשנה
בן עם שמות התנאים שזהו חלק תורתו וחלק נשמתו ושרשם שבמרכבה
עליונה

ולפרש
מוהר"י
טעמים
שאין לי
סדרת
דבריו
עפ"י
כס כן
זת שיש
דינא
צמחה
בתורה
דברי
ת עפ"י
להם
לל אכן
כתב
צמחאר
פשוט.
דינין
מ"ש
התור'
שינאחי'
נאמרו
הנסתר
התלמוד
חידה
סתרות
האמת
איזה
ומ"ש
גים בו
ז עכ"ל.
בצביל
דוגמתו
הפשוט
פשוט.

מצרף העבודה

עליונה וכל חילוקי הדיעות יש להם לכ"א שורש למעלה ואלה ואלה
 דברי חלקים חיים כמ"ש בם' מגלה עמוקות משה קיבל תורה מסיני
 מש"ה ר"ת "מחלוקת שמאי" הילל פי' שלא תאמר מחמת תלמידו שמאי
 והילל שלא שמשו כ"ל רנתה המחלוקת כ"א מחלוקת זו קיבלה משה
 מסיני כי הילל מצד ימין הוא חסד מיקל ושמאי משמאל הוא מחמיר
 זהו מש"ה כולל שניהם. גם נעש"ה אדם ר"ת "נמלך" עם "שמאי"
 "הילל ע"כ מצ"ע שהם עלו במחשבה להיות נמלך עמהם. ואיך לא
 הוזהר שכתב בכמה מקומות שהתורה הוא סתום וגלוי וכל דבר הנסתר
 בא צאיתגלי' והכל אחד. אך הנגלות לנו הם הכלים מכלים שונים
 בתושב"ע פ' כמ"ש בם' והנסתרו' הם טעמי תורה והוא נק' יין שזכלי
 שהוא העיקר שיש כמה דינים שאין להם טעם עפ"י נגלה כלל כמו
 רה"י עולה עד לרקיע ורה"ר עולה עדי' טפחים שאין להם טעם לדבר
 זולת עפ"י נסתר. דרה"י נקרא עולם האני' שמאיר שם אור אין סוף
 ע"י הארת הקו לכן עולה עד לרקיע פי' עד שורש כל המקיפים בצחי'
 עצמיות אור אין סוף כצריח התיכון מצריח כו' משא"כ הפרגוד ופרסה
 ולמטה שהוא צי"ע וקו"ח מסתיים שם ומשם יפרד נק' רה"ר לכן אינו
 עולה רק עד יו"ד טפחי' נגד יו"ד כתרין תתאין דנוג"ה וכן כל המנות
 אפי' טעמים המצוהרי' ננגלה הם מורים על טעמים נסתרים כדוגמא
 לטעמי נגלה שנתלצשו בטעמי' נשמים] ע"כ ההג"ה :

החלוקה החמישית.

מנהג שאין בו חשש דין. נוסח האר"י ז"ל
 לומר הודו קודם צ"ש. כתב הטור ואותן הפסוקים
 והמזמורים שמוסיפין קודם צ"ש וצאשכנו נוהגין לומר צ"ש מיד ואחריו
 כל המזמורי' בין בחול בין בשבת והכי מסתברא כו' שיסי' לכולם ברכה
 תחילה וסוף עכ"ל. וע"פ דין מותר לעשות כשני המנהגים וטעם
 חלש שנתן הטור אינו אלא לקיים נוסח אשכנזי אבל טעמים של האר"י
 ז"ל חזקים כראי מוצק שחלק כל התפילה על ד' חלקים כנגד ד' עולמות.
 ועד צ"ש הוא נגד העשי' וגם הודו קודם צ"ש [כי עדיין יצירם ענמה
 אינה מתוקנת כלל ע"כ אנו אומרים אותה בין עשי' ליציר']. והמזמורי'
 שמוסיפי' בשבת הנה הם סדורים בצוהר (פ' תרומה) כמו שסדרם
 האר"י ז"ל ומצוהר בצוהר הטעם עפ"י סוד מ"ש דווקא בשבת וטעם
 סמיכת המזמורים זאח"ז וכו' וז"ל ואחקינו אנכה"ג סידורא ושירתותא
 דתושבחתא מאינון תושבחתן דדוד כו'. ע"ש. בא לפרש סדר של אנכה"ג
 שסידרו תחילה מזמור זה השמים מספרים ואחריו מזמור דרכנו לדיק'ים
 ומפרש הטעם עפ"י סוד. הרי שכתב בפירוש שהוא סידור של אנכה"ג.
 וצדורות האחרונים שכחו ותפסו מנהגים שונים עפ"י שיקול הדעת
 מנהג אשכנזי ומנהג ספרדים עד שניתגלה הצוהר וצא האר"י ז"ל וחזר
 ויסדס. וזו תשובה ננחיית. וגם שאין אנו יודעים להבין הסודות של

הזו"ק

הזוה"ק אין אנו רשאים לשנות אחר שנתגלה לנו דברי הזוה"ק כי ברכות
 וסידור אשכנז יש בהם סודות שלא נתגלו לנו ואין אנו רשאים לשנות.
 נוסח האר"י ז"ל נקדישך ונערייך. כתב הטור באשכנז נוסח נקדש
 וכו' והביא הב"י לשון הרא"ש בתשובה ג"כ נקדישך. והאר"י ז"ל כתב
 שנוסח נקדישך מפורש במס' דפיהא. וכתב הרב נמח חולי תוספתא
 של כו' הי' לו. ומאחר שהר"י ז"ל העיד אין אחר עידותו כלום עכ"ל.
 ונוסח האר"י ז"ל כתר שבמוסף שבת ור"ח מפורש בזוהר ותיקונים
 (תיקון מ"ח) שז"ל דוקא כתר ובגמ' לא הזכיר. נוסח האר"י ז"ל
 מוריד הטל זימות החמה. כתב הטור ונוהגים בספרד להזכיר טל
 זימות"ח. אבל באשכנז אין נוהגים להזכיר. וכתב הב"י בשם התוס'
 וז"ל ולכך יש צנ"ח שאומרים כל שעה טל כלומר זימות"ח שאם ישכחו
 לומר זימות"ח מוריד הגשם חזקה שאמר מוריד הטל שאין מחזירין
 אותו עכ"ל הרי שהתוס' מסכים לומר טל זימות"ח כמנהג האר"י ז"ל
 ואין צוה חשש דין מלך הדין:

החלוקה

הששית. מנהג מלך הדין. כמו בברכות יראו עינינו
 בערבית שהביא הטור בשם התוס' וכתב שיש מן הגדולי'
 שנהגו שלא לאומרם וכן הרמב"ן והרשב"א ור' שמואל והרמב"ם לא כתב
 בברכת ערבית שהוא נגד הגמ' שאמרו על ברכות השכיבנו שהוא כגאולה
 אריכתא דמי' ויראו עינינו הפסק בין גאולה לתפילה וגם ברכה שא"ל.
 והפוסקים שכתבו לאומרם היינו מדוחק לקיים המנהג. והאר"י ז"ל
 לא חש על מנהג בטעות ומטעם שאנאך לקמן. גם מנהג אשכנז בברכת
 המקדש שמו ברבים בשם ומלכות. וכתב הטור לחתום בשם ומלכות ויש
 סמך מהירושלמי ובב"י כתב בב"ה שלא נמצא בירושלמי והט"ז תמה
 שהיא ברכה שלא הזכיר בתלמוד אך כיון דנהוג נהוג והרמב"ם לא
 הזכיר במנין הברכות וגם הב"י לא הביא בש"ע וגם האר"י ז"ל
 המסכים שלא לחתום בשם ומלכות וכן ראוי לעשות כי בספק ברכה יש
 לחוש. וכש"כ לדעת האר"י ז"ל בוודאי אינה זריכה. נוסח אשכנז באור
 חדש כתב הטור ואין נוהגים לומר בספרד וכן כתב רש"י שאין לחתום
 באור העתיד שאין מעין החתימה והרא"ש מתרץ בדוחק בזה יש לסמוך
 על האר"י ז"ל שכ' מתיבה המחדש צטובו עד סוף הברכה יש י"ט
 תיבות. מאחר שהוא נגד התלמוד. נוסח אשכנז אל חי וקיס בערבית
 כתב הטור בנוסח אשכנז אל חי וקיס וכתב הרב יחיאל ויותר נכון
 נוסח ספרד שלא לאומרם כי אין זה מעין החתימה והרא"ש מיישב
 המנהג בדוחק. והאר"י ז"ל כתב שאין לאומרם שהוא נגד הדין. נוסח
 אשכנז ציו"ט מערבית מלך ציר ישראל וגואלו כתב הט"ז שאלתי את
 מוהר"ח שאומר נוסח הב"ל שהוא נגד הש"ס ע"ש שדוחק מאוד לתרץ.
 ומה טוב נוסח האר"י ז"ל שלא לשנות מטבע הברכות. נוסח אשכנז

ואלה
 מסיני
 די שמאי
 משה
 מחמיר
 שמאי
 ויך לא
 הנסתר
 שונים
 שצכלי
 לל כמו
 ס לדבר
 אין סוף
 ס צנחי
 ופרסה
 ין אינו
 המלות
 כדוגמא
 זר"י ז"ל
 פסוקים
 ואחריו
 ס ברכה
 וטעם
 האר"י
 עולמות.
 ענמה
 המזמורי'
 שסדרם
 וטעם
 וירתותא
 אנכי"ג
 כדקיס
 אנכי"ג.
 ל הדעת
 ז"ל וחזר
 דות של

צור ישראל כו' ונאמר גואלינו כו'. ואין מהרצוי לומר בקשות בצרכות
 אחת ויניב שהוא הודאה על הגאולה כמו בערבית אומרים ה' ימלוך לע"ו
 ונאמר כו' כן יש לומר בשחרית ונאמר גואלינו כו' ולא יפסיק בצקשה לכן
 נוסח האר"י ז"ל שלא לאומרו. מנהג אשכנז לומר קרוצ"ן בצרכות ק"ש
 והטור כתב בתשובה רמ"ה לאסור מן הדין להפסיק ולשנות מטבע
 הצרכות וסיים מוטב שיהיו שוגגין כו' אך נהגו לומר באשכנז. והב"י
 כתב שאין נוהגין גם הרמ"א כתב והמיקיל ואינו אומר לא הפסיד.
 לכן האר"י ז"ל לא הי' אומר פיוטי כמ"ש הרמ"א בשמו. מנהג לומר
 ושמרו אחר צרכת הפורס והוא מהטור שכתב ונוהגין לומר פסוק ושמרו
 צנ"י לומר שאם ישמרו את השבת מיד נגאלין ע"כ הוא ג"כ מענין
 הגאולה. אבל הרמב"ם ז"ל לא הזכיר זה גם הצ"י לא כתב. ע"כ מנהג
 האר"י ז"ל שלא לאומרו משום הפסק גאולה להפילה ולא סמך על טעם
 קלוש שהזכיר הטור. וכן פסוק תקעו צר"ה שכתב הד"מ בשם מנהגים.
 וכן וידבר משה ציו"ט. ופסוק כי ציוס הזה ציו"כ הגם שמזכירו הלבוש
 אין להם על מה שיסמכו ולכן אין לומר כי לא נתגלה בימי הפוסקים
 הראשונים טעמו של מנהג זה עפ"י נסתר לכן הוסיפו בדברים שאינם
 צריכים וחסרו המנהגים ההכרחי. כמו תקיעות בלחש לא נזכר
 בפוסקים ראשונים. והרמ"א כתב בשם כ"ה שיש מקומות שתוקעין בלחש
 ואין לעשות לכתחילה. אבל האר"י ז"ל כתב שהוא חיוב כמו בחזרת
 הש"ץ ומנה מזה קולות שלשים מיושב ושלשים בלחש ושלשים בחזרה עוד
 עשרה קודם שתקבל. והטור מזכיר ג"כ שהי' להם קבלה שצריך מזה
 קולות כמ"ש בשם הערוך אבל לא הי' מסורת לסדר המזה קולות לכן
 בתקיעות של סדר הצרכות צ"ע לא הי' להם קבלה אך לתקוע ומנה
 עפ"י רמ"א לתקוע תשר"ת פ"א למלכיות וכן לזכרונות וכן לשופרות.
 ויש מנהגים אחרים. ור"ת הקשה על המנהגים כמ"ש הצ"י אך שלא
 רצו לסתור המנהגים גם הרב אלפסי ז"ל כתב שראוי לתקוע ע"י סדר
 הצרכות כדרך שתוקעין מיושב אלא כיון שאין הצרכות מעכבות בתקיעות
 שהרי ינאו באותן של מיושב ודי להם תשר"ת תש"ת תר"ת על סדר
 הצרכות כ"א שלא להטריח את הציבור. אבל האר"י ז"ל שידע שורש
 וטעם של התקיעות ולדעתו מעכב כל המנינים מסדר התקיעות שסידרי.
 וכן כתב השל"ה לתקוע כמ"ש האר"י ז"ל. ומה שמנינו שינוי בדיקדוק
 התיבות של נוסח האר"י ז"ל בצרכות ק"ש ותפילה שמוסיף וגורע איזה
 תיבות מנוסח אשכנז שאין בהם שינוי מטבע הצרכות אין לחוש עפ"י
 דין. וכש"כ לבני אשכנז שמפסיקין בפיוטים לא תהי' תורה שלימה של
 האר"י ז"ל שסופר ומונה כל תיבה עפ"י סוד כשיחת הפיוטים. וגם
 מנינו שגדולי האחרונים העידו ע"ע שמופקי' בדקדוקי התפילה כמ"ש
 הרש"ל (בתשובה ס"ד) וז"ל ששאלת מעמי מענין התפילה אם יש קבלה

מזקיני

מזקיני תוכן הענינים דע שלא זכיתי לקבל מאזי מורי החסיד מו"ה
 יצחק כי זימי חורפי יגעתי בחלמוד ובפולוי חריפתא ולא זדיני תפילה
 וחבל על דאזדין כו' גם הסיוור של אזי מורי ז"ל גשרף זשריפה צעו"ה
 עכ"ל. וכן הרמ"א כתב נוסח אשכנז במנחה הואיל וכתוב בו באור
 פניך כו'. הרי שנמוגו כל יושבי הארץ שיסדו מנוסח אשכנזי ולא מאלו
 כל אנשי חיל ידיהם צדהמ"ד להצין ולהורות טעמי סידור התפילה
 ופרטי הדיקדוקים ואין לנו על מי להשען כ"א על האר"י ז"ל שכל דבריו
 דברי קבלה מפי אליהו ז"ל. וכן כל מנהגים שנדפסו בש"ע של האר"י
 ז"ל שלא נמצא מזה צפוסקים מזה עלינו לקיימם כי גם המ"א הביא
 מנהגים מכוונת האר"י ז"ל:

וער דבר הסדר שכליל פסח ששאלת ממני. מה אומר ומה אדבר.
 וכבר נהגו כל ישראל כמנהג האר"י ז"ל. ונחקבלה דעתו.
 ואיך נחוש לדעת א' מן האחרונים נגד דעת האר"י ז"ל הקדושה
 והמקובלת. ואין רצוני לדבר סרה נגד דעת הגאון. וכאשר נדבר פא"פ
 אי"ה אגלה לך הכל:
 כ"ד אהובו בחמת ובתמים הדוש"ת יוסף מנעמרוז:

וויכוח יקר על כל דרפי החסידות:

יוסף ה' עליך ברכה ושלוש מן השמים ויוסף דעת ותבונה וחיים. חביבי הרב
 המופלג בתורה ויראת ה' מו"ה יוסף נ"י:

גיה"ק הגיעני בתשובתו הרמתה. וקראתי בקריאה של חיבה יתירה
 נודעת לו ממני מראש ומקדם משוכה וראיתי את האור הגנוז
 בו והאיר אל עבר פני צפנים מסבירות ומאירות, ומאלתי את שאהבה
 נפשי והחפץ בהכדקו. להכדיק את הכדיק. ודעת שפתיו צרור מילולו
 ע"כ שמת עיני אליהם ושניתי ושלשתי. המה הרהיבוני גם שמחוני.
 נפשי השיבו ודעתי הרחיבו. דעת נוטה לה'. לסתור ולבנות בשמים
 עליותיו. ומה שגיתי הצין לי. ואני עמדתי משחומם. כשעה חדא.
 ורעיוני הבהילוני על המראה הגדול הזה צלי גבול. די רוח יתירא
 השתכחת צי' שנתגלה לו שערי אורה בתום' מרובה על העיקר. שהכיר
 באשר הי' באמנה אחי. ודנתי בעממי. שמאל באר מים חיים
 ושתה נחלים. ולא ידעתי מקומו. והשתכמה מאין תמצא. ומה נמרצו
 דברי יושר ואמרי שלום ואמת:

והנה לשלום מר לי מר ונוחם יסתר מעיני לגבר אשר דרכו נסתרה
 לא אוכל לצוא עד תכונתו לכלכל דברי רבינו במשפט. ולא

מצרף העבודה

זכיתי לשאול את פיו . כי מנאתי אור חשך באהלי . ודברי רבינו אינם
מיושבים על כי קודם פעירתו סר מעליו כחו ופניתי את לבי לסוס
לדרך פעמי ולבוא למעלתו בעצמי אליו ולדבר אמת אתו מקרב איש
ולב עמוק . וחברו עלי כל בית אבי ועבדו אותי . וסבותי אני את לבי
לדעת ולתור לבקש איש אשר רוח בו לדבר אתו ולחקור ולדרוש מה
דבר נמנא בו ומנאתי דאתא לידי איש אחד וכוונתו אלני בכשרות
וסי' אלל הרב שלהם באמדור . וקראתי אותו ובקשתי ממנו לדבר אתי
על אודות דרכיו הנפלאים ממני ואל יכחד ממני דבר והשיב לי איך
רצוני צוויכות כי כל הדברים יגיעים לא נכנסו באזניך שהוא היפוך
ההרגל שלך . והשנתי לו שהוסבם אלני לעזוב ההרגל בהסכמת השכל .
ואמר אם באמת ובתמים אתה רוצה לא למנע טוב מונך . אך באמת
נאות שלא השאלני מפי השמועה שרובם שקר . גם לא ממנהג פרטי
אנשים שאין אחריותם עלי ולא השיב רק על הכלל . ואמרתי טוב הדבר
אני מתרצה בזה . ואמר אם באמת רצונך צוויכות להתרחק מן ההעדר
ולתקרב אל השלימות צריך אתה לשמור גדרי הוויכות והס' ד' דברים
שהתנה החכם צוויכות . הא' . לעזוב השנאה כי האהבה היא הסתר
המוחין הגלויים ועל כל פשעים תכסה אהבה . והסיפוך מזה השנאה
מעוות העין ומתעה את השכל ובדבר הזה נפלו כמה אנשים . הב' .
להסיר כעס מלבך כי מכה הכעס נראה שרובה להחזיק דבריו בכח
וציד החזקה . והוא סר מדרך האמת . הג' . אל תבקש גדולה וסתנשאות
לעצמך כי הסתנשאות סותר דברי צעל ריבו אף שאין האמת אתו .
הד' . הנצחון כי מחמת הנצחון אינו נמשך אחר האמת כי תמיד רוצה
לנצח . ואם תקבל עליך שלא לפרוץ מד' גדריס הנ"ל אזי אדע כי לא
אבוש . ואמרתי דברך הם דברי חכמה ושכל . אך שגם אתה תשמור
עצמך בהגדריס הנ"ל . והשיב אני לא באתי בגבולך להקשות עליך .
ולבי הולך צמישור בלא נטי' . לכן אינני חשוד בהגדריס הנ"ל . אבל
אתה באת בגבולי לנאת לקראתי בחזק יד . וכבר חלק לבך ונעשה
רושם של פירוד וע"ז נופל כל הדברים כי לבך אנסך . ואמרתי אתה
תדין א"ע לזכות ואותי לחוב ואני אדון את שנינו לזכות כי כל הד'
דברים אינם רק כאשר אחד בא' יגשו להתווכח . שכאשר ינצח את
חבירו יהיה מנוצח בהחלט והוא יסי' בטח . לכן כל אחד מתאמץ בכל
כחו לסתור את דברי חבירו והוא חשוד על ד' הדברים הנ"ל . ולא רי'
אחנו שאנו באים להתווכח על הכלל שגם אם ינצחוני איני מנוצח בה'
אלל הכלל כי יאמרו הדיוט שצנו נצח ולא יועיל לו כלום . לכן לא אסתג'
לפרוץ על הד' דברים . והשיב יפה אמרת . ואם פידך ולבך שווים אני
מוכן להשיב על דברך . ונתרצה לדבר אתי דרך ויכות ולהשיב על כל
שאלות ודברתי אתו ושמעה אזני דברים המתקבלים שומרים מחליים
קשים

קשים . ומצריאים נגעי אנשים . ומקנת דבריו לא נתקבלו אליו אל לא
רחקתים . כי אין דעתי נוחה לקבל הדברים מפני שהם חדשים עלי
וחובה עלי לחקור עד אמצא מקום לכל דבריו בהסכמת השכל לכן אניעיה
למע"ל דברי הויכוח בדברים המרוחקי' אליו ונא יעמידני על האמת
ויסוף ידו שנית לדבר דברי החסידות שלו אם עלי קו האמת והביאור
על כל נעלם :

(והגני מסדר הדברים על דרך שאלה ותשובה) :

שאלה סיבת נסיעתך להרב אדמו"ר . מה ראית על ככה יותר
משאר אנשים :

אמר החסיד . הנה ידוע שהצריאים אינם מבקשים רפואה . גם
מי שהוא חולה ונטרף דעתו ואינו מרגיש בחליו . מתחזק
לומר שהוא צריח חולם . ולא עוד אלא שמזיק למי שרוצה לרפאותו . אל
מי שהוא חולה ומרגיש בכאב שלו הוא מחפש אחר רופא כמא' רז"ל
מאן דכאיב לי' כאיבא חזיל לבי אסי' . וכתב הרמז"ס שחולי הנפש הוא
כחולי הגוף וכך יש בנפש אדם שנפשיהם חולה ומתאווים ואוהבי' דיעות
רעות ושונאים דרך הטוב ומתעללים ללכת בה עכ"ל . לכן אני הגבר
ראיתי בעניי וידעתי בצרות נפשי ועשיתי חשבון עם נפשי ושקלתי מדותי
ומצאתים נוטים מדרך ה' אמרתי לא אתן שינה לעיני עד אמצא מזור
ותרופה . ושמעתי שיש רופא מומחה באמדור וגסעתי לאדמו"ר חולי
הנ"ל או שהם צריאי' בכל מדותם . או שהם חסירי הדעת ואינם
מרגישים חסרונם :

ואמרתי צדקו דברך עפ"י דברי הרמז"ס . ואם אתה מכיר חליך
הגיד לי אם מצאת מזור לחליך בנסיעתך לאדמו"ר :

אמר החסיד . ראיתי שהוא חלאת ארוך ולא ניתן להתרפאות בזמן
מועט . כי הכרתי כי כל מדותי מעורבים וצריך זמן רב לצררם
ולצנכס . אך קבלתי תועלת למועט החלאת שלא יתקלקל יותר לבוא
לידי סכנה ח"ו כי נתוודע לי סיבת גרם החלאת . ונהמנע הסיבה
ימנע המסובב :

שאלה אמרתי הנה ממסיל משלים אתה והדברים צריכין ביאור
איך הגיע לך התועלת בזמן קצר . ספר לי כל המעוררות :

אמר החסיד . תחילת כ"ה . הנה צאהי לשם . והלכתי למנין של הרב
ושמעתי תפילות בקולי קולות כקולות מים אדירים ומשברים
לכ האדם השומעים וסמר מפחד בשרם מקול חוצב להבות אש אשר לא
שמעתי . ונצבר לבי וניחמתי והכרתי שכל התפילות שלי הו' מנות
אנשים מלומדה רק מהשפה ולחון בקרירות . ואחר התפילה הלכתי
לחדר

לחדר הרב וראיתי שהוא הדור ואיום פחדו ויראתו כמלאכים לבד .
ונתעכבתי עד שבת ק' וראיתי הנהגתו נקדושה וטהרה ומושג שולחנו
עד להפליא . ואמרתי לא הוגד לי החני . וקבלתי תועלת גדול . ראיתי
אור וגשאר הרשימו חקוק על לוח לבי . וצבואי לביתי וצעת התפילה
עלה בזכרוני הנפלאות והדיבורים של הרב אשר שמעתי . חס לבי
צקרבי להתפלל בהתפעלות . וכאשר נתיישן אלני חזרתי עוד להרב :

אמרת עדיין לא הודעתני סיבת גרם החלאת שנתוודע לך עד
שאתה צטוח שלא יתקלקל עוד . שהלא אמרת שנתיישן
אלך והשינה א' מס' במיתה ואפשר לישן שנת עולם :

אמר החסיד . נתוודע לי סיבת החרדה שנופל על האדם ששינתו
ערבה לו ואין מקיץ . כי שאלתי עצות להרב בנפשי על מדותי
הרעים כאשר ידע אינש בנפשו . והשיב שעדיין לא הגדת לי את כל
נגעי לבך שהוא המקור לכל רע . ואמרתי לדוני חי נפשי שלא כיחדתי
מאדוני דבר . והשיב שאיך מרגיש בעלמך . ואמרתי מה זה ועמ"ל
אינני מכיר . והשיב זהו הגדלות אחת היא חס ורשע מכלה כמאמ' רז"ל
אין אני והוא יכולים לדור . וע"כ מאחך הרעות האלה . שכל מדות
הרעות מסתעפים ממנה שלא יכיר חסרונו לעולם . ויתברך בלבו לאמור
שהוא חס וישר פעלו ולא ישמע לקול מלחשי' וישחר בטעות לעולם
ונקראים האובדים בארץ אשר ר"ל כשמעשו מאושרים בעיניו הוא
נאזד לעולם שלא יחפוץ לתקן . ואמרתי אמת הדבר שאין אני מרגיש
בענמי שום גדלות והתנשאות ואני שפל בעיני כי ידעתי את נגעי לבבי
וזמה אתנשא . וזמה יבחן הדבר שאכיר את זאת בנפשי והשיב שבריאחות
הוא צטבע להתנשא על כל הברואים כמ"ס ורדו בדגת הים כו' וכן אנחנו
רואים בחוש בתינוק שאף שאין בו דעת טבעו להתנשאות ולרדות במקל
לכל . וכשנתגדל שכלו נתגדל מדותיו להתנשאות בלבו על כנ"א . וזה
הטעם שאינו מכיר ומרגיש בנפשו ההתנשאות מפני שהוטבע בזה מעת
יצירתו כמו שאדם אינו מרגיש אור העולם לפי שגור באור והוטבע בו
וחו חיותו וכן הדגים אינם מרגישים המים . ולא יכול האדם להכיר
ההתנשאות שבלבו כ"א מנד היפוכו המנגדו והיינו כשמלעיגים ממנו
ומזיזים אותו ירע לבבו ואינו יכול לסבול . זהו הודאה שמתנו הוא
היפוך השפלות . והמשל בזה אדם שכולד על הר גבוה ולא ירד מעולם
ממנה ונדמה לו שעומד בארץ מישור ולא האמין שהוא עומד במקום
גבוה מכל האדם עד שהתחיל לירד מן ההר וראה גודל העמק אז הכיר
שהוא בהר גבוה . כן הדבר הזה ממש שאין האדם מכיר ההתנשאות לבו
מחמת טבע יצירתו ונדמה לו שעומד במישור . כ"א מנד ירידה יכיר
זאת כנ"ל . וקבלתי הדברים רק בשכל אבל לא בחוש . ואח"כ כשחזרתי

מאדמו"ר

מאדמו"ר לעירי והייתי ללעג ולשחוק לכל רואי ושמעתי חירופים וגידופים הטיב חרה לי עד מות וראיתי דברי הרב בחוש ואמרתי צריך שצחר צהם וצדצריהם הנאמרים צאמת :

אמרתי לו יהי' כדצריך לא היית צריך לנסוע לאדמו"ר . הצרי חין צמחנינו חס רופא חין צה . הלא ספרי רפואות הנפש מצויים צמחנינו צעל ח"ה ור"ח ושל"ה שנותנים מזור לחולי הנפש כמו שהעריכו למעניהם צמדות הענוה וגנות התנשאות . גם להשיג התפעלות צתפילה צם' חו"ה צשער הצחינה וצדצרי הרמז"ס ושל"ה הצבוננות מהילוך הגלגלים וכמה מיני דצרים המציאים לידי התפעלות ומה יוסיף על דצריהם :

אמר החסיד הנה ידוע שמכה העולה צאיצרים החינונים על גצ היר וצרבל . חין צריך לצקש מומחה לרפאותה שהרצה צקיאים צדצר חבל מיחוש פנימי שאינו ידוע והוא צדקי דקות צח' מהגידים זה צריך לצקש רופא מומחה צברא רצה צהכרת החלאת שיכול לסמוך עליו כי מי שחין מכיין צהקילקול לא יועילו הרפואות ואדרצה יזיקו . וכן צחולי הנפש מי שמכתו נראה מצחיץ מעצירות שצידו יכול לקבל תשובתו מספרים . חבל החולאת צפנימית המדות צריך צקי להצחיץ צכל אדם צפרטיות תערובות הרע צצמדות , שהרי צנ"ח חלוקי' זמ"ז צמדות טבעים ולטוב ולרע לפי הרצנות ד' יסודות שבו . שמי שצבר חללו יסוד האש צהרצבה יהי' נוטה להתנשאות . ואם צבר חללו יסוד המים טבעו למשוך אחר התענונים כמבואר צדצרי הרח"ו . המדות רעות נמשכו מהרע צצד"י שצחאדם וכן להיפוך מדות שנמשך מהטוב צצד"י כי נפש הטבעית שצישראל כליל מטוב ורע ע"ש . לכן מתערובות טו"ר של המדות כשצריך לרפאותם ולצדרם חין אחד דומה לחצירו . כי מי שטבעו מהיסודות להיות נוטה אחר גסות לא יכיר הגסות שלו שהטבע מסתירו . וכן צעשיית הטוב לא יכיר מה שמחזיק טובה לעצמו ולנפשו צעשיות המצות . והרע שצשאר מדותיו שאינם טבעים כ"כ לא יטעה עצמו ויכיר חסרונו . וחצירו שטבעו נוטה מיסוד העפר לעצבות וקמחנות ולא לגסות מכיר הגסות ולא יכיר הסתרה שלו להקל נפשו צנחנית הצדקה וגמ"ח וימלא התירים ולא ידע כי צרע הוא . וצריך לצקש מומחה שיכיר קילקול הפנימי' צרע צצמדותיו כאשר קרה לי שלא הכרתי ולא האמנתי על המיחוש שלי עד שצחתי אל הרב ונתן לי אות ומופת ע"ז כנ"ל . כי הצדיקי' שמואסים צרע והפכו מדותם לשמש צטהרה הם יכולי' להכיר אל האדם קלקול מדותם גם צדקות חבל מה שרואה צספרי' גנות מדות הרעים לא יועילו ועדיין הטעות צמקומה עומדת שלא יכיר הרע . וגם הוא יגנה המדה הרעה וכחש צה לומר חין צי . ומה שיראה גנות המדות צחו"ה שער הצחינה וצר"ח יאמר חין

לבד .
ולחנו
ואיתי
פילה
לצי
הרב :
ד עד
תיישן
שינתו
ודותי
כל
חדתי
עמ"ז
רז"ל
מדות
אמור
עולם
הוא
רגיש
לצבי
יאות
נחנו
מקל
זה
מעט
ע צו
הכיר
ממנו
הוא
גולם
קום
הכיר
לצו
יכיר
רתי

מצרף העבודה

כי גם מה שאמרת להשיג התפעלות מהספרים מי שלא ראה התפעלות
אמיתית לא ישיג מהותה וידמה לו התפעלות של שקר שהוא טוב כמו
מי שלא ראה כסף טהור מעולם לא יבחין הסיג שבכסף. ומלבד זה
בראית פני הדריק יש להרגיש בנפש שפע יראת ה'. וכאשר אמר בראשית
חכמה (שער הקדושה פ"ח) אבל זהסתכל אדם בפני רבו מזה היא
ותיקון לעינים כי ע"י ההסתכלות ההיא מקנה בנפשו הארת הגשמה
הטורה המתראה בפניו וצפרט הקבלת פניו בשבת וברגל והקבלת
פני כל חכם הוא תיקון לעינים. עכ"ל. וכן אורו עיני נפשי. ועבודתי
לה' גברה עלי אחרי ראותי פניו :

שארתי כהי שדברך האחרונים טובים מאד. אבל על דברך הראשונים
יש להשיב הלא יש רפואה כללית שא"ל לרפואות
אחרים והוא התורה כמא"ר ז"ל חש בראשו יעסוק בתו'. ואמרו צדק
ומנחה אינם מתכפרים אבל מתכפרים בתורה והיא מגינה ומגלת שלא
יבוא לידי חטא וכשאדם עוסק בתורה כל היום א"ל ללמוד ספרי מוסר
כלל כאשר שמעתי מרבינו שפ"א בקשו מוננו שיגיד דברי מוסר והשיב
דרך שחוק אין מכיס לתינוק אלא בשביל שילך לבית הספר אבל אחר
שילך א"ל להכותו. ק"ב ספרי מוסר מוכיחים על לימוד התורה והלומד
כל היום א"ל למוסר כלל. [אמר המס' בן שמעתי מפי ר' סעדי' תלמידו]:

אמר החסיד. עדותיך נאמנו מאוד. אבל תמהתי שהפריז על המדה
שקלומד שלא לשמה שלא יטרח לס' מוסר לשבר לבו אשר יזר
לב האדם רע מנעוריו שהרי אמרו ז"ל שלא יהא אדם קורא בתו'
ומצעט בו' הרי שאחר הלימוד אפשר שיתנהג צמידות שאינם הגונים.
גם אמרו וסי' אמונת עתך בו' ס' זרעים בו' ואעפי"כ יראת ה' היא
אזנרו בו'. משל להעלה כור של חטים בו' אי איכא קו חומטין בו'
ואפי' התורה שלמד אינו עולה למעלה כמ"ש בצוהר דאורייתא בלא דחילו
ורחימו לא פרחא לעילא וכשאר למטה וד"ל. וע"ז נא' מה יתרון לאדם
בכל עמלו שיעמול תחת השמש אפי' עמילא דאורייתא אי עבד בגין
יקרא בו'. וז"ש אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בירו ר"ל שלא נשאר למטה
בעוה"ז בו'. ותו' שלא לשמה אינו מגין מן החטא כמ"ש באזה"ח (פ'
בחוקותי). ולכן לא הגין על דואג ואחיתופל תורהם להגילס מן החטא
כי מי שפוגם בנפשו אין אור חלקי שורה במקום פגום. ונריך להמשיך
אור חלקי ע"י תשובה דוקא תחילה כמא"ר ז"ל גדולה תשובה שמביאה
רפואה לעולם. כמו בחולי הגוף כשיחלקל בדם הוא הנפש באיזה
אבר אין רוח החיים הולך במקום ההוא ונריך לרפאותו ע"י סממנים
להסיר הקילקול ואח"כ במאכלי' קלים להמשיך חיות. כן כשיש פגם
בנפש אין אור חלקי שורה במקום פגם כ"א ע"י תשובה אבל ע"י תורה
לא יתוקן הנפש כי אין אור חלקי שורה בתורתו ולכן התו' נקראת לחם
כמ"ש

כמ"ש לכו לחמו כו' ונקראת ותורתו בתוך מעי כמו הלחם שסועד את
 הלש שחם אינו אוכל יחלוש שהמזון מחבר הנפש עם הגוף אבל אינו משיב
 את הנפש לחולה ואדרבה מזיק לו המאכל בן התורה מחזקת כח הנשמה
 שחם אינו לומד גם שיש לו יראה והאזהרה אין כח נשמתו להאיר כמו
 האוכל פירות מתוקים אם אינו אוכל לחם הוא חלוש כי לחם לבב
 אנוש יסעד דוקא בן בתורה מחזקת כח הנשמה אבל אינה משיב את
 הנפש מה שכבר נפגם. ואדרבה לא זכה נעשה סם המות. ומ"ש חש
 בראשו יעסוק בתורה היינו אם הוא חלש ואין כח נשמתו ואינו נופל
 למטה להיות חולה אז התורה מחזקת כחו. ועתה מי הוא זה אשר
 ערב לבו לאמור חף אני מפשע טהרתי מעשי ולא יצטרך לדברי מוסר לרכך
 לבבו שיכניע ושיתחרט על מעשיו. ומשארז"ל אבל מתכפר בד"ת שלכאורה
 סותר את הג"ל. שהתורה ענימה מכפרת. דע שקבלתי מרבותי שלשון
 כפרה שנו' דרוז"ל כמו תשובה תולה ויו"כ מכפר וכן מ"ש ונרצה לו
 לכפר עליו אין זה כפרת נפשו אלא לכפר לפני ה' להיות נחת רוח לה'
 מתורתו ועבודתו כמו קרבן עולה שהוא דורן ומתנה אחר מחילת העון
 שיתרצה לו לראות פניו כן התורה אחר תשובה מכפרת להיות מרוצה
 כקודם החטא שהקב"ה יושב ושונה כנגדו:

ואמרתי כמה קשה עלי לקבל דבריך שמדת במדה גדולה באיסור
 מוסיף לאסור הלימוד שלא לשמה מדברי הזוהר מה שחכמי
 התלמוד התירו בכ"מ. ואמרו חר"י ח"ר לעולם ילמוד אדם אפי' שלא
 לשמה שמתוך כו' והקשו בתוס' מה דאיתא הלומד של"ש נוח לו שלא
 נברא ותי' דההם מיירי שלומד לקינטיר והכא מיירי כדי שיכבדוהו.
 הרי שהתי' התוס' בשלומד שיבי' רב וזה רוב הלימוד של בג"א צילדותם
 ואח"כ מהוך שלא לשמה צל לשמה אבל כשיאסור ע"ע הלימוד של"ש לא
 יתחיל ללמוד כלל ולא יבוא לעולם ללמוד לשמה כאשר שמעתי מגדול ח'
 שאמר שזהו ממדות היצר לאסור* לימוד
 שלא לשמה ומצות אנשים מלומדה ויחמיר
 ע"ע למצוא עין בלימודו למנוע מללמוד. וכן
 בעשיות המצוה וחפילה מחמיר ג"כ לעשות
 הכנה גדולה עד שיעבור זמן התפי' כאשר
 שמעתי שא' אמר לחצירו הגיע זמן ת"מ
 והשיב נראה אם יאלו הכוכבי' שנשתכח ממנו זמן מנחה. וכשעושה
 מצוה שלא בזמנה גם שהיה' בזמנה הריזה כאוכל מל' בזמנה בסוכות
 או נוטל לולב בזמנה צפסח:

אמר החסיד. מה שאמרת שהוספתי לאסור עפ"י הזוהר תורה בלא דחילו
 ורחימו לא פרחא לעילא ונשאר' תחת השמש. כי דחילו ורחימו
 נקרא גרפין להעלות התורה והעבודה למעלה ובלא גרפין ח"א לעלות
 התורה

הג"ה אמר המסדר כן ראיתי
 בספרו של הרב הגאון
 מו"ה חיים ואלאזיכער שאריך
 בפיתוי היצר להקטיר ליסוד
 שלא לשמה:

עלות
 כמו
 זה
 אשית
 היא
 שמה
 קבלת
 תורתו
 אשוני'
 וראות
 בזבח
 שלא
 מוסר
 השיב
 אחר
 ללמוד
 ידו]:
 המדה
 יצר
 בתו'
 יים.
 היא
 כו'
 דחילו
 לאדם
 בגין
 למטה
 (פ'
 החטא
 המשיך
 וביאה
 באיזה
 ומנים
 פגם
 תורה
 לחם

מצרף העבודה

התור' והעבודה אסורים אבל אינם תחת הם"א שאין הלימוד הוא רע גמור
 כמו לקינטור לכן כשלומד אח"כ לשמה דדו"ר מעלה ע"י גדפין או אף מה
 שלמד כבר שהי' תחת השמש. וע"ז אמר לעולם ילמוד אדם אפי' שלא
 לשם שמים כי ירח ממנו נדח בגלגול זה או בגלגול אחר ואז יעלה גם
 לימוד שהי' תחת השמש. אבל כשלומד לקנטר שהוא רע גמור ואז
 אותיות התורה שלמד מאוסרים ציד הם"א שהוא החיות של האותיות
 הם ת"י וא"א להעלותן כ"א ע"י חשיבה להעלותן החילה ולהוציאן
 ממאסר הם"א ואח"כ להעלותן ע"י לימוד לשמה. ומ"ש וזה הרוב
 שלומדים צילדותם הוא שיהיו לומדים זהו אמת. ואין לנו מדברים
 צילדים שעדיין אין בהם דעת להכיר מנות עסק התורה ודי להם להיות
 סור מרע והלימוד בשביל שיהיו לומדים שידעו הדינים על צורים כי לא
 ע"ה חסיד וגם שכוונתו להפאך צלימודו אין צו איסור לפי שכלו כמו
 שקטן בתחילת לימודו נותנים לו אגוזים ולומד בשביל אגוזים וכשיגדל
 יותר נותנים לו דברים חשיבים כמ"ש הרמב"ם בזה ע"כ צימי ילדותו
 לומד כדי שיהי' רב. אבל כשהגיע לדעת שלימה להבין עסק התורה
 ובעל חורה צריך לעזוב כל הנאות עצמו וילמוד שלא ע"מ לקבל פרס.
 ומ"ש שהוא פיתוי היצר. ערצא ערצא צריך. שגם זה אפשר שיהי'
 פיתוי היצר להקל עליו וללמוד שלא לשמה לעשות מנות אנשים מלומדה
 צלי הכנה. ומרגילו בזה עד שנעשה טבע אצלו. ולא יכיר לעולם
 חסרונו. כי איננו חסר לנפשו מאומה. כי מה שאדם מייגע מוחו
 בכוונה בעשיית המצוה ולומד ומקבל ע"ע עול מנות זהו עיקר העול
 שהוא יגיעת המוח. אבל צלי כוונה אין זה עול אלא טבעית והרגל
 שצוה מתרצה גם היצה"ר. אבל המייגע עצמו היפוך טבעו נקרא
 אהכפיי' ס"א. ואף אם ימעט ע"ז בלימוד טיב מעט בכוונה כו'. ומה
 שאמר שעיזרים זמן המצוה כמו ששמע תמה אני אם נתקבל אצלו זה
 לאמת שזה לא ימצא כ"א בתינוק שנשבה בין הנכרים שאין לו אפי'
 ידיעת בית רבו :

שארתי ואמרתי דצריך טובים ונכוחים ושומע אין לך אבל הלומדים
 שמחזיקי' טיבותא לנפשם אחר לומדם ומלאים כל טוב ואינם
 מרגישים חסרונם שאמרת. וצוודאי הנוסע לרב ומקבל ענות נפשו
 לברר תורתו ועבודתו מכל סיג ולא להטעות את עצמו צוודאי אשרי
 חלקו. אבל שאלתי הלא כמה אנשים שנסעו לרב ולא רחיתי בהם
 שום שנוי לטוב רק התנשאות על צנ"א ולהעיז על אנשים טובים מהם :
אמר החסיד. לא מחכמה שאלת זאת. שהרי ארז"ל ע"פ אדם אחד
 מאלף מצאתי כו' כי אלף צנ"א נכנסין לבית הם' ויוצאין בעלי
 מקרא ובעלי משנה וא' בעל תלמוד הרי אפי' צדנר נגלה יוצא א' מאף מרבנו
 בקבלה טובה כראוי כ"ש צדברים המוסרים ללב שקשה יותר לקבל השלימות
 לשנות

לשנו
 מועט
 לא
 כ"א
 ועוד
 אפשר
 והטעם
 תמיד
 ושמע
 אופו
 מאכז
 שציד
 אותו
 הרי
 לידב
 לישי
 לישי
 מעיז
 אב
 מוטל
 מרבי
 אשר
 וחסר
 מווח
 הוסר
 על
 עמה
 מכת
 מצוה
 עמם
 וגם
 להס
 רצה
 אל
 הגדו

לשנות את ההרגל שהוטבעה בו לא כש"כ שהמקבלים צבי טוב הם
 מועטים. אך בכל זאת מעט תועלת מקבל כל אחד. ומה שאמרת
 לא ראיתי. לא ראינו אינו ראוי. כי הנסחרות שבלב אינם גלויים לב"ח
 כ"ח להשי"ת ולא סגוי שלא קיבל איזה מדה טובה כמו צדקה ושא"ד.
 ועוד ומי קלה צעיניו מלות התדבקות בת"ח שארז"ל ולדבקה בו וכי
 אפשר לדבקה אלח הדבק בת"ח ומהנה אותו מנכנסיו מעה"כ בו.
 והטעם כי ת"ח נקרא מי שיש בחי' חכמה שהוא הציטול לחלקות ודבוק
 תמיד בצורה. ולכן מי שדבוק בו יכול להמשיכו עמו בהתקשרותו למעלה.
 ושמעתי משל ע"ז לאנ"ח ההולכים למלחמה וחלה ח' מהם אין מניחים
 אותו שם אלח נושאין אותו על כתפיהם עמהם אלל החולים שמתאווים
 מאכלים מרים ורעים יניחו אותו למטה כן האיש הירא וחרד מעוונות
 שבידו ויתדבק לת"ח המה יורוכו וירפאו חולי נפשו וישאו אותו להגזיבו
 אותו ע"י הירבור השונה משא"כ מי שהוא לתאוה יבקש נפרד מת"ח
 הרי הוא מת בחייו ומניחי' אותו למטה. לכן בכמה מקומות הזהירו
 לידבק בת"ח ולהתאבק צעפר רגליהם וכש"כ המספיקים כ"ז דומה
 לישכר וזבולון כו' שארז"ל שמת זבולון נזאתך כו' שהקדים זבולון
 לישכר. וזוהר כא' שנקרא תמכין דאורייתא שמפליג בשכרן. ומ"ש שנעשו
 מעיזין שמעתי שיחת חולין של ת"ח שהינר נקרא מלך זקן וכסיל ולהעזי
 לזקן כזה צריך חניפה גדולה:

אמרת

דצריך נעימים ובהשכל מהקבלים בלב השומע אלל עוד
 שאלה אחת השאל למעכ"ת אשר היא צעיני כמו קורה
 גוטל צרוחב הדרך החדש שלכם. כי הנה ידוע ומפורסם בכל ישראל
 מרזינו הגאון הגדול האמיתי רשכ"ה כבוד ק"ש מו"ה אלי' מווילנא
 אשר השגתו ננגלה ונסתר הי' כא' מגדולי הקדמונים וגודל פרישותו
 וחסידותו ידוע ומפורסם לכל. וצפרט השנחים שביאר עליו הגאון ר"ח
 מוואלאזין בהקדמה צסד"ג ושיבת אותו כא' מהתנאים ובוודאי לא
 הוסיף ח"ו ר"ח הנ"ל דבור ח' צדרך גוזמא. ומפיו הק' שמענו צפירוש
 על הכת שלכם שהם כמו כת של ש"ג י"ש וגם צפירוש אסר להתחתן
 עמהם ואסר לעיין בצפריהם כמו בצפרי מינים ר"ל. וצעיני ראיתי
 מכתב מכמה גאוני ארץ וצראשם חתם ח"ע הגאון הנ"ל ובהמכתב
 מצואר שהקליפה של הכת נמשך מדור הפלגה וחרמו' גדולות להתחתן
 עמם. וגם יינס ופיתם איסור גמור וצפרט שחיטתן הוא שחיטת מין.
 וגם לא רצה הגאון החסיד להסתכל בפנים של ח' מהכת. כי אסור
 להסתכל בפני ח"ר. ופ"ח צא ח' מרבותיכם לוויילנא להתווכח עמו ולא
 רצה להכניס אותו צמתינתו כי עם מין ישראל אסור להתווכח כמ"ש
 אל תען כסיל כו'. ואמר הדברים האמיתים האלה לא על רבותיכם
 הגדולים תלונתי ח"ו כי לא גופלים המה ממנו. כי גם המה גאוני

עולם

ג גמור
 חף מה
 י' שלא
 לה גס
 ר ואז
 זותיות
 הוניהן
 הרוב
 דברים
 להיות
 כי לא
 ו כמו
 בשיגדל
 ילדותו
 התורה
 פרס.
 שיהי'
 לומדה
 לעולם
 ג מוחו
 העול
 והרגל
 נקרא
 ומה
 לו זה
 חפי'
 ומדים
 ואינם
 נפשו
 אשרי
 בהם
 מהם:
 ח אחד
 ין בעלי
 ק מרבו
 שלימות

מצרף העבודה

עולם וקדושי ארץ. ומה גם כי מחלוקת כזה ראינו בזמן קרוב מקודם
המחלוקת שהי' בין הגאון ר"י מפראג עם בדומה לו הגאון ר"י עמדין
ז"ל. והגאון רבי יעקב הכ"ל חשב לר' יונתן ז"ל לא' מכת ש"צ ר"ל
ואעפ"כ כל ישראל יעידון ויגידון ששניהם היו גד"ג מפורסמי' כך אינו
מסרהר ח"ו על רבותיכם הגדולי' רק תלונתי על אנשים כערכך איך
מלאו לנך להכניס את ראשך בין ההרים הגדולי' הרמים האלה להכריע
ביניהם עם מי הדין. הלא טוב טוב לך לילך בדרך הכבושה לנו
מאבותינו ואף אם יהי' האמת כגדולי הכת ודרכם ישר ומוכרחים אנו
לילך דוק' בדרך החדש. אעפ"כ אין עלינו אשמה ליום הדין כי אנו נחשבי'
זזה כמו אנוסים כי לנפשותינו אנו יריאים פן נשחית את דרכינו מחמת
האזהרות הנוראות מרבינו הגאון הכ"ל. כי אפשר שהדין עמו לכן שב ואל
תעסה עדיף בוודאי. אבל אם יהי' ח"ו הדין עם רבינו הגאון הכ"ל
בוודאי יהי' עונם גדול מנשוא כי יהיו נחשבים זזה מזידים גמורים כי
מי הכריחם לילך בגדולות ובנפלאות מהם. ואם תאמרו שהשגתם שאין
כאן שום ספק שהדין עם רבותיכם זה הוא בוודאי שעות גדול איך
יכולים אנו אזובי קיר בשכלנו העכור והחשך להכריע בין הרים גדולים
ובענינים הרמים העומדים צדומו של עולם. אחר הדברים האמיתים
האלה בקשתי מידידי שיסבור לי השאלה בדברים פשוטים המתישבים על
הלב כי אין לי חלק בנסתרות:

אמר החסיד. הנני לשמור פקודיך שלא לילך עמך בזו השאלה
בנסתרות. אין מהצורך לשאלה כזו אף הנגלות כי מיני' ובי'
שדי צו' נגרא. כי בדברי עמך מבואר היטיב התירוץ על כל התמי'
הנשגות בעיניך. הנה מה שאמרת הם צעיני כמו קורה מוטל בו'.
אני אומר טול קורה מבין עינך שלא להסתכל עלינו בעינא זישא ותרחה
שכל דברייך הם רק להכריח אותנו:

נחזור לדברייך. גם אני יודע מדעת הגאון האמיתי הכ"ל מכל
וכל וח"ו שיעלה על דעתי להיות מכריע נגד דבריו
הקדושים. אך ידידי אתה נאמת היית מהקרונים אצלו ומהראוי שלא
תמר דבריו אפילו כחוט השערה. לכן אמור מי היתיר לך להתווכח
עמי כי בדברי עמך מבואר שהגאון הכ"ל אסר להתווכח עמו מדינא
דגמרא. ואתה אזובי קיר איך מלאה לנך להכריע בין הרים גדולים.
גם מה שאמרת שהגאון הכ"ל אסר את זנותינו ואת פיתינו ואת
יינינו. זה אמת צרור הוא. גם אני ראיתי את המכתב מהחרמות
עם ח"י הגאון הכ"ל ועוד כמה רבנים גדולי ארץ. ידידי ידידי טול
קורה מבין עיניך וקשיט עמך כי מי היתיר לך זנותינו כי ידוע
ומפורסם לכל שכל גדולי כת המנגדים משדכים עם זנותינו. ואף
משפחת הגאון הכ"ל. הגד נא ידידי מי היתיר לך לאכול משחיטותינו

כי כל כת מנגדים אוכלים משחיטותינו. גם השוחטים שלכם מתאמצים
 בכל מיני התאמצות שייהיה הסכין שלהם מלוטש דווקא. גם ראיתי א'
 מהרצנים הגדולים שהי' צעיר אשר עם יש שוחטים מהכת מנגדים ורק
 אחד מהחסידים ולא אכל הרב הג"ל בשום אופן רק משחיטה שלנו. הי'
 נפשי אם לא כזה ראיתי. לכן אחר הדברים האמיתיים החלה מי שיש
 לו מוח בקדקדו יבין הדבר לאשורו שאתם המכריעים. ואתם מראים
 בפירוש שבענין הזה אין אתם חוששים לדברי הגאון כלל וכלל ולמה
 חרדת עלינו החרדה הזאת :

ג מה שאמרת לא על רבותיכם תלונותי כ"א על האנשים צערך כי
 מחלוקת כזה היה כבר בין הגאון ר"י כו'. תמיה נשגבה צעיני
 איך עה עיניו מראות דברי עצמו כי תלונותיו עלי איך הוא שאני יכול
 להעזי להכריע בדבר גדול כזה וצדיעות גדולי חקקי לז. יגיד לי מי
 הוא שיכול להכריע בין הרים גדולים כמו בין הגאון האמיתי ר' יונתן
 ובין הגאון הגדול ר"י עמדין כי לפי דעת הגאון ר' יעקב עמדין הג"ל
 שהגאון ר"י הוא ח"י נכת ש"ג י"ג ואם כדבריו הוא איסור גמור הוא
 לעיין בספרי הגאון ר"י הג"ל כי עפ"י דת"ס שכתב מין אף שהיא תורה
 שלימה כמו שנתנה למשה מפי הגבורה אעפ"י כ"י שרף. מנר שכת הפועל
 שיש בהנפעל הוא מזיק ונחשק לאור הנשמה כידוע ומזוהר בספרי
 יראים. וכש"כ אם יפי' מספרי המינים דברי השכלתם. צוודאי יזיק
 יותר ויותר להנפש. וידוע שהספר אורים ותומים של הגאון ר"י מאיר
 לנו כשמש בזהרים. גם ספר יערות דשש מאיר כוכבים בשפת
 הדרשנים. הגד לא ידדי מי הוא שיעז להכריע בין הענקים הרמים
 כי באמת לא דבר נקל הוא לרחות דברי הגאון ר"י הג"ל. וצפרע
 שידוע לכל באי עולם שמחלוקת היא לש"ש צוודאי כי ידוע שאחר
 הסתלקות הצדיק הגאון ר"י הג"ל הלך הגאון ר"י הג"ל אחר מטתו
 ללוותו וזכה זכיה רצה עליו ואמר איש גדול כזה המוכתר בכל מיני
 מעלות ימות בלא תשובה. לכן ידדי למה הקשית לשאלו איך אנו יכולים
 להכריע בין הגאון הג"ל ובין רבותינו למה לא יקשה לו ע"ע איך הכריע
 הוא בין הגאון ר"י ובין הגאון ר"י עמדין. אבל באמת אין מקום
 להשאלה לא עלינו ולא עליו כי אין זה נקרא הכרעה. כי האמת מנר
 עצמו הוא המכריע בדבר שהחוש מעיד. כמו אם יפי' חכם אחד המוסכם
 צפי כל לחכם גדול ויחקור בשכלו בחקירות חקות שהשמש הוא ע"ס
 חשך וזרחיות ברורות הנה כל באי עולם ילעגו לו כי החוש אי אפשר
 להכחיש. ואף אם לא יכלו לסתור דבריו מנר רוב חכמתו אעפ"י כ"י
 צעיני הצריות כאיש משוגע ממראה עיניו ולא יקרא זה בשם הכרע
 כלל. כן בכל החזיון הזה הוא ממש המחלוקה הג"ל. כי אף שידוע
 לכל ומפורסם שהגאון ר"י היה גדול צנגלה וצנסתר ופי' צדיק גדול

וחכם

קודם
 עמדין
 ר"ל
 איני
 איך
 הכריע
 זה לנו
 אנו
 חשבי
 מחמת
 צוואל
 הג"ל
 כי
 שאין
 איך
 גדולים
 יתים
 ים על
 שאלה
 י' ובי'
 התמי'
 כו'
 תראה
 מכל
 דבריו
 י שלא
 תוכח
 מדינה
 ולים
 ואת
 זרמות
 די טול
 ידוע
 ואף
 צותינו

מצרף העבודה

וחכם בכל החכמות אעפ"כ לא שייך לזה שום הכרע ע"ד שהחוש מעיד
 כי כולם יעידון ויגידון גודל חסידות ופרישות של הגאון ר"י הג"ל
 מנעוריו עד עת לקח אותו אלקיס . והרביץ תורה צדקים זה חמישים
 שנה . ותורתו צנגלה ונסתר מאיר כשמש צהרים לכל . וכמו שא"ל
 לומר על השמש שהיא עצם חשוך כי הוא נגד החוש כן א"ל להוציא דבס
 ח"ו על האיש האלקיס הג"ל . ואל יתמה למה עשה לנו חלקים כזה
 להכניס בלב הגאון רי"ע דעת נכזזה כזה . באמת החקר אלוה תמצא
 וגם יכול להיות כמ"ש כל המחלה אשר שמתי וכו' כי אני ה' רופאיך .
 ופי' כי אני ה' רופאיך מכבר קודם המחלה . כן הוא המחלוקת
 הג"ל הוא רפואה למכותינו כי ה' סוקר בסקירה אחת עזר הווה ועתיד
 וגלוי לפניו שנעת התגלות האור נח וזהיר הצעש"ט והרצ הקדוש מ
 דוצער ממעזעריטש יהי' נגדס הגאון האמיתי הג"ל ויכול להיות סתירה
 ח"ו להתגלות תורתם ועבודתם מנד שאחינו צ"י יראו מגשת פנימה אל
 הנפש מחמת האזהרות הגאון הג"ל כי באמת לא דבר נקל הוא לדחות
 דבריו לכן הקדים את המחלוקת הג"ל בכדי שכל בני עולם יראו את
 המראה הגדולה הזה שאף הגאון ר' יעקב הג"ל היה מפורסם בחסידות
 וצפרישות וכו' אעפ"כ כולם יעידון שאין בדבריו ממש ח"ו נגד האור
 הזהיר ר"י הג"ל והוא ממש מזור למכותינו . שאל יפחדו אחינו צ"י לגשת
 פנימה אל הקודש . וכשיגישו פנימה יראו אור נח וזהיר אשר הוא נגד
 החוש להחשיב אותו בעצם חשוך ח"ו . ואף עם יהי' גדול כמשה לא
 יכול להכחיש החוש הוא מנד שהוא מושלל מהשכלה רק הוא דבר חוש
 לכן אף הכת המנגדים שדברי הגאון החסיד הוא אצלם ממש כדברי
 משה . אעפ"כ לא שמו מקום לדבריו כלל בזה הענין כנראה בחוש
 מהאיסור של צנותיהם ופיתם ויינס ושחיתותם שלא תפסו דבריו כלל
ובפרט אספר לך מה שראיתי וזה הכריח אותי ליסע לרבותינו
 הקדושים כי קודם נסיעתי הייתי יושב ולומד בשנת
 החכמוני וולאזין אצל הגאון האמיתי ר' חיים וידוע לכל שהי' תלמידי
 מובהק של הגאון הג"ל ואני הייתי ממקורציו וראיתי גודל פחדו ויראת
 בזכרו שמו הקדוש של רבו הגאון מוילנא בי ממש פניו היה לפיד אש בזכרו
 ואעפ"כ צענין האזהרות של הגאון הג"ל על הכת שלנו ראיתי בחוש שלא נת
 מקו' לדבריו כלל וכלל כי בדברי שאלתך מצואר שהגאון הג"ל לא רצה להסתכל
 בפני א' מהכת וגם לא רצה להתווכח אתם מנד שהם נחשבים צעיני
 כמינים ח"ו . וגם הזהיר באזהרות נוראות שלא לעיין בספריהם
 הם ספרי מינים ח"ו . ואני ראיתי צעיני שיושבים כמה חסידים
 בהשיבה שלו . וגם קירצ אותם בכל מיני התקרבות . ואם היה עדיין
 רבו הגאון צחיים חיותו צוודאי הי' מחרים אותו ע"ז . וגם ראיתי
 כמה נוסעים מהכת דחסידים דרך וולאזין עיכבם רומ חיים הגאון
 הג"ל

הנ"ל עד שנת. וסנתו אלנו בכבוד גדול. ופעם א' צא החסיד הרב ר' ישראל יפה מדפים דק"ק קאפוסט ועיכז אותו עד שנת וסנת אלנו בכבוד גדול כא' מהרצנים הגדולים ובתוך הסעודה הפניר אותו שיאמר לו מהני מיני מעלייתי ששמע מרבו הקדוש דלארי ודרש לפניו והוטב בעיניו מאוד. כגד נא ידידי מי הוא המכריע אם אנחנו אנשים השפלים או תלמידו מובהק הגאון הגדול ר"ח אשר זכחו יש להכריע. ועוד אחת ראיתי יותר על כולנה כי זנו יחידו הנחמד לו הרב מ' יצחק יש"ת"י כל הספרים מרבותינו מרייסין וגם כל הדרושים הנכתבים והוא לומד אותם ומעיין בהם בעומק הדעת וזכר שנת צעת שהוא דורש לפני השיבה מעין הפ' דרכו לדרוש הפטורה ע"ד הקבלה. ושמעתי שדרש את הפטורה כמו שמואר בהכתבי' שיש ת"י מרייסין. כי דרכו של רבינו הגדול מלארי הי' דרכו לדרוש בכל שנת הפטורה. ופעם אחת צא אצלו הגאון צעת שדרש הפטורה והוטב בעיניו מאוד וא' צוה"ל בני דרשן גדול הוא. הגד נא ידידי אם הי' חושש צוה הענין לדברי רבו הגאון האם לא הי' מנדה את זנו בכל מיני נידוי והרחקות שלא יטמא את מוחו בספרי מינים ונפרט לדרוש צרבים לפני עדה קדושה וזמקום קדוש. וכראותי המראה הזה עלה בדעתי שהכרח הוא לנסוע לרבותינו הקדושים והאמת הוא כאשר מבואר לעיל בדבר המוחש בחוש א"א להאמין ההפך אף למשה רבינו וגם זה הוא חוש שא"א להכחישו כידוע ומפורסם תורתם וקדושתם של רבותינו הקדושים הוא עד למעלה. וגם הנילוויים עליהם ידוע ומפורסם בחוש שמדקדקים במצות יותר מהמנגדים כנראה מהתפילין שלהם. והטלית גדול וקטן. ואתרוג. והסכין ש"ש. ובעיני הדקה. וזענין והאבת לרעיך כמוך שהוא יסוד רוב התורה. ואמונת חכמים. ומתמידים בלימוד נגלה כנראה בחוש שהם לומדים מופלגים בפילפול גדול ורק לדינא. ויש בינינו גאוני ארץ. וגם כשתעיין כמעט בכל דרוש מרבינו תמונא רוב דבריו התבוננות מענין גדלות התו' הנגלית דוקא. ואף לשמה. שהתו' הנגלית נשגבה במאוד מאוד במעלה אף נחכמת הקבלה כמו ערך מקרא לגבי תלמוד כן ערך קבלה לגבי תלמוד. כמואר צפי' צביאורי הזוהר מהרב הגאון מלארי. וגם פוק חזי מהארבע ש"ע מרבינו הגאון מלאדי אם הוא מיקל ח"ו בנידנוד קל דרבנן ואף במנהגי ישראל. הם מלהזכיר. וגם פוק חזי מהלכות ת"ת שלו א"ך הוא מחמיר מאוד בלימוד הנגלה בפילפול ודוקא לדינא לידע המעשה אשר יעשון. ומה גם כי בני תרי לכתרי דהבא תרי אחי הגאוני האמיתים קדושי עליון הרב ר' פנחס ור' שמעלקי כשהיו אלל הרב הקדוש רבינו הג' מ"ו דוצער ממעזעריטש ותמכו עליו בשתי ידיהם כמואר בהקדמת ספרו. ואם יפלא למה עשה לנו אלקי' צוה להכניס בלב הגאון החסיד הנ"ל דעות נפסדות לדון יראים ושלמים

מעי
הנ"ל
חמישים
שא"א
יא דב
ס כזה
תמלא
פאיך
וחלוקה
ועתיד
דוש מ
סתיר
ימה אל
לדחות
ואו את
חסידות
האור
י לגשת
וא נגד
שה לא
ד חוש
כדברי
בחוש
יו כלל
רבותינו
בשנת
תלמי
ויראת
בזכרו
שלא נת
הסתכל
בעיני
הם כ
חסידים
ה עדי
ראית
הגאו

מצרף העבודה

למינים ח"ו. אסביר לך שאין מקום לשאלה זו כלל. כי כן מצינו
 כשנתגלה האר"י ז"ל הי' לנגדו הגאון הק' הרש"ל ז"ל ורצה להחריס את
 האר"י ז"ל. גם האר"י ז"ל הרגיש בזה ופחד מזה מאוד עד שהוצרך
 להתגלות אליו בחזיון לילה כשיושב ודורש במתיבתא דרקיע רזין
 דאורייתא וכשראה הרש"ל ז"ל את המראה הגדולה השיח דעתו
 מלהחרימו. וכן הוא צעת התגלות האור נח ובהיר הקדוש הצעש"ט
 והרצ הק' מ"ו דוצער ממעזעריטש הוכן ג"כ לנגדס הרצ הגאון הכ"ל
 להסתיר דרכס והלוכס בקודש. ואלייתמה למה עשה ככה חלקים. כי הלל
 ידוע ומפורסם בספרים שכל איר נח ובהיר א"א להתגלות בזה העולם
 הגם והעכור כ"א ע"י הסתר והעלם קצת כמ"ס ויהי ערצ ויהי צוקר
 צרישא חשוכא והדר נהורא. וכהשאליל ה' את האור הבהיר לצדו
 עולמות הוצרך להעלים אותו בכדי שיוכלו המקבלים לקבל. כמו
 למשל כדור השמש שאין זיכולת האדם להסתכל בו מרוב בהירתו כ"א
 ע"י מסך מזדיל. וכמו שכל עמוק שא"א להסביר לתלמידו הקטן כ"א
 ע"י משל מדבר זר וע"י המשל יכול להשיג את עומק השכל. כן הוא
 הענין מהמחלוקת הכ"ל. כי כאשר הוצרך להתגלות אור הנח והבהיר
 תורתו של הצעש"ט בזה העולם הגם והחשיך. לא הי' צאפשרי להתגלות
 כ"א ע"י מסך מזדיל מהרצ הגאון הכ"ל שיסתיר את דרכו והילוכו בקודש
 מכל וכל כמו ויהי ערצ כו'. ובחמת אלה ואלה דברי אלהים חיים. כי
 כמו שהגילוי הוא וודאי רצון הבורא כן הסתתר הוא רצינו ממש כי בלא
 הסתתר אין מקום להגילוי. ודי בזה. כי אף שיש עוד מענה צפי.
 רק פקידתך שמרתי שלא לילך בנסתרות ונפלאות ממנו:

אמרתי לפי דצריך מי שאינו הולך בדרך הצעש"ט תפילתו הוא
 בקרירות ולא בדחילו ורחימו והעשיות המנות הם רק
 כמו מנות אנשים מלומדה וגם תורתו אינו עולה למעלה ונשאר למטה
 בחיצוניו העולמות. הגד גא ידדי אס כל הגאוני הצעלי תוס' והרא"ש
 והרמב"ם והרי"ף וכל הגאוניס דזמנינו וכל ישראל ח"ו לא עלה תורתם
 ועבודתם למעלה. ונשאר תחת השמש. ובחמת מי שיש מוח בקרקרו
 איך יכול לסבול דיעה נכזבה כזו. ומה גם על מה עשה לנו חלקי'
 לגלות נשמת הצעש"ט רק בדורינו אלה לתקן אותנו ולמה לא גילה
 נשמת הצעש"ט בדורות הקודמים שיתעלו גם תורתם ועבודתם למעלה
 למעלה:

אמר החסיד בזה השאלה כן דברת. מהראוי גם לכל ההולכי בדרך
 הצעש"ט לעיין בעומקס בזה. ובחסדי ה' אסביר לך הענין
 על אמיתתו. כי ידוע ומפורסם צם' הרמב"ם שתחלוף הנפש ורפואתו
 הוא ממש כמו תחלוף הגוף ורפואתו. ומקודם נתחיל לדרצ צפרטי
 מתחלוף הגוף ואח"כ נוכל להבין בדוגמתו צפרטי הנפש כי אנו רואים
 צעת

צעת שאדם הוא צנריאות הגוף בשלימות עיקר חיותו הוא דוקא מהלחם
 כמ"ש לחם לבב אנוש יסעד וכשאינו בשלימות הצריחה כ"כ אזי א"א
 לו לקבל חיות מהלחם לבד כ"א צריך הוא לדברים דקים יותר מהלחם
 כמו צשרא דתורא. ואם הוא בחלישות הגוף ביותר אזי נצרך הוא
 לדברים דקים ביותר כמו צשר עוף. ואם נחלש הוא יותר עד שכל אוכל
 תתעב נפשו אזי אין מאכילין אותו גם הצשר עוף רק הוא שותה המרק
 מהצשר. ואם נחלש יותר אזי נצרך הוא יותר לדברים דקים דהיינו
 לשחות רפואות מסמנים יקרים. ואם הוא חלש כ"כ שאין יכול לשתות
 גם הרפואות אזי נצרך הוא לדקות יותר דהיינו שימשחו לו תחת חוטמו
 צמשקה המריח מאוד. ואף שכמה טיפין מהמשקה ילך לאיבוד אעפי"כ
 לא יחושו לזה רק צכדי שיריח מעט מזעיר מהמשקה צכדי להשיב את
 נפשו. ואם השיב את נפשו צזה אזי יכולים ליתן לו א"ח"כ את המשקה
 מהרפואות. ואם הצריח נותנים לו המרק מצשר עוף. ואם הצריח
 יותר נותנים לו מעט לאכול מצשר עוף. ואם נתחזק יותר נותנים לו
 צשר שור. ואם שב לאיתנו הראשון ונעשה צריח בשלימות אזי יחי'
 על הלחם לבד. ועתה נתחיל לבאר מתחלואי הנפש. ומקודם ההכרח
 לידע מהות הנפש ומה הוא צריאותו ומהו תחלואיו. כי הנה מהות
 הנפש הוא צחי' רצון כמ"ש א"ש יש את נפשכס ופי' רש"י נפשכס
 רצונכס. והנה מצואר צשעה"ק מהרצ"ו ז"ל שיש לכ"א מישראל צ'
 נפשות נפש האחת רצונה רק להצטל לה'. ורוח האדם העולה למעלה.
 כי זהו עיקר חיותו ממש. וכמו חיות הגוף הוא מאכילה ושת' גשמית
 כן חיות הנפש האלוקית הוא רק מהתורה ומצות מצד כי מקורה
 ויסודתה הוא צהררי קודש שהיה חלק אלוה ממעל ממש. לכן הוא כמו
 טבע נפש להצטל ולהתפלל לה'. כמו כל חלק קטן שטבעו להצטל
 וליכלל בחלק הגדול שנקח ממנו. כמו ניצוץ אש שטבעו להצטל
 במקורה אש היסודי צלא טעם ודעת כן הנפש האלוקית טבעה להצטל
 צלא טעם ודעת למקורה האלוקית. והנפש הצ' הוא רצון צהמיות
 להתאוות רק תענוגי גשמים. כי רוח הצהמה היורדת היא למטה מצד
 שרשה ומקורה שנקחה מצ' יסודות גשמים. ואם יתחזק הגוף על
 הנפש האלוקית צריצוי תענוגים גשמים זה נקרא חולי הנפש. כי כמו
 חולה גשמי הוא שנתמעט חיותו כן הנפש האלוקית עיקר חיותו הוא
 מהתגלות אלוקית. וכשהגוף מסתירו צתענוגים גשמיים כח הנפש
 האלוקית וזה נקרא חולי הנפש. ואם ממעט צתענוגים גשמיים ויחי'
 מתענוגי אלוקית שיהי' כל חפצו ורצונו רק צתו' ומצות זהו חיותו של
 נפש אלוקית ונקראת הנפש האלוקית צריח בשלימות. והנה ידוע שאין
 כל הנשמות שוות כי נשמות האצות ונשמת מרצע"ה הן הנשמות הגבוהות
 מכל הנשמות. וגם נשמות תנאי' ואמוראי' צמעלה גבוה יותר מן

נשמותינו *

מנינו
 חת
 הוצרך
 רצון
 דעתו
 עש"ט
 הכ"ל
 הלל
 עולם
 צוקר
 צדוא
 כמו
 כ"א
 כ"א
 הוא
 צהיר
 צגלות
 צקודש
 כי
 צלא
 צפי.
 הוא
 רק
 למטה
 רח"ש
 ורחם
 צדקרו
 אלקי'
 גילה
 מעלה
 צדרך
 הענין
 צוחתו
 צפרטי
 צואים

מצרף העבודה

נשמותינו אלה בעיקבא דמשיחא. וידוע שששהגשמה היא ממוקום גבוה
 אף שגופו הוא ממוקום גמוך ביותר אעפי"כ הוא צקל להכניע את הגוף
 מכל וכל כמו טבע האור לדחות את החושך. כמו נשמת משה שירדה
 בגוף אף שגופו הי' ממדריגת התחתונים מאוד כמואר בתלמוד שנוולד
 במזל מאד"ס והי' גופו מוכן לכל המדות רעות אעפי"כ מצד שנשמתו
 הי' מרום המעלות הכניע את הגוף מכל וכל והפכו. וזכה להוריד את
 התורה הקדושה לישראל ולדבר עם ה' פא"פ. וכן נשמת אע"ה הי'
 ג"כ במעלה נפלאה לכן אף שגופו הי' מתחתית המדריגות נמשך מאצו
 שהי' עוצד ע"ז אעפי"כ מצד נשמתו הרמה הכיר את צוראו ועמד
 בעשרה נסיונות מצד גבהות נשמתו. ואחר הדברים האלה מוזן שכו
 ששהגשמה הגבוה יכולה להכניע את הגוף כן הוא אם הגשמה במדריגת
 התחתונה יכול הגוף להסתחזק על אור ונפש אליקית ולהחשיך אורה
 מכל וכל כמו נינוץ קטן שכשהוא בתוך חומר גם וחשיך יתמעט אורה
 לגמרי. והנה ידוע שכל הנשמות מנשמות אצות וכל הדורות עד נשמות
 דורינו אלה עיקבא דמשיחא כולם היו נכללים בנשמת אד"ר כמואר
 בספרי' ונשמת אד"ר נכלל בתחלק לתרי"ג נחות כמו נפש בגוף.
 וכשתחלק לפרטיות בנשמו' נתגלה מקודם מחצ"ד שנשמתו. וממדריגותו
 הראשונה. והוא נשמת האצות ונשמת משה ואח"כ נשמת השבטים כמוכי'
 מעט במדריגה. ואח"כ נשמות דור המדבר כמוכי' מעט מנשמות
 השבטים ואעפי"כ נשמות דור המדבר היו ממדריגה מאוד נעלה כי הם
 היו דור דיעה כי גם נשמותיהם הי' מראש ומוח של אד"ר. כי גם
 צמח יש ריבוי התחלקות. כמו למשל בשכל יש מדריגה שנקרא שכל
 שבשכל והיינו השכלה עמוקה ונקרא חצ"ד שחצ"ד. ויש מדריגה בשכל
 הנקרא חג"ת שחצ"ד. דהיינו כשמשכיל צמחו להטיב לחצירו אף שגם
 זה נקרא שכל אבל הוא רק שכל השייך למדות ונקרא חג"ת שחצ"ד.
 ועוד יש מדריגה נמוכה בשכל דהיינו כשישכיל צמחו מענין עשיות כלי.
 הגם שאף הוא נקרא שכל. אבל מ"מ הוא רק בשכל שבטעמי' ונקרא
 נה"י שחצ"ד. וכך יש כמה מיני מדריגות בשכל. לכן גם דור המדבר
 אף שנשמותיהם נמוכות הרבה ממדריגות נשמות האצות ומרבע"ה
 אעפי"כ נקראו דור דיעה. וגם השגתם הי' גדולה בחלקות. ואח"כ
 דורות שאחר דור המדבר נתגלה נשמות מלב של אדם הראשון. וגם
 כלב יש מדריגות חלוקות הרבה כמו בשכל שנמדות ומדות שנמדות ועשי'
 שנמדות שנקרא חצ"ד שחג"ת וחג"ת שחג"ת ונה"י שחג"ת. והיו כל
 הנשמות דורות האלו נמוכות הרבה גם מנשמות דור המדבר. ואעפי"כ
 היו נשמות גדולות. כמו הנביאים ומלכי ישראל והתנאי' והאמוראי'. עד
 דורותינו אלה הנקרא עיקבא דמשיחא מפני שנשמותיהם רק מעקביים
 של אד"ר לכן הם נשמות בתכלית הקטנות:

נחזור

בחזור לעניינינו מה שמצוהר לעיל כשהנשמה היא בתכלית השלימות
 בצריאותה הוא שכל חייתה הוא רק מאלקות אבל כשהגוף
 מתחזק בתאות גשמיות זהו נקרא תחלואי הנשמה. וגם מצוהר לעיל
 שאם הנשמות היותר בנות הם ממקום גבוה יש בכוחם להפוך את
 תאות הגוף אף שהגוף הוא בגסות מאוד. לכן האבות שהיו ממדרגה
 מאוד נעלה היו בצריאותם בתכלית השלימות שהיו מרכזה לה' ולא היו נזכרים
 לתו"ם. כי ה' צטילים לאלקות מצד טבע נשמתם כמוניצוף לגבי אצוקה.
 ואח"כ צדור המדבר אף שאם נשמתם ה' במדרגה גבוהה אעפ"כ היו נזכרים
 לקבל התור' כי התורה נקראת עוז שנותנת לה בהנשמה למשול על נפש
 הצהמית וגם לא קבלו רק עשרת הדברות. כי מצד מעלת נשמתם הרמה ה' די
 להם בהגילוי אלקות מעשה"ר להכניע את גופם מכל וכל. וכל המ' שנה
 שהיו במדבר בכל עת ה' משרע"ה מוסף להם מנות מפי הגבורה מצד
 שנשמתם ירד עוד מעט במדרגה. וגם הוצרך ללוות אותם שיאמרו
 בכל יום הפ' שמע ישראל צדדי שאל יסיתו דעתם מיחודו ית'. אבל
 יוצאי מצרים לא היו צדדי שאל נשמותיהם היו במדרגה גבוהה
 מאוד נעלה לא הסיתו דעתם מיחודו ית'. ואחר שבאו לארץ ירדו
 הנשמות עוד מעט הוצרכו לשפטים כמו יושע צ"נ והזקנים שגילו
 להם כל הלכות שנמסרו להם ממרע"ה. ובימי חכמי המשנה ירדו
 הנשמות יותר ולא ה' די להם בתורה שבכתב ובהלכות בלא טעם עד
 שהוצרך להתגלות נשמות גבוהות מאוד כמו נשמות התנאים לגלות להם
 פרטי הלכות קצת בטעמי' צדדי לחזק בה נשמתם על גופם. והוא ממש
 כמו המשל בתחלואי הגוף שכל מה שנחלש הגוף יותר צריך לחזקו
 בדברים דקים ביותר. כן בתחלואי הנפש כל מה שהנפש נחלש צריך
 לגילוי אלקות ביותר. ואח"כ ירדו הנשמות יותר עד שהוצרכו להתגלות
 גילוי התלמוד ע"י נשמות גבוהות מהאמוראים שגילו את התורה בניאור
 רחב עד שאם שכל אנושי מנפש הבהמיות יתפוס הדין וההלכה (פי' עצם
 ההלכה) כמו שנמסרו למשה לצד ההסבר מתלמוד והוא נקרא לחם
 כמ"ס לכו לחמו בלחמי. כי כמו שהלחם בגשמיות הוא חיבור לנפש
 הבהמית עם הגוף. כי מן הלחם נעשה דם והדם הוא הנפש כי משכן
 נפש הבהמיות הוא דם. כן חיבור הנפש האלוקית עם אור ה' הוא דוקא
 ע"י התלמוד. כמו נשמה שלומד ההלכה ומצין בשכלו הטוב הרי נכנס
 ההלכה שהוא רצון ה' בחכמתו בתוך מוחו הגשמי אשר משכן הנשמה
 הוא במוחו. ונעשה חיבור הנשמה עם רצון העליון אשר הוא ורצונו
 חד. והוא ממש הוי' בצבורו ובעצמו. לכן מצד הגילוי אלקות בנשמתו
 בעת שמצין ההלכה נתחזק בה הנשמה ואף שהוא ממדרגה הנמוכה
 להיות נכחה למשול על נפש הבהמית. וגם כה התורה מתשת כה הנפש
 הבהמית כי בעת שהוא מעיין בדבר הלכה הוא מייגע את כלי מוחו
 הגשמי

ה גבוה
 הגוף
 שירדה
 שנוכל
 ונשמתו
 יד את
 ה' ה'
 מאביו
 ועמד
 שכמו
 דריגה
 אורה
 אורה
 נשמות
 מצוהר
 בגוף.
 דיגותו
 כמוכי'
 נשמות
 ה' הם
 די גם
 שכל
 בשכל
 שגם
 צ"ד.
 כלי.
 נקרא
 מדבר
 בע"ה
 אח"כ
 וגם
 ועשי'
 יו כל
 פי"כ
 עד.
 ביום

מצרף העבודה

הגשמי עם שכלו הטבעי מנה"צ ולכן נק' התו' תושיה שמתשת כח נפש
הבהמית. וגם התירה נקראת עוז שמחזקת כח נפש האלקית. ואח"כ
זימי אכנה"ג השיגו צרות קדשם שהנשמות שצדורס הם כ"כ מתחתית
המדרגות עד שגם אור הבהיר שבתלמוד לא יועיל לחזק את הנשמות
הנמוכות שיהי' זכה להכניע את נפש הבהמית לכן תקנו צרות קדשם
את סדר התפילה ח"י זרכות וזרכות שלפני ק"ש ושלאחר ק"ש. כי אף
שהתלמוד הוא אור בהיר וזה שהמאור שבו מחזיר למוטב אעפי"כ
מזדרוס מעלתו לא היה באפשר להתגלות כ"א צדברים פשוטים כמו
המחליף פרה בחמור וכל דיני ממונות ודיני אישות וטומאה וטהרה שהם
הכל מענינים גשמיים. וגם כח העיון בחכמת התלמוד הוא רק שכל
גשמי. וההסתר הוא מזד רוס מעלתו. כי א"א שתשיג הנשמה בגוף
גשמי את אור הבהיר כמו שהוא צלי לבוש כמו שכל עמוק מאד א"א
להשיג כ"א ע"י משל מדבר זר כן התירה נקראת משל הקדמוני. רק
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו זידו. כי זכאת הנפש מהגוף גשמי ישיג
התורה שלמד כאן צלי לבוש. אבל אם לא ילמד כאן התורה בזה העולם
ולא ידע מהמשל לא ישיג בג"ע הנמשל. ומוזן מאיליו אף שהתלמוד
הוא ממש רנונו וחכמתו אעפי"כ בזה העולם הגשמי נתלבש צדברים
פשוטים. לכן צדורות הקודמים שנשמתם לא היתה כ"כ בתחתית
המדרגה היתה אלסם התירה עוז לחזק נשמתם כמו הלחם הגשמי
שמחזק כח הגוף. וגם היתה להם התירה תושיה להתיש כח נפש
הבהמית. כי צעת לימודם הרגישו את ההארה האלקית המאירה
בלימוד התלמוד. אבל צדורות שאח"ז שהנשמות הי' נמוכות ביותר יכול
להיות צעת עוסקם בחורה שצ"פ לא ירגישו חלקות מזד קטנות
הנפש וגסות הגוף רק יהי' הרגשתו כמו לימוד חכמת התכונה מזד
שהוא שכל גשמי ומדבר בענינים גשמיים. ואדרבה ירגיש בלימודו
התפעלות שכלו ויהי' חכם בעיניו. וישכח לגמרי שצעת לימודו
הוא ממש קורא בשמותיו של הקב"ה. והקב"ה יושב ושונה
כנגדו. ויהי' ח"ו לא זכה נעשה לו סס המות דהיינו שימית את הנפש
האלקית. כי עיקר חיות של הנפש"א הוא להצטל ולכלל באלקית ולא
יתפס מקום כלל וכלל. וכשילמוד בגסות מתחזקת הנפש הבהמית
ויחשיך לגמרי על אור נ"א. וזהו חולי הנפש כמו חילי הגוף אשר כל
אוכל תתעב נפשם ולא יחי' על הלחם כ"א אדרבה יזיק לו המאכל.
לכן תקנו התפילה צרות קדשם. ותפילה הוא לשון התקשרות כמ"ש
נפתולי אלהים. כי בתפילה יש צ' ענינים. הא'. האיתיות הם סגולה
נפלאה לנפש אלקית. כי יסדום אכנה"ג צרות הקודש שכל דיבור
מהתפילה מרומזים עולמות עליונים ואורות נחצות ובהירות. והב'.
הוא ההתבוננות אין שניא השמים לך משתחיים ואתה הוא קודם
שנצרא

שנצ
אור
לה
ולד
שכל
בתו
חיוו
חיוו
אין
התו
בגמ
ודיו
שנש
למש
בכ"י
שחר
אחר
ערב
שיתו
היו
שחח
שגש
וא
כמו
שגל
הנש
גדול
דאור
מהזו
אבל
הנקו
בצתי
הכת
שגמ
זרע

שנברא העולם ויחוד ד' אלקינו זק"ש וח"י זרכות דשמ"ע כולם המשכות
 אורות עליונים. והב' ענינים מהתפילה מאירים בכל איש הישראלי
 להחזיק בה נשמתו. כי ישג שהעולם הזה ומלואה הנראה לעין ליש
 ולדבר מה. הוא באמת כלא וכאין ואפס לגבי האור האלקי המח' את
 הכל. לכן אחר התפילה כשילמוד בתורה אזי יאיר האור האלקי
 בתורתו ויהי' לו סס חיים. כמו כשנחלש מאוד עד שאינו יכול לקבל
 חיותו מהלחם אזי יתנו לו משקה רפואות לחזקו בכדי שיוכל לקבל
 חיותו מהלחם. כן הוא ענין התפילה עם התורה. לכן אמרו האומר
 אין לו אלא תורה אפילו תורה אין לו. אבל בדורות הקודמים כמו בימי
 התנאים ואמוראים לא היו זריכים כ"כ לרפואות התפילה כמו שמבואר
 בגמ' ר"י הוה מלמי מתלתין יום לתלתין יום ורצינו הקדוש הי' מעביר
 ידיו על עיניו וקיבל עול מ"שורש"י אמר אחד קטורא אתקטרינא. מפני
 שנשמותיהם היו במעלה הרמה לכן הי' מאיר אור אלקי בתורתם כמו
 למשה מפי הגבורה. אבל ההמון עם שבדורם הי' זריכים להתפלל ג"כ
 בכ"י כמו בדורותינו אלה. משום כי אף שנשאר הרשימו אחר תפילות
 שחרית מ"מ מזד קטנות אור הנשמות יכולה הנפש הבהמית להתעורר
 אחר כמה שעות. לכן זריכים עוד לתפילת מנחה. וכן תפילת
 ערבית. כמו רפואות הגוף שנריך לשחות כמה פעמים ביום כדי
 שיתחזק גופו כדי שיחי' מהלחם גם לא יזיק לו הלחם. ואף שאכנה"ג
 היו בימי התנאים אעפי"כ עיקר תיקון התפילה הי' דוקא לדורות
 שאחריהם. כי השיגו ברוח קדש שפלות הדורות שיחי' אחריהם. ואף
 שגם בימי התנאים ואמוראים הי' חיוז התפילה אבל לא היו עיקר
 גדול כמו בדורותינו:

ואחר

כמה דורות שהושפלו יותר הנשמות כתגלה האר"י ז"ל
 לתלמידיו והמשיך אור זהיר בזה העולם ותיקן כמה נשמות
 כמו שמבואר בשנתי האר"י ז"ל, וזיכך את הנשמות בדורו ברזין דאורייתא
 שגלה לתלמידיו, אף שלא ידעו מהרזין רק חלמידיו מ"מ נזדכך מזה כל
 הנשמות הנמוכות בדורו, למשל כשהושך יכסה ארץ ונתגלה אבוקה
 גדולה מאיר קצת גם להעומדים אף למרחוק, כן מזהירות רזין
 דאורייתא מאר"י ז"ל האיר בכל נשמות דורו, צפרט רזין דאוריית'
 מהזוהר הקדוש שנתגלה בדורו, ואף שרש"י חיבר הזוהר בימי התנאים
 אבל הי' סתום וחתום עד האר"י ז"ל ותלמידו הרח"ו, ובדורותינו זה
 הנקרא עקבי דמשיחא שהוא בחינת עקבי' דאש"ר וכמו שנפש הארתה
 בחי' הרגל הוא מתחתי' המדרגה לכן הגילוי הוא רק כח הסילוך שזה
 הכח שזה באדם כמו בבהמה ונק' בנפש בחי' חי שנמדבר לכן הנשמות
 שנמשכות ממדרגה זו מאדם הראשון הם בתכלית הקטנות ונקראי'
 זרע בהמה כמבואר בספרים שגם בנשמות יש בחי' בהמה כמ"ש וזרעתי

את

בה נפש
 ואח"כ
 תחתית
 הנשמות
 קדש
 כי אף
 אעפי"כ
 ס כמו
 ה שהס
 יק שכל
 ה בגוף
 ח"א
 רק
 ישיג
 העולם
 תלמוד
 דברים
 נחתית
 הנשמי
 ח נפש
 ואחריה
 יכול
 קטנות
 מזד
 לימודו
 לימודו
 ושונה
 הנפש
 ז ולא
 המית
 ר כל
 אבל
 כמ"ש
 שגולה
 דיבור
 הב'
 קודם

מצרף העבודה

את בית ישראל זרע אדם זרע בהמה ואין הפי' זרע בהמה ומש' בעלם
 ח"ו, כי באמת אף הנשמה שמצחי' עקבים הוא ג"כ חלק אלקי' ממש
 כמו נשמות האבות ומשה רבינו ע"ה, רק החילוק בין העלם לגילוי
 כמו למשל בנפש הפרטי בגוף נתחלק לתרי"ג כחות ואין כח א' דומה
 לחבירו כמו כח השכל צימח הוא דק ורוחני מאד וכח המדות שכל
 אינם כ"כ בדקות כמו השכל וכח הראי' והשמיעה המה עוד למטה
 במדרגה עד כח ההילוך שהוא תחתית המדרגה בגסות. ובאמת
 ענש הנפש ח"א לאמר שיש בו התחלקות כי הוא ענש פשוט, רק
 ההתחלקות מאל הכלי. כי כלי המוח הם דקים יכול הנפש להתגלות
 בו כח השכל, אבל הרגל הוא כלי גם ועצ נתעלמו בו כל הכחות הרוחניות שיש
 בנפש ונתגלה רק כח ההילוך. אבל באמת זה הכח המגלה שכל צימח
 הוא הוא הכח המגלה כח ההילוך ברגל, וכמו מים זלולים כשהם בכלי
 הנהירים נתראה מראה המים כמו שהם בצהירותם וכשהמים בכלי
 עכור נתראה מראה המים עכורים, אבל באמת המים מאל ענש הם
 צהירים בכלי העכור כמו בכלי הבהור, רק שצבלי הבהיר בהירת
 המים הוא בגילוי וצבלי העכור נתעלם כח בהירתו, כן הוא צפדשו
 הנפש שכל הכחות נלקחים ממקור א', וכן יבין בכללות הנשמות שכולם
 חלק אלו ממעל ממש אף הנשמות שבצחינת עקבי' כמו נשמת האבות
 ומשה, רק ההפרש הוא בין העלם לגילוי, כי נשמת האבות לא
 הושפלו כלל בהשתלשלות העולמות לכן הם לא הי' מופרדים ממקורם
 הי' מאיר בהם כח מקורם בגילוי לכן הי' להם צנקל להפך נפש
 הבהמית מכל וכל צלף יגיעה ועמל כלל, אבל נשמותינו שהם בתחתית
 המדרגה בהכלים לכן מוסתר בהם האור האלקי בהעלם, לכן צריכים
 עמל ויגיעה רבה להכניע את נפש הבהמית, אבל אחר היגיעה והעמל
 יכול כ"א מ'שראל להגיע אף למעלת האבות כי באמת כל הנשמות הם
 ממקור א', לכן אמר האר"י ז"ל שכל אדם יכול לאמר מהי יגיע מעשי
 למעשה אבותי אברהם כו', אבל דוקא מהי פי' שצריך ליגיעה רבה לזה,
 אבל אחר היגיעה יכול להשיג מעלת אברהם כי בהעלם יש צנחו כמו
 בנשמת אברהם. לכן הוא ממש דומה לתחלואי הגוף שששהוא חולה גדול
 עד שכל אוכל התעב נפשו וגם אין צנחו לשתות הרפואות אזי יחזקו
 אותו במשקה המריר מאד ומהריר ישיב נפשו בגופו ואח"כ יכול לשתות
 את משקה הרפואות וכשישיב לאיתנו הראשון אזי יכול לחיות על הלחם.
 וצריך להבין את זה אף נחלש כ"כ עד שלא הי' ביכולת לשתות גם
 המשקה הרפואות הרי נחשב ממש כמת ואיך ישיב לחיותו מתמת הרי
 החזק, אף האמת הי' צעת שחלש לא הי' הסתלקות החיות ממנו
 לגמרי כ"א הי' הסתלקות החיות צוודאי לא הי' לו תועלת להשיב נפשו
 מחמת הריח, רק באמת יש בו החיות בשלימות, רק שנתעלם בעצמותו

נפשו
 החיו
 וכן
 המד
 דחיו
 ונחיו
 נשמה
 אחיו
 עמו
 עמו
 כל ה
 סתו
 הסת
 ליחיו
 על כ
 וכל
 בחיו
 מאל
 כ"כ
 המשי
 את
 רזין
 הולכי
 שהמו
 יגיעו
 וכמה
 כי מו
 משיח
 באמו
 מכת
 את ל
 הגני
 הוא
 יגיעו
 נפש
 הסת
 החפ

נפשו. ונשאר בגילוי רק קושטא דחיותא. לכן מנד שזעלס יש צו
 החיות בשלימות לכן יכול להוציא חיותו מהעלם לגילוי ע"י ר"ח החזק,
 וכן הוא ברפואות הנפש בדורותינו חלה מנד שהנשמות הם נחתית
 המדרגה כ"כ עד שכל חיותם הם רק זעלס ונגילוי אינו רק קושטא
 דחיותא, לכן ריחם עלינו ה' ברחמי המרוצים לבלתי ידה ממנו נדה
 ונחית מן שמיא עיר וקדיש הוא ניהו נשמת הקדוש הצעש"ט ז"ל אשר
 נשמתו ה' ממדרגה נעלה בממד מאד ורבותיו ה' אליהו ז"ל ונשמת
 אחיה השילוני וגילה רזין דאורייתא על כל מנוה ומנוה, וגם התצונות
 עמוקות על כל דיבור ודיבור מאותיות התפילה. וגם גילה סודות
 עמוקות בתלמוד ובמדרשים ובכתבי האר"י ז"ל ובדברי הזוהר, וקירצ
 כל הרזין לשכל האנושי. כי עד עת הגילוי היו כל ספרי הקבלה הנ"ל
 סתומים וסתומים אף לגדולי הגאונים והבדיקים כי רש"י והאר"י ז"ל
 הסתירו את דבריהם. כי בדורם לא הסתירו להסגלות בפי ההמון כ"א
 ליחדי סגולה הראוים לכך, עד דורינו חלה עקבי דמשיחא שהחיוז הוא
 על כל איש ישראלי מקטון ועד גדול לידע ולהתבונן ברזין דאורייתא,
 וכל ספרי הקבלה מלא מזה ובפרט צוה"ק הפריז מאד באזהרות גוראות
 בחיוז ידיעת הקבלה בעקבי דמשיחא, כי מפורסם בצוהר בכמה מקומות
 מנד קטנות נשמת הדור כידור הזה דומה ממש למשל חולי הגוף שנחלש
 ב"כ עד שאין נכחו גם לשמות הרפואות הסכרה הוא לבצז עצורו
 המשקה היקרה ואף שילך הרצה לאיצוד רק מעט ריח שיכנס צו ישיב
 את נפשו, כן הוא בדורינו חלה שרבותינו הקדושים דורשים לכל ההמון
 רזין דאורייתא אשר לא שמע אונן מעולם, ואף שרוב דיבורים הקדושים
 הולכים לאיצוד כי לאו כל מוחא סביל דא, אעפי"כ לא יתשו לזה מנד
 שהמעט שנתפס בתוכם כמו ריח ישיב את גפסם האלקי בכדי שלא
 יגיעו לשערי מותח"ו. כמו שאנו רואים בחוש בדורינו השפל יש כמה
 וכמה מחיניו צ"י שהגיעו לשערי מות כי נעדר מהם נקודות יהדותם
 כי מתלוצצים המה מתוסב"כ ומתוסבצ"פ ומניסים ומקריעות י"ם וציאת
 משיחנו וכל הכלוים לרבותינו הקדושים מקטון ועד גדול המה חזקים
 באמונתם כראי מוצק. וגם ראינו צעינינו שכמה יושבי אוהל חורה
 מכה המנגדים שהרגישו את חולי נפשם וצאו לרבותינו הקדושים גילו
 את לבם שיש להם ספיקות בדת יהודית מכל וכל, והוא מנד שפלות נ"א
 הגייה על ענמס נפשה"כ כנשר להחשיך אור נשמתו לגמרי. לכן הסכרה
 הוא לבצז את האור מרזין דאורייתא צזה הדור השפל בכדי שלא
 יגיעו עד שערי מות צרוחני' וישיבו נפשם האומללה, ואח"כ כשישיבו את
 נפשם יתחזק כח נפשם והרפואות שהם אותיות התפילה בעמקות
 ההתצונות שגילה לנו עיר וקדיש המאור הצעש"ט, וכשנשיג מרפואות
 התפילה לכוחינו הראשון ה' נשמותינו בתכלית הצריאות ותוכל הנשמה
 לחיות

צעלס
 ממש
 גילוי
 דומה
 שכל
 למטה
 נחתית
 רק
 חגלות
 ות שיש
 צמות
 כל
 כל
 ס
 ס
 בהירת
 צפדטו
 שכולם
 האות
 ות לא
 מקורם
 נפשם
 תחת
 ריבים
 והעמל
 ת הם
 מעשי
 לזה,
 חו כמו
 ה גדול
 יחזקו
 לשמות
 הלחם
 ת גם
 הריח
 ממנו
 נפשו
 נשמות

לחיות מהלחם דתורה הנגלית, כי התורה הנגלית הוא עיקר חיות
 הנפש כי נשרשה הוא מאד נעלה חף מחכמה הקצלה ומהרזין שיש
 באותיות התפילה כמבואר מזה בדברי רבותינו הקדושים בהרחב הניחור,
 רק בדורינו שהנשמות הם בחלישות מאד אין זכח הנשמה לקבל חיות
 מהלחם דתורה כמו בתחלואי הגוף שכל אוכל תתעב נפשו, לכן נריכים
 לרפאות את הנשמה כנ"ל. אבל אחר תועלת הרפואות עיקר החיות
 הוא מהלחם דתורה כי לחם לבב אנוש יסעד. כמו שהגוף הגשמי עיקר
 חיותו דוקא מהלחם ואם יאכל מיני פירות דקים שטעמם ערב לנפש
 ומשובח יותר מטעם הלחם אעפ"כ יהי' חלש בתכלית רק הפרי
 ישיב את נפשו שלא יסתלק חיותו לגמרי, כי ידוע ליודעים שכל דבר
 גשמי יש לו שורש ברוחני. וידוע שהלחם שרשו למעלה גבוה מכל
 הפירות לכן יש זכחו להחיות את כל הגוף בבחינה חזקה יותר מכל
 הפירות, רק זה הוא כשהגוף בתכלית הבריאות. אבל כשהגוף
 חלש ביותר עד שאין זכחו להכניס הלחם בגופו נריך הוא מקודם
 לרפואות להשיב את נפשו שלא יסתלק חיותו מכל וכל ואח"כ יהי'
 מהלחם דוקא, וכן הוא ברפואות הנפש, והמזין יצין, לכן אחר הדברים
 האמיתיים האלה אין מקום לשאלתך כלל וכלל כי באמת כל הדורות
 שלפנינו לא הי' נריכים לדרך הנפש וזוודאי עלה תורתם ועבודתם
 למעלה מעלה חף שלא ידעו מרזין דאורי"י לרפאותם, כי נשמתם הי'
 עדיין בתכלית הבריאות ואור חלקי האיר בתורתם הנגלית ובהפילתם
 בלא התבוננות עמוקות כי לא הי' נריכים לכ"ז, כמו שהו' צריח בתכלית
 יחי' מהלחם ולא נריך למשקה הרפואות ולא לריח החזק הנ"ל. אבל
 דורותינו אלה נשמות השפלות שעיקר חיותם מאלקות הוא בהעלם
 בתוך נשמתם ובג' לוי חינו כ"א קושטא דחיותא. לכן אנו נריכים מקודם
 לרפואת הנפש בכדי שיתחזק נשמותינו כדי שנוכל לחיות בחיות חלקי
 מהתפילה ומהלחם מהתורה הנגלית. ודי בזה כי יש לאלוה עוד מילין
 תחת לשוני אך שאין רוני לילך עמך בגדולות ובנפלאות ממך לכן
 קצרתי מאד :

אמרתיו, אין אני מכחיש זאת, ואפשר שאמת אתך שיש איזה
 שינוי לטוב שאינם מכירים בנ"א. אבל שאלתי מאין בא
 לך ההתפעלות כ"כ בתפילה שאתה נועק בקול גדול והתלהבות מאחר
 שאמרת שלבך אינו נטהר מכל רע אך התהפך בתפילה בשעה קלה
 לבא למדריגות דביקות שהיא מדרגה גדולה שאין זה ערכך :

אמר החסיד, הצעקה אינה מנד ההתפעלות וההתלהבות כאשר
 עלה בדעתך כ"א מהמזור וגודל המרירות שרוחה אני בעצמי
 בתפילה גודל ריחוקי מאלקות ונפש הבהמית שלי לא נזז ממקומה מכל
 התקשרות שלה בהבלי העוה"ז ולא הועילו לה כל ההכנות והמרירות
 שהי'

שה' לי קודם התפילה וההסכס שנדמה לי שהוא חזק להטות לנקודות לצני
 חליו ית' ולא יעבור מחשבות חוץ להפסיק ועתה אני רואה כי רפה
 היא ואני ולצני פונה להצלי עולם ומזה באה הצעקה כמ"ש וינעקו אל
 ה' בצר להם כו'. ושמעתי משל ע"ז באחד שנמח באצבעו מכה שאין לו
 רפואה בלתי שרריך לחתוך האצבע שלא יבא לידי סכנה ונעשה אללו
 הסכס לסבול צער לחתוך האצבע כדי שינצל נפשו משחת ואחר ימים
 ראה שעדיין נשאר שורש מהמכה שלא חתכו אל הצער ממש והמכה
 הולכה ומתפשטת וחו צעק בקול גדול מעומק הלב שאחר כל הצער
 שסבל לא עלתה לו ארוכה וינטרך לקבל עוד יסורין וכולי האי ואולי
 וכו', כן הדבר הזה שאחר המרירות שסבלתי קודם התפילה לפטור
 מההתקשרות הקודם ועתה אני רואה שנשאר פורה ראש ולענה
 בהתקשרות זרה ואנטרך לסבול עוד צער ואולי ירחם. ואילו היה לך
 ידיעה צעניני התפילה לא הי' נפל הטעות :

ואמרת לפי דברך האמת שיש לצעוק ע"ז צמר נפש. אלל
 שאלתי לדברך שהצעקה בתפילה היא מכאז לב ולא
 בשמחה ועבודת התפילה ל"ל דוקא בשמחה כמ"ש עזרו את ד' בשמחה
 וכו' והזהר מזהיר מעצבות אפילו כל היום וכ"ש בתפילה :

אמר החסיד, אללו שמשת גדולי הנדיקים שראיתי לא היית מסתפק
 בדברי, והדברי ארוכים אך בקיצור אין אתה יודע בלש"ק שהמרירות
 אינו נקרא בלש"ק עצבות והם שמוות נרדפים כי עצבות הוא בלשון רז"ל
 לשון צימזום וכיוון כמו שאמרו חמה שוחקת ואמה עצבי' שנמדד בטפחיים
 דחיקי' ורצופים והוא שלבו מטומטם כאבן ואין בו התפשטות החיות
 בלל והוא הרע מיסוד העפר קר ויבש וכמו שיסוד העפר מקבל הג'
 יסודית עליו כן יסוד העפר הרוחני שהוא העצבות מחמת שחיות הלב
 הוא בכיוון בלל התפשטות רוח חיים אינו יכול לדחות מעליו שום
 מחשבות חוץ שיפול צמותו ובלבו ע"כ הזכירו החכמים על העצבות
 יותר מעל כל המדות רעות. אלל מרירות אדרבה יש חיות בלבו
 להתפעל ולהתמרמר מקרב איש ולב עמוק בצער הנפש שנתרחק מאד
 מהאלקי ומר לו מאד עד שתצבע נפשו מהמרירות העצומה כמ"ש
 השביעני צמרורים ואחר המרירות יבא לידי שמחה כמ"ש בכל עצב יבי'
 מאחר מותר, והיתרון היא השמחה הבא אח"כ בתורה ותפילה בחשבו שאחר
 כל שפלתו אעפי"כ הקצ"ה שורה צחו"מ צעת עשייתו וכמ"ש אין להתפלל
 חלא מתוך כובד ראש ופירש"י הכנעה והיא המרירות שמה יכנע נפשו.
 וגם אמרו אין עומדין להתפלל לא מתוך עצבות חלא מתוך שמחה של
 מצוה הרי שחלקו רז"ל שיעמוד דוקא מתוך כובד ראש והכנעה שזה
 נקרא מרירות ואסרו מתוך עצבות ואפילו מתוך דאגה ממילא דשמיח
 כל שלא היה לו שום התכוונות להתכוון בגדלות ה' אשר חטא לו אין זה
 חלא

חיות
 שיש
 ואור
 חיות
 ימים
 החיות
 עיקר
 לנפש
 הפרי
 דבר
 מכל
 מכל
 סגוף
 וקודם
 כ יתי'
 דברים
 דורות
 בודתם
 גם הי'
 פילתם
 תכלית
 אלל
 העולם
 מקודם
 חלקי
 מילין
 מתוך לכו
 חיה
 אין בא
 מאחר
 קלה
 :
 כאשר
 בעצמו
 מה מכל
 מרירות

לא פיתוי היצר כדי להפילו אח"כ והעצבות בא לו מגוסות הרוח שאינו מפיר
 מקימו וע"כ ירע לבבו שאינו במדרגות היראים והשלימים, אבל מתוך
 הכנעה דוקא יעמוד להתפלל היינו ע"י הדעת בהתבוננות בו' ויכניע
 לבבו ביותר תחלה בעומק הדעת וכל שיהי' עומק המדירות ביותר יותר יחיר
 אור השמחה חלקית אח"כ בתפילה ולכן הוזהרנו שיעמוד דוקא מתוך
 הכנעה ומרירות תחילה שהוא עקירת הרצון מהבלי עולם. כמו מי
 שרוצה לקבל רפיאות צריך תחילה לקבל סם המשלשל שינקא כל הפסולת
 מגופו כדי שיפעלו הרפואות פעולתם ואם לא ינקא גופו מצטל הרפואות
 מתוך הפסולת ולא יפעלו כלל כן אח"כ לעשות הכנה להי' גילוי חלקי'
 בנפשו עד שיעקור תחילה הרצון מדברים זרים ע"י מרירות, וזה רמזו
 רז"ל רוצה לקבל ע"ע עול מלכות שמים יפנה ויטול ידיו כו' וכמו שצריך
 לפנות ולנקות את הגוף מהפסולת החינוכית כן צריך לפנות את פסולת
 הנפש ע"י עקירת הרצון ויטול ידיו היינו אח"כ לנקות המדות שבלב
 שנקרא ידיו שאוחזים כ"ד לטוב ולרע וצריך לטהר לבבו מכל סיג שלא
 יהי' לו רק לב א' לאינו ששמים כי המדות נמשכין אחר הרצון
 וכשיעקור הרצון יכול לטהר לבבו:

ואמרת

השכל מסכים על דצריך שראיתי כשרצוני קשור באיזה
 דבר לא יכולתי להתפלל אבל לא ידעתי במה לעקור
 הרצון כי אין לי חוש בזה לחלק בין עצבות למרירות שאמרת ואדבר עיך
 צעת הפנאי ע"ז בפרטיות, ושאלתי, אני רואה גודל האריכות שלך
 זולת שאתה מתפלל ע"פ כוונת האר"י ז"ל כדרך האנשים שמתפללים
 ע"י כוונת שנתאריך חלום הזמן במספר שעות כל תיבה, ואם יש לך
 ידיעה בכוונות ובלימוד הכתבים הגד נא לי איזה דבר מהכתבים
 להטעימני שאוכל להבין בשכלי לרוות צמאונני כי נכסוף נכספתי מאוד
 ללמוד הקבלה אבל כל השערים ננעלו חללי, כי שמעתי מהלומדים
 שאין להם שום הצגה בלימודם זולת הדברים ככתבן ואין דעתי מסכמת
 ללמוד בלא הצגה, ואני שמעתי שהרב שלכם אומר כל התורות צריך
 נסתר, ואם יש בדבריכם טוב טעם ודעת למדני והצינני מעט איכות
 לימוד הכתבים אם הם אינם מסורים רק לבני עליה המשיגים הרוחני'
 או שאפשר להפשיט להבין אפס קציהו:

אמר

החסיד, אין אני שוטם באנשים שהזכרת לכוון במספר שעות
 כי מי שאינו מבין פי' של הכוונות עפ"י מושכל אינו רק חכמת
 המספר ולא חכמת הקבלה, ועם כונה מונח בראשונה על פנומית רצון
 הלב כמו אם כיון לבו יצא, אחר כונת הלב הן הן הדברים, ובלבד שיכוון
 לבו למקום, הרי צדק"ל סמכו כונה ללב, גם במקומות שהזכירו סתם
 כונה פירשו כוונת הלב, כמו מצות צריכות כונה שישם אל לבו לקיים
 מצות המלך. ושחיתות קדשים צריכים כונה פרט למתעסק שאין לו
 מחשבה

מחשב
 מחשב
 שילוב
 כוונת
 השכל
 מגשם
 השכל
 והעין
 לי ידו
 דרך
 דונעו
 צריכי
 להם
 אין
 לבנו
 ומה
 יגיעו
 את
 כלום
 העול
 היום
 וירא
 הקב'
 לפני
 כשא
 חליו
 נפשו
 רואה
 האד
 לעמו
 עד
 הוא
 הנפ'
 עוד
 אב

מחשבה רצונו ולבו פונה לד"א והשחיטה נעשה ממילא, ולכן נקרא
מחשבת השמות נשם כוונה סתם לפי שרריך לשום אל לבו בעת שחושב
שילוב השמות כמ"ש צפרד"ס, ואם אינו מוזן פי' השכלתם לא נקרא
כוונות כ"א להנאים בסוד ה' שמשכילים כ"ש השייך לחותה תיבה ע"פ
השכלות חלקי ומתפעל בהם ואין דרכינו בכוונות כ"א לגדיקים הפושטים
מגשמיות וכו'. ויכול ג"כ להפשיט גשמי' המח' של מספר השמות ולכוין
השכלתם. אבל אנו די לנו לומר התיבה בעומק הלכ' באמונה פשוטה
והעיקר בשמחה כי שמעתי בשמחה של מזה נכלל כל הכוונות, ואני אין
לי ידיעה בכוונ' וצלימוד הכתבים, ומ"ש שהרצ' אומר כל התורות
בדרך נסתר אמת הוגד לך אבל זה רק אבל הרצ' הקדוש חלקי מוה'
דוצער ממעזריטץ נ"ע שהי' תלמידיו גדולי הדור וגדולי ארץ שלא הי'
צריכין לדברי מוסר ועונות מרחוק בנפשם בעבודות השם ולכן הי' אומר
להם רזין דאורייתא על הכתבים ומאמרי הזוהר, אבל לנו קטני ערך
אין הרצ' שלנו מגיד לנו שום דבר נסתר רק השריך לעבודת ה' לעורר
לבנו בתפילה ועבודה ואין צידי להטעימו בנסתר ואין לי עסק בנסתרות,
ומה שאני מאריך הוא מטעם האמור שרריך לזה הרבה יגיעות, הא'
יגיעות אשר להכניע הגוף וכוחות בתכלית בשפיכות הנפש וכמ"ש ואשפוך
את נפשי, כמו ששופכין מים על הארץ שלא נשאר ממהות הראשון
כלום כן יש לשפוך נפשו שלא תשאר במהותה הראשון בהתקשרות הבלי
העולם, וזה מלחמה כנידה להסיר כל מחשבות חוץ בתפילה יותר מכל
היום כידוע, ומבואר בזה"ק שעת כלותה שעת קרבא, וכן במ"ר פ'
וירא וז"ל שזה שעובר לפני התיבה אין אומר בא ועשה אלא יקריב לפני
הקב"ה להתפלל עכ"ל, והוא לשון מלחמה שנשעת שאדם בא להתקרב
לפני ה' בתפילה מיד המנגד עומד בחוזק כנגדו ולכלכלו בדרך הלוחמים
כשאחד מתגבר חזירו ג"כ מתגבר כנגדו ביותר, כי אחר שרוחה שכלתה
חליו הרעה ויהי' נמסר ציד חזירו משים נפשו בכפו במס"כ לעמוד על
נפשו להנצל ולהכניע אותו, כן כל מה שמייגע נפשו בתפילה הסט"א
רוחה שרוחה להכניע ולהוציא בלעה מפיה שלא יהי' לה אחיזה בגוף
האדם שכל יניקותם הוא מהרע שנגוף האדם שדבקו אז משים נפשה
לעמוד כנגדו ולכלכלו במחשבות זרות ושריך יגיעה רבה לצעוק בכל כחו
עד שיבי' עיף ויגע מרוב העבודה כמ"ש בתרידים, [ואלה המתפללים בחשאי
הוא ג"כ אחכפי' דס"א וע"פ דרך אחר כנודע ליודעי ח"ן]. והשנית יגיעת
הנפש לייגע מחשבות בגדלות ה' אין כל העולמות בטלים חליו י"ת ואין
עוד מלבדו ויתקע בזה מח' בעומק והנימוס של המח' הוא עומל ויגיעה
גדולה להנפש כידוע וזהו הטעם של אריכות של מציני מדע:

אמרתיו, אין צידי לרחק או לקרב דנריך, כי לא נסיתי בכל אלה
ואין חכם כצעל הניסיון, ואם ניסית במסה זה וערבה

אמר
תוך
גייע
אחר
תוך
מי
שולת
אחות
לקי'
רמזו
שריך
שולת
שכלל
שלא
הרצין
אחזה
עקור
עמך
שליך
ללים
ש לך
תצוים
מאוד
מדיס
שכמת
בדרך
ארכות
דוחני'
שמות
חכמת
ת רצון
שיכוין
ו סתם
לקיים
אין לו

מצרף העבודה

לך, אשריך, ושאלתי אתה דורש ואין אתה מקיים לעמוד בקשרי
המלחמה דבר יום ציומו ויש עיתים לרע ויש עיתים לטובה, פעם אחת
שמעתי תפילתך ונזהלתי מגודל צעקתך מעומקא דליבא ודברים היוצאים
מן הלב עד שנעשה רושם בלבי וערצה לי, והארכת בתפילתך, ופעם
ראיתיך מקצר בתפילתך במהירות כא' מאנשי השוק גם ציוס שהארכת
בתפילתך אין הנהגתך אחר התפילה כל היום לפי ערך ששיערת עליך
צעת תפילתך שחשתי צוודאי שנמאס בעיניך כל תענוגי עוה"ז ואינם
תופסים מקום להתפעל מהם, ואח"כ ראיתי שאתה מתפעל בכל ענינים
ואין סוגל דבר שהוא נגד רצונך ולא ראיתי הפרש בינך לבין אנשים
שאמרת אליהם שהתפעלותם אינו כ"א מהספה ולחוד, ולא כן ראיתי
אנשינו שהאנשים החרדים ומתפללים בכוונה כל העיתים שזה לטובה
ולא נשחנו אללם סדר התפילה בכ"י, וגם הנהגות בכל יום בשפלות
וענוה, יותר ממה שאני רואה אצלך שאתה מעורב טו"ר, ואמרת
אולי הוא ששמעתי מרבינו שהכת הם מקליפות נוגה שמזוהר בכתבים
שהוא מעורב טו"ר וזהו להט החרב המתהפכת מטוב לרע פעמים לטוב
לכן הנהגות ומדות מהכת מעורבים פעם לטוב כו':

אמר החסיד.

להיות התפילה שזה בכ"י שלי שום שינוי א"א כ"א על
שני פנים, הא', האנשים שלכם בראותם שכת אלקי' מושל על
כוחו גופני' שגם הם מסכימים להתענג על ה' בתפילה והם מצני עלי'
שאמרז"ל צדיקים יצ"ט שופטן שהוא המושל ומכניע לכחות הגוף ואין
אנו יכולין לשער המדרגה זו מהעדר החוש שלנו בזה כמו הסומא
מבטן שאין יכול לנייר מראות הגוונים והזוכה להמדרגה זו צוודאי לא
ישונה ואין להם אלא לצ' א' לאזיהם שצמחים, והצ' הם אנשים
חסרי מדע שאינם משחמשים בכח אלקי כלל צעת התפילה גם שאין
להם מחשבה זויה כ"א שחושבים פעם מה הם בקרירות ע"פ כוחות
גופני חיצוניות, וזה יכול להתפלל בכל יום צמדה אחת כאשר הורגל
וקבע לנפשו שעה או שתיים, וזה רמזו חז"ל אל תעש תפילתך קבע
שהוא מלשון קבוע שעומד על מקום אחד ואינו זז משם כי אין לנפש
הזזה ממקום הראשון, אבל אדם ציגוני שאמר רז"ל ציגוני זו"ז שופטן
פעמים מתגברים כוחות אלקי' ופעמים מתגברים כוחות הגוף כדרך
הלוחמים פעמי' זה מתגבר ופעמי' חזירו וא"א להטות שיהי' שניהם
שזים כל הימים לטובה כי האדם נקרא מהלך שאינו עומד על מקום א'
והמהלך אין הילוכו ציוס א' כהילוכו ציוס צ' שאין כל כחית הימים
שזים שפעם הילוכו בחזק ומהירות ופעם בחלישות ורפיון כן האיש
שכחות האלקי מאוסרים תחת יד כחות הטבע, והטעם לפי שמקור
המדית טבעים שכלל הוא השמחה והעצבות והממוצע, וזה הלוי
מריצות הדמים שאין הילוך הדמים שזים בכ"י ומשתנים תמיד מסיבות
המאכלים

המח
רוח
שמה
אלקי
לא י
שרא
סור
מלח
אויב
כלה
אינו
התו
עוצ
מי
צער
צתפ
צרע
הס
אבל
כ"א
חצו
כן
וגיע
אחי
ואח
עני
המ
הת
שהי
שהי
חפ
הנו
על
כן
בה
לה
שח

המאכלים ושאר סיבות כמ"ש חכמי המחקר, והשמחה באה מהתפשטות
רוח חיים נדמים ועצבות מכיון הדמים, ולפעמים אדם עומד צוקר
שמה וטוב לב מהתפשטות רוח חיים נדמים ואז צנקל יבוא לו התפעלות
אלקי בלבבו משא"כ כשעמד בעצבות וכיון הדמים ולבו מטומטם כאזן
לא ישכון אור אלקי בלבבו ויהי' מנוח במלחמה צעת התפילה, ומה
שראה סדר הנהגות ציוס אינו צערך שיסער עלי צעת התפילה להיות
סור מרע לגמרי, הנה טעות הוא צדמיון כי צעת התפילה היא
מלחמה ענומה כנ"ל, ומי שבקי בקשרי המלחמה הוא מצין שמי שמנח
אויביו במלחמה אינו בטוח שלא יחזור עליו להלחם שנית כ"א כאשר
כלה אותו לגמרי בהרג ואצדון, אבל כאשר מכניעים רק למס עוצד
אינו בטוח שלא יחזרו עוד עלינו כמו שמנינו בתורה צו' עומין שניותה
התורה להחרים אותם ולא תחי' כל ואם לא יחרימם גם שיכניעם למס
עוצד נאמר והיו הנשארם כו' ונררו אתכם כו', וכן הי' לצסוף, וכמו
מי שמגרש שונא והוא צורה ממנו שאינו בטוח ואפשר שהצריחה עשה
בערמה להעתיק מן המקום וסמך על האורצ וכן במלחמות היצר
בתפילה כי מי שיכול ללחום ולאצד לגמרי כוחות הטבעיות להיות מואם
צרע צוודאי גם כל היום לא יפול ממדרגתו וזה נקרא ההפכות
הסט"א צוה"ק, וזהו מודריגה גדולה מדות הצדיקים שלצס חלל צקרצס
אבל אינו שגם צעת התפילה אין הרע מהצטל כלל מחלל השמאלי שצלב
כ"א שמכניע קצת לשעתו ונקרא אחכפי' סט"א כמו שאדם כופף קומת
חצירו צידיו ובהסתלק ידו ממנו הרי חצירו עומד בקומתו כמקודם, לכן
כן גם צעת התפילה בהסר מעט מוחו ולבו לדבר זר הרי הסט"א חוזר
וביער ומצלבצו במחשבה זרה וכס"כ שאין אינו בטוח בלכתי צסוק שלא
אחי מנוח כי גם שבתפילה נדמה שנגרש מעט אבל הוא בערמה כו',
ואחר הליכתו מתפילה לשוק עומד לנגדו עם האורצ שהס כמה מינים
ענינים זרים שלבו של אדם קצורה בהס, ומי שאינו צקי בהנהגות
המלחמה כשרואה שאחד שנוח ונרדף חושב שאין תקימה לו עולמי', כן
אחה לא רחיה מלחמה צימך, לא כן מי שבקי בעניני המלחמה ידע
שהיא חכמה גדולה כמ"ש בתחבולות תעשה מלחמה, ומה שאמרת
שהחרדים שצכס מתפללים צכל יוס צסוה והנהגתם צשפלות וענוה אס
תפילתם על האופן הא' שאמרת שסוה מצני עלי' אין לתמוה על
הנהגתם צשפלות וענוה כראוי לצדיקים וישרים, אבל הם תפילתם
על אופן הצ' הנ"ל מתפילתם ניכר ענוותנותם שתפילתם צחצוני וקרירות,
כן הענוה היא ענוה פסולה שמפיתוי היצר שמתחלה הגניה לבו
בהתנשאות שרואה כל השלימות בעצמו, ולפי גידל מעלתו היה ראוי
להיות מנושא ומוצדל מכל עמו וחציריו ולא להתחצר עמהס, אך
שחושב להיות מנוה גם כן להיות עניו ולהתחצר עם הקטנים לכן
הוא

קשרי
אחת
נאים
פעם
זרכת
עליך
אינס
יניס
נשים
איתי
טובה
פלות
מרת
תציס
לטוב
א על
ל על
עלי'
ואין
סומא
זי לא
ונשים
שאין
צוחות
הורגל
קבע
נפסס
שופטן
כדרך
וניסס
וס א'
דימים
האיש
שמקור
חלוי
סיבות

מצרף העבודה

הוא מקיים גם מצוה זו של ענוה ויקנה כל המעלות בשלימות כ"ז
 מפיתוי היצר למי שרוצה להודות על האמת, ומ"ש שלא ראית הפרש
 אני רואה הפרש גדול מכל מי שלא התחיל עדיין ללחום כלל ואינו
 מרגיש במלחמה לעולם וחושב דרכו לדרך הישר שלומד ומתפלל ואין
 חסר לנפשו מאומה אינו מרגיש בפיתוי היצר והכל דומה עליו כמישור
 גם כשהולך בארצות עקלקלות כמ"ש לא ידעו צמה יכשלו ר"ל שלא ידעו
 גם המכשול ואינו מרגיש שגפל כבר בטעותו משא"כ מי שנלחם אפי'
 במקצת לגרש הרע אפילו לפי שעה אם נכשל אח"כ ידע צמה נכשל
 ולבו מר לו מאד ושם בתשובה ע"ז ומרחיק עצמו מה דאפשר, ומה
 ששמעת שהכתה הם מקליפת נוגה תמה אני מי שראה כתבי האר"י ז"ל
 יאמר זה, ואין לו ידיעה בכתבים, אבל ראיתי מש"כ הרח"ו בשער
 הק' דכל איש ישראל א' נדיק א' רשע יש לו שתי נשמות כמ"ש כ נשמות
 אני עשיתי שהם שתי נפשות א' חלק אלוה ממעל כמ"ש כי חלק ה' עמו
 ואפילו נשמות הקלים וע"ה נמשך מחלק עליון כזן שנמשך ממות האב
 שאפי' נפרני רגליו ניתהוו מטיפת האב, ונפשו השנית מנד הקליפות
 נוגה וס"ט"א והוא המתלצשת צדס האדם להחיות הגוף וממנו צאות
 המדות רעות וד' יסודות רעים וכו' גם מדות טובות שצטבע כל איש
 ישראל כי בישראל נפש דקליפה היא מקליפות נוגה שיש בה ג"כ טוב
 והוא מיסוד עה"ד טו"ר משא"כ נפשות אלה"ע הם מג' קליפות הטמאות
 לגמרי, והנה כל הרואה דברי הרח"ו וכל השומע ישחק לו שאמר שהם
 מק"נ, כי מנד הנשמה אפילו קל שבקלים הוא חלק אלוה ממעל כמו
 שכ"א אומר נשמה שנתת בי טהורה היא, ומנד הנ"ג ג"כ אין חילוק
 בצדיקים וברשעים הכל מקליפות נוגה, ואין חילוק רק בתיקון הנפש
 הבהמיו, שלזה ירדה הנשמה לעוה"ז לחקן ולצרר את נפש הבהמיו
 המדות טבעי' או להכניעם לטוב, וזזה יש חילוק בין עובד אלקי' ללא
 עובד, ודברי החסיד אין לו שחר, אך דניתי להגאון החסיד לזכות
 שכוונתו היה לש"ש לפי שהי' לו דרך הישר לעצמו שעסק בלימודו יומם
 ולילה ואינה חסר לנפשו מכל השלמות וטי' שמה בחלקו ולא רצה לחפש
 ד"א ולצרר עם הגדולים שזכת זה ולא היה לו ידיעה רק מה ששמע
 מאנשיו שראו חיצוני' מנהגי' חדשים וחשש אולי יש איזה הסרה מן
 הדרך של תורה ועשה סייג וגדר שלא יתחברו עליהם וגזס צפני המונים
 שאין להם ידיעה אמת ואמר להם שהם מק"נ וכשמעם שם קליפה
 יסוגו אחור ויעמדו מרחוק וייראו מגשת אליהם :

ואמרתי הדברים מהקבלים על הלב ומוכרחים אחר שיצא מפי
 קדוש ה' הרח"ו בשעה"ק ומוכרחים לדון לרבינו החסיד
 לכ"ז שלא נתעלם ממנו דבר רק שגיזס שלדעתו אינו דרך סלולה לכל :
ואמרתי, לפי דרכיכם ההכרח ללמוד דוקא צדחילו ורחימו יסבור

לי ל
 ממו
 על
 ומכ
 ומה
 ונשל
 לו כ
 חנה
 מוזן
 הוא
 ימע
 בת
 אצל
 תפי
 קוד
 צחו
 צזס
 א
 נוטי
 ילמו
 כי ל
 יהי'
 זכת
 ילמו
 ידוע
 חי
 מזיו
 לכן
 הנש
 ללמו
 אעפ
 חז"ל
 ההל
 ילמו

לי איד הוא ענין הלימוד אס ילמוד באהבה ויראה ויהי תמיד מוחו ממולא מהתבוננות הג"ל א"כ לא יהי מוחו פנוי מלהשכיל פשט ההלכה על צורי' כי צעת הלימוד הלכה זו א"א לחשוב אפילו מהלכה אחרת ומכש"כ כשיחשוב מענין אהבה ויראה יתבלבל מוחו מהשכלת ההלכה, ומה גם שצגמרא שבת (דף ל"א) אמרז"ל על פסוק יראה ה' היא חוצרו נושלת לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חיטים לעלי' הלך והעלה אמר לו כלום ערבת צהן קצ חומטין אמר לו לאו אמר לו מוטב שלא העלית תנא דבי ר"י מערב אדם קצ חומטין צכור של תבואה ואינו חושש, מוכן מזה שאס יערב יותר מקצ חומטין צכור יהי צזה משום גזל, וכן הוא צנמשל צענין הלימוד אס ילמוד כל עת לימודו צהתלהצות כדרכיכס ימעט מלימודו מחמת התבוננות צענין היראה ויגזול את לימודו, כי צתפילה יכול להיות שדרכיכס ישר שצריך להיות צהתלהצות וצהתבוננות, אבל צלימוד התורה לפי דעתינו זהו דצר שא"א כי זמן תורה לתוד וזמן תפילה לתוד, וצענין לימוד לשמה יכולים לנו לצאת צמה שאנו אומרים קודם הלימוד לשם יחוד כו' ולכוון לעשות רצון הצורא שציוונו לעסוק צתורה וללמוד כרי לידע המעשה אשר יעשין ודי צזה, ומה שמצוהר צזוהר אורייתא צלא דחו"ר לא פרחא לעילא אין לנו עסק צנסתרות ואפשר שזה הדרך הוא רק לגדולי ערך אבל לנו קטני ערך :

אמר החסיד, מה שאמר שלפי דרכינו ההכרח הוא ללמוד דוקא לשמה, תמי' צעיני כי לא פעם ושמים אמרתי לו שאין לנו נוטים ח"ו מדרך התלמוד אפילו כחוט השערה, וצפירוש אמרז"ל לעולם ילמוד אדם צתורה אפילו שלא לשמה וכו', אך צריך להצין מאמר הזה כי לשון לעולם משמע אף כל ימי חייו ילמד שלא לשמה, וא"כ קשה מתי יהי' הלשמה שאמרו שמתוך שלא לשמה צא לשמה, אך הענין מצוהר צכתבי האר"י ז"ל שאף שילמוד כל ימי חייו שלא לשמה צוודאי לסוף ילמוד לשמה, אס לא צגילגול זה ילמוד לשמה צגילגול אחר, והנה ידוע שהגילגול הוא דצר קשה מאד להנשמה כמצוהר צמשנה ע"כ אתה חי שקשה מאוד להנשמה לילך מעולם הנשמות אשר הנה מתענגים שם מזיו השכינה ולירד צעולם השפל הזה וצגוף העכור מטיפה סרוחה לכן אף שהתירו חז"ל ללמוד שלא לשמה אעפי"כ ההכרח לרחם על הנשמה שלא תרד מאיגרא רמה לצירא עמוקתא לכן מוטל עלינו להשתדל ללמוד לשמה, ואס לא יועיל עמלינו כי לא נשיג המדריגה לשמה, אעפי"כ החיוב עלינו ללמוד יומם ולילה אף שלא לשמה כמו שהתירו לנו חז"ל, ומה שאמר שאס ילמוד אדם צדחו"ר יתבלבל מוחו ולא יצין ההלכה על צורי' וגם שהקשה מהקצ חומטין ממאמר תנא דבי רבי שאס ילמוד באהבה ויראה יהי נחצ צגזל את התורה, על שני הקושיות הג"ל

כ"ז
פרש
ואינו
ואין
מישור
ידעו
אפי'
נכשל
ומה
י"ז
צשער
שיות
עמו
האצ
ליפות
צאות
איש
טוב
מאות
שהם
ל כמו
צילוק
הנפש
צהמי'
ללא
לצכות
יומם
לחפש
שמע
ה מן
מונים
ליפה
מפי
חסיד
לכל
סבור

מצרף העבודה

כ"ל אסביר לך את דרכינו הקדוש בזה ויהי הכל על הנכון והישר ושוה
 לכל נפש אף לקטני ערך כמונו, ולא כמו דעתו שהזוה"ק דיצר דווקא
 מגדולי ערך כי באמת חורה אחת לכולנו כי הוא יתנודך משוה קטין
 וגדול, להבין כ"ז אקדים לך ענין מה שכתוב ונשובו מחדש כ"י תמיד
 ועשה צדק, כי הנה ידוע בכתבי האר"י ז"ל שצ"ב שעות היום
 מאיר י"ב צירופי הוי"ו וצ"ב שעות הלילה מאיר י"ב צירופי אלקי'
 וצפרטיים יותר מאיר בכל רגע שם הוי"ו מחדש כמ"ס צדוך אימר ועושה
 לשון הוה תמיד אימר ועושה ובכל רגע ניסחלק החיות ומאיר מחדש
 חיות צדק שח"ז כמו צנפס דפיקא דליבא שהוא תמיד רגוע ושוב
 בכללות יש י"ב צירופי הוי"ו ביום וי"ב צירופי אלקי' כלילה ואחר כל שעה
 ושעה עולה החיות בשעה שעברה והח"כ ירד חיות חדש משם הוי"
 המאיר בשעה שניה וצעת עליו שם הוי"ו משעה שעברה עולה חיות
 העולמית וגם התורה והמצוות שעשה ישראל בשעה זו, והחכ"ז צריך
 להבין המשל היטיב מקצ' חומטין שיהי' בדומה ממש להמשל מענין לימוד
 התורה עם היראה, כי רש"י פי' בגמרא קצ' חומטין ארץ מליחה משמר
 את הפירות להתליעה כי מאל' שמנונית שיש בהפירות וכשיניחם זמן
 ארוך יכול להיות שיוולד מצד השמנונית אויר מעופש ויולד מהאויר
 תולעים וח"כ יפסיד הפירות לגמרי לכן מערבים בו קצ' חומטין שהוא
 ארץ מליחה ומצד חריפות החומטין לא יתעפש האויר ויהי' האויר זך
 ולא יוליד התולעים לכן מצד שהוא שומר את הפירות ובלעדו יפסיד
 לגמרי הפירות לכן עפ"י דין אף צו משום גזל ואם ירבה מהחומטין
 יותר מקצ' הרי זה גזל כי דמי החיטים יקרים הם מהחומטין ומקודם
 צריך להיות הקצ' חומטין מזומן בידו בשלימות וח"כ יערב החומטין בכל
 חלקי מהכור פירות כ"א יערב במקום אחד מהכרי וצקצה השני
 לא יהי' מעירב יכול קצה השני להתליעה, ויש בזה ג' תנאים, א'
 שיהי' מזומן בידו מקודם הקצ' חומטין בשלימות, והב' שיהי' מעורב
 בכל חלקי החלקים, והג' שלא יהי' יותר מקצ', וכעת אסביר לך הנמשל
 שיהי' בדומה ממש להמשל כי חטה היא צגימט' כ"ב אותיות התורה וכמה
 יש שמינוני' בן באותיות התורה יש בחי' חכמתו ית' שנקרא שמן משחת
 קודש, וכמו במשל יכול להיות מצד רוב שמנונית אויר מעופש ויולד
 תולעים ויפסיד הפירות לגמרי כן הוא צנמשל בשמן חכמת התורה יכול
 להיות מצד שהתורה נתבלבלה בדברים גשמי' המחליף פרה וכו' וגם
 צעת לימודו עיון שכלו הוא מנפש טבעי' הבהמי' לכן יכול להיות כי לא
 די שלא יתקשר בהצורה בלימודו דהיינו שיהי' לו התורה סם חיים כ"א
 יכול להיות להיפך סם המות ודוקא מצד השמן שבתורה שהיא החכמה
 שבתורה שנתלששה בדברים גשמי' וכת העיון הוא בשכלו הגשמי' לא
 ירגיש בגילוי אלקות בתורה כ"א ירגיש כח שכלו הבהמיות ויהי' חכם

צעניו

צעיניו, וזהו האויר מעופש וחשיך, כי הישות הוא נחי' קליפות נוגה
 מאויר מעופש יכול להיות שיליך מזה תולעים דהיינו שילמוד לקנטר
 לנצח את חזירו מנד ישותו שהוא חכם צעיניו, וזהו מנחי' ג' קליפות
 הטמאות, וזהו הפסד תורתו לגמרי, וגם כליון הנפש לגמרי, כי
 אותיות התורה והנ"ח מסורים וקשורים בידי החינוכי' כמאמר רז"ל
 מוטב שיתהפך שלייתו על פניו, לכן אמרז"ל חס אין יראה אין חכמה
 כ"ח לא יתבונן תחלה ביראת ה' אין נקראת חכמת התורה בשם חכמה
 סס חיים כי החכמה תחי' רק נקרא סכלית סס המות, לכן ענה
 היעוזה הוא שיתבונן קודם עסק התורה בשפלות נפשו הצהמית איך
 שהוא משוקץ ומנוול ומתועב ורחוק מאוד בתכלית מאלקות, וגם יתבונן
 מרום מעלה נשמתו שהיא חלק אלוה ממעל ממש וגודל ירידתה מאיגרא
 רמה לבירא עמיקתא בגוף העכור והחושך, גם יתבונן בגדלות חלקות
 איך שכל העולמות עליונים ותחתונים הם כאין ואפס ממש לגבי',
 ומהתבוננות כזה יוליד נפשו מרירות עצומה וזה נחי' יראה כי ירא
 מגשה, ונחי' ריחוק כי יבין ערך שפלות נפשו לגבי גדלות חלקות,
 ועיקר המרירות הוא מנד גופו השפל והנבזה, והוא ממש כמו הקב
 חומטין שהוא ארץ מליחה ומנד חריפות המליחה ישמור הפירות שלא
 יתהווה מהשמנונית אויר מעופש שיהי' סיבה להוליד תולעים, כן
 המרירות קודם עסק התורה ישמור את שמן התורה שלא יתעפש ח"ו
 שלא יהי' חכם צעיניו, כי מנד ההתבוננות משפלות לא יהי' זו
 התנשאות לגדל את נפשו ולהיות חכם צעיניו, וזהו היראה שצריך
 להיות קודם החכמה, וגם בהתבוננות זו נכלל גם אהבה כי אחר
 ההתבוננות משיפלותו ינחם ח"ע בכפלים מהחסד הצורא עמו במקום
 שפלותו אף שהוא שפלוני כזה אעפי"כ צחסדו נתן לנו הוי' תורתו
 הקדושה אשר לא זכו לזה גם המלאכים אשר בקשו תנה הודך על
 השמים ואני שפל ונבזה זכיתי ליקר ותפארת הזה, אשר צעת לימודי
 אני מקושר בענמי' ממש כי אורייתא וקב"ה כולה חד, כי התורה הוא
 רצונו וחכמתו וידוע בהרמז"ס שהוא היודע והמדע כו' ועוד התבוננות
 עמוקות בזה הענין הידוע ליודעים אשר מזה יגל וישמח מאד בעסק
 תורתו וזהו רחימו הנכלל בדחילו רק צריך לשמור בג' הנאים הנ"ל,
 הא', שיהי' מזומן בידו הקב חומטין משלם, והב' שיהי' מעורב בכל
 חלקי חלקים, והג' שלא יהי' יותר מקב, ובנמשל שיהי' מזומן בידו
 ההתבוננות, קודם עסק הלימוד צריך להתבונן צעיניים הנ"ל בערך
 רבע שעה, ואח"כ ילמוד בכח ההתבוננות זו שעה שלימה וצעת הלימוד ל"ג
 לשום התבוננות רק פשט הלכה לעומקו ואף שיעיין בשכלי הטבעי וגם
 צעיניים גשמיים אעפי"כ ח"ח שינשא ח"ע להיות חכם צעיניו מנד
 הרחימו מהשפלות יהי' זו בהעלם כל השעה לימודו ויהי' שמור מאויר

מעופש

וסוה
 יוקא
 קטין
 תמיד
 היום
 זלקי'
 עושה
 נחדש
 וסו
 שעה
 הוי'
 חיות
 צריך
 לימוד
 ושמר
 זמן
 מאויר
 שהוא
 ר זך
 פסיד
 מטין
 קודם
 בכל
 השני
 ח'
 עורב
 במשל
 יכמה
 שחת
 ויולד
 יכול
 וגם
 לא
 כ"ח
 יכמה
 לא
 חכם

מצרף העבודה

מעופש, ואחר השעה כשיעלה השם הוי' ויעלה גם תורתו למעלה
 ויאור שם הוי' מחדש על השעה הב' צריך לערב את החומטין הנ"ל גם
 בשעה השני' כמו תנאי הב' שיחי' החומטין מעורב בכל חלקי חלקים
 דהיינו שצריך לזכור מעט מענין ההתבוננות הנ"ל כמו ערך ב' הנעים
 ודי בזה על השעה השני', כי מנד שקודם הלימוד העמיק בהתבוננות
 שפלותו לכן די בכל שעה רק זכר בעלמא לזכור הנ"ל, וכן ילמוד כל
 היום כולו, למשל כמו שאם יביישו את אחד בציונות רבות עד לעפר
 הנה לנו רוחים בחוש שהשפלות תראה על פניו אף לאחר כמה שעות
 אף שהוא עסק בענינים אחרים בעמקות ואינו זוכר כלל זמחו בעת
 מהציונות אעפ"כ הרשימו נשאר בעומק נפשו עד שפניו יוכר לאחרים
 אף למי שלא ידע מקודם מהציוש שלו, וכן אם יבשרו לאדם בשורה
 טובה עד שנפשו מליחא מזה שמחה ושעשועים יוכר גם כן השמחה על
 פניו אף אחר זמן ארוך אף שהסיח דעתו מהשמחה הנ"ל אעפ"כ
 הרשימו נשאר בנפשו בהעלם, עד שכשישאלו מהו השמחה או השפלות
 שגראה על פניו יזכור מזה תיכף ומיד בעמקות כמו שהי' בעת שפלותו
 או בעת שמחתו, כן הוא הנמשל בענין התבוננות הנ"ל ממרירות
 ושפלות נפשו ומשמחתו מענין התבוננות חלקות ונפש חלקות ומענין
 התורה נשאר רשימה מהשפלות והשמחה בעומק נפשו אף שיסיח דעתו
 מזה לגמרי מנד עיוני בעמקות ההלכה אעפ"כ הרשימו נשאר בהעלם
 בנפשו מהשפלות עד שיועיל לו שלא יכול להתנשאות א"ע להיות חכם
 בעיניו וגם תורתו יעלה מעלה מעלה מנד הרשימו שיש בעומק נפשו
 מהתבוננות השמחה והאהבה חלקי', כי האהבה ויראה המה תרון
 גדפין אשר מנדם פרחין התורה לעילא, ודוקא נ"ל שניהם כא'
 האהבה והיראה, כמו למשל פריחת העוף בהגדפין צא' מוריד למטה
 ובהשני עולה למעלה וזוהי הוא מחתך את האויר עד שיעלה צרום
 המעלות כן השפלות הוא הורדת נפשו למטה מטה שוב לאחור והשמחה
 הוא עליות נפשו למעלה מעלה ובאמצעות ב' הצחי' יעלה תורתו מעלה
 מעלה, כמו אם רצון האדם לזרוק לזנן למעלה למעלה אזי מתחילה
 יכפוף ידו למטה ואח"כ יעלה ידו למעלה ויזרוק כי אור חוזר דוקא
 חוזר לקדמותו והמצין יצין, וזהו קיום ב' התנאים, הא', שיחי' קב
 החומטין מזמן צידו דהיינו שיצין קודם הלימוד המרירות והתבוננות
 השמחה ואח"כ יערב את המרירות בכל שעה ושעה, ותנאי הנ"ל שלא
 יערב את המרירות בכל שעה יותר מדאי כי יחי' נחש לגזילה לעסק
 התורה כי התו' בעלמה יקר מאוד נעלה מהמרירות כמו החטין
 מהחומטין, ולפ"ז אין להאריך יותר בזה, כי אחר הדברים המושכלים
 האמית' האלה אין מקום לכל החמיכות משאלתו וגם דברי רז"ל ביום'
 שנתבהירים ומזוקקים ומדויקים על אמיתם:

אמר

אמר השואל אך תמה אני שאם אתה מאריך בתפילה כמה שעות
 הי' לך להרבות בלימוד יותר ואתה מקצר בלימוד לפי ערך
 תפילתך, וע"ז ארז"ל מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה כי תפילה
 חיי שעה ותורה חיי עולם :

אמר החסיד לא ראית ספרי חכמי אמת להצין ענין תפילה והתורה
 כי התפילה במקום הקרצנות אדם כי יקריב מכם קרבן מן
 הבהמה שאדם הוא המקריב ומעלה את הבהמה כן נפה"א שנק' אדם
 צלם אלקי' מעלה ומקריב לנה"צ שתיכלל באחד כמו העלאת תמידין
 שעולה ע"ג המזבח ע"י אש מלמטה למעלה תחילה כן נפה"צ עלייתה
 ע"י רשפי אש ותשוקה ונימאון הטבעית בפסוקי דזמרה ושהיים לפניו.
 ואח"כ צק"ש וח"י זרכות. ורוח חייתי רוח ואמשיך רוח כמו ע"י הקרבן
 שעולה לריח ניחוח נמשך אור למטה לאש שע"ג המזבח שהי' מחגבר
 מעצמו ומחיליו ולא היו הכהנים זריכי' להביא אש למערכה כמארז"ל
 בימי שמעון הצדיק כן נמשך אור אלקי' אחר התפילה בלימוד שהוא לימוד
 שיחי' הקצ"ה יושב ושונה לכנגדו, וע"כ כל העלאות והתדבקות בתפילה
 הוא רק כדי להיות המשכה בתו', ולכן בדורות הראשונים שהי' להם
 נשמות גבוהות ולא היו זריכין כמעט לתפילה להעלות את נפה"צ כי כמו
 זר נחשב אללם כמאמר הילל לגמול חסד עם העלובה והיו עוסקים
 תמיד בהמשכות חלקות בתורה משא"כ אנו נשמות נמוכות עיקבא
 דמשיחא זריכין ידיעה רבה וזמן רב להסיר כל הסתרות ולזכך לנה"צ
 המוסתר בז' מדות הרעות שבה, ע"ז אמרו הלואי שיתפלל אדם כל
 היום כולו, ואף אם ימעט עי"ז בלימוד א' המרבה וא' הממעט ובאמת
 מי שנשמתו מאוד נעלה גם בזמנה"ז התורה ז"ל עיקר עבודתם כידוע:
אמרתיו מה טוב ומה נעים דברך אש כוונתך רצוי' לסאריך
 בתפילה להגביר אש האלקי לצער ולכלות הרע, אפשר
 שע"ז אמרו הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו ואין צידי לרחק או לקרצ
 כי הוא דבר המסור ללב, אך לפי דברך שאלתי אחר שאתם מייעגים
 ענייכם להתפלל בהתבוננות ובתחבולות מלחמה הי' לכם להזהר בזמן
 המלחמה, כי גם זה מתחבולות המלחמה לשמור ולכוון את עת הכושר
 למלחמה שזמן ק"ש למנוח מן המונחר הוא לקרות ק'ש כוונתיקין קודם
 הנך החמה ולהתפלל בהנך החמה וראוי לאנשים התרידים למנות לקיים
 המנוח כתיקנה מן המונחר כדרך שעושין אללינו אשר יראת חלקים
 נגע בלבבם שמנדדים שינה מעיניהם ומשכימים קודם הנ"ח לקרות
 ק"ש ולהתפלל ואתם מאחרים אפי' זמן תפילת הציבור, גם אין אתם
 מדקדקים להתפלל עם הש"ץ בציבור נעת התפילה שאפי' דין המאחר
 לבוא לביה"כ צריך לדלג מזמורים ולמהר להתפלל עם הציבור :

אמר החסיד רואה אני שאתם תופסים בכל דבר החינוכיות ולא
 הפנימיות

מעלה
 גם
 לקים
 געים
 וננות
 כל
 לעפר
 שעות
 כעת
 חרים
 שורה
 ה על
 עפי"כ
 ופלות
 פלותו
 יירות
 מענין
 דעתו
 העלם
 חכם
 נפשו
 תרון
 כא'
 למטה
 צרום
 שמה
 מעלה
 תחילה
 דוקא
 קצ'
 וננות
 שלא
 לעסק
 החטין
 הכלים
 זמם'

מצרף העבודה

הפנימיות, כי הפנימיות מנות ק"ש הוא הכוונה לקבל עלינו עול מלכות
שמים ואם לא כיון בפסוק ראשון צריך לחזור, וכן צרכות חנות של
ש"ע הכוונה מעכבת, ואפי' למ"ד מנות א"צ כוונה היינו דווקא במנות
מעשיות שאעפ"י שלא כיוון הרי קיים המצוה בעשייתה אלא שאינה מן
המוצחר, אצל ק"ש ותפילה עיקר עשיית המצוה היא הכוונה שהם
דברים המוסרים ללב ואם לא כיוון לא עשה ולא כלום, וזמן ק"ש עד
סוף שעה ג' ותפילה עד סוף שעה ד' והקורא מכאן ואילך לא הפסיד
כאדם הקורא בתורה וי"א שלא הפסיד אפי' הצרכות, והנה צוודאי
אדם הקורא כוונתיקין כוונה היא מצוה מן המוצחר אצל אס קרא
כוונתיקין בלא כוונה שהיא פגוף בלא נשמה לא עשה מצוה כלל, ומי
שקרא ומתפלל בשעה ג' וד' ומייגע עצמו לכוון עשה מצוה עכ"פ רק שאינו מן
המוצחר, וכן תפילה עם הציבור אינה מעיקר מנות תפילה לעכב כמו
שמנינו בגמ' בכמה מקומות בכמה הנאים ואמוראי' שהתפללו ביחיד
כמארז"ל על ר"ע כשהי' מתפלל ביחיד אדם מניחו כו', והעיקר המעכב
הוא הכוונה, ואם אדם יודע בעצמו שלא יכול להתפלל צניבור כוונה
כ"א ביחיד צוודאי מצוה עליו להתפלל ביחיד ולכוון, ואחס לא כן עמכם
שתופסים החינוניות להתפלל ק"ש כוונתיקין גם שאין הגוף נקי שאין לו
שהות למחר נואה להפחה ואין לו שום הכנה על כוונה ק"ש ותפילה
והוא רץ להתפלל ומחזיק טיבותא לנפשו על שלימותו ואין לו אלא מעשה
אבותיו צידו שהיו מתפללין כוונתיקין, ואין להם לב להבין שגם צדורות
הראשונים לא היו מתפללים קודם הנץ החמה כ"א אנשים גדולים ונקראים
והיקין ופי' רש"י אנשים ענוים ומחצבים המצוות והי' גופם קדוש ולא
היו צריכים לשום הכנה כי נפש חלקות היה אצלם עיקר המנהג, וכמו
זר נחשז אצלם הגוף וכליהם הוא הגוף הם כלי הקודש, היכל ה'
וידעו והצינו כוונת הק"ש וסוד סמיכת גאולה לתפילה קודם הנץ החמה
ע"ד שארז"ל על רב צדונא שאדם גדול הוא פ"א סמך גאולה לתפילה
ולא פסק חוכא מיני', הרי צדורות הראשונים הי' אצלם דבר גדול לקיים
המצוה כתיקונה, ומה נאמר אנו צדורות הללו עקבי דמשיחא בחי'
עקביים ממש לגבי המוח והראש שאין בנו קדושה וטהרה וקרוז להיפוך ח"ו
צריכין אנו הכנה רבה לנקות ולטהר חינוניות הכלים שהוא המחשבה
שהרי חסדי הראשונים היו שוהין שעה א' שיכוונו לבם למקום ושעה
זו אינה שוה לכל אדם כי צדורות הראשונים הי' די להם צמן מועט כי
היו דביקים למעלה תמיד בהתקשרות עצמית כמ"ס על רבי בשעה
שמעביר ידיו על עיניו מקבל עליו עול מלכות שמים אצל אנו שמקושרים
בעצמות להצלי העולם ורעונות זרות צריך שעה גדולה להסיר
החינוניות הזרים ולשצר כחית הגוף צמרירות לכן אין אנו תופסים
חינוניות של מצוה לקרות ק"ש כוונתיקין שצוודאי לא נוכל לכיון ולוואי

שאחר

שאל
צלת
פניו
זכום
התי
לעם
על
המות
כו'
וכל
בהם
למלך
והכל
תיקו
מוכני
המש
מתע
היו
עצמן
בשעה
נחת
שלא
חובה
כה
אבות
להסי
השיר
לא
הב'
ד' וע
המלך
וכאש
וגם
דור
חכם
כא'
המע

שאחר כל ההכנה נוכל להתפלל בזמנה גם להתפלל עם הש"ך ציבור בשום
 בלתי אפשרי לכיון אפי' פי' המלות כי לזה צריך מנין מיוחד שיהי' כולם
 פנוים מטרדת הזמן משא"כ עכשיו שבצעה"ר עול הגלות וטרדות הפרנסה
 וכמעט רוצם ככולם אין להם פנאי להאריך אפילו מעט ומעמידים לפני
 התיבה מי שחיטף במהירות וטוחן ברחיים של גריסין למהר לנחת
 לעסקו ואם יתפלל עם הציבור ינא שכרו בהפסדו, ושמעתי משל ע"ז
 על כל הג"ל למלך שהי' מתענג מכלי זמר ובחר מעצדיו חכמים בחכמת
 המוזיקע וליזה חותם שינאו בכל צוקר בשעה ד' זיחד בנבלים וכנורות
 כו' כ"א בכלי מיוחד שלו לשורר לפניו וקבע להם שכר הרצנה כיד המלך
 וכל מי שמזרז לבוא בהשכמה למלך הי' נחת רוח למלך ושכרו כפול והי'
 בהם ב' כחות כח א' היו חכמים גדולים בחכמת המוזיקע ואוהבים
 למלך לעשות לו נחת רוח ומתענגים בעבודתם יותר מקבלת הפרס
 והכלי שיר שלהם היו טובים ויקרים מעני אלמוגים ולח הי' צריכים שום
 תיקון והי' משכימים קודם הגן החמה לעשות נחת למלך והכלים היו
 מוכנים והלכו לפני המלך לשורר, והעמידו א' מהם המזין יותר לשיר
 המשא ראש התחילה בשיר וזידו מכתב השיר הנקרא נאטין והי' המלך
 מתענג מאד מעבודתם, והכתב הז' לא היו חכמים כ"כ גם הכלים לא
 היו מוצהרים וצריכים תיקון מעט ולא היו הולכים בהשכמה שהיו מוכנים
 עזמן והכלים שלא יפסוק הנימא בצוחם לפני המלך והלכו לזמן המוגבל
 בשעה ד' ועלתה בידם השיר והשלימו כבי טוב ומקבל גם מהם המלך
 נחת רוח, ואח"כ קמו צניהם של ב' הכיתות, הכת הא' היו בהם צנים
 שלא ידעו ולא הבינו בחכמת הניגון כלל והי' כליהם כלים רעים ולא הי'
 אוהבים את המלך כ"א שנתנו עיניהם בקבלת הפרס מאת המלך וצני
 כת הא' ראו באבותם שהי' משכימים לילך קודם הנ"ח עשו ג"כ מנהג
 אבותיהם והלכו בהשכמה בלי הכנה עם כלים רעים ושזורים שלהם
 להשיג השכר כפול שהצטיח המלך לתת לאבותם וכאשר שמע המלך לקול
 השיר קולות של שקר שאינו עפ"י חכמת השיר סגר הדלת צעדס והם
 לא הבינו ששפך להם קיתון של מים על פניהם ולא מנעו לילך, וצני הכת
 הז' ראו מאבותיהם שקמו והלכו בשעה ד' הי' מתענגים בשינה עד שעה
 ד' ועמדו ולא עשו שום הכנה והלכו עם כליהם פסוקים ועמדו לפני
 המלך ומהרו לקצר בשיר כי כוונתם רק להשיג הפרס שהצטיח המלך
 וכאשר שמע המלך גם השיר שלהם שאינו עפ"י אמיתית החכמה פנה מהם
 וגם הם לא הכירו זאת הסתרחקות מאת המלך וארכו הימים דור אחר
 דור עד שנעשה אצלם כמו טבע לעשות מעשה אבותם צידם עד שקם
 חכם אחד שהי' חכם גדול בחכמת המוזיקע וכל כליו היו טובים ויקרים
 בא' מן החכמים הראשונים והי' אוהב מאד את המלך וכאשר ראה את
 המעשה הרע של צני דורו וסיכלותם שנשכח מהם כל החכמה ומעשיהם
 וכליהם

לכות
 של
 מלות
 מן
 שהם
 עד
 פסיד
 וודאי
 קרא
 ומי
 גו מן
 כמו
 יחיד
 מעכז
 כוונה
 גמכס
 אין לו
 ופילה
 זעשה
 דורות
 ראים
 ולא
 וכמו
 כל ה'
 החמה
 תפילה
 לקיים
 א בחי'
 וך ח'
 וחשבה
 ושעה
 יעט כי
 בשעה
 ושרים
 להסיר
 תופסי
 ולוואי

מצרף העבודה

וכליהם מקולקלים היצר לו מאד על כבוד המלך התחיל לגלות חכמתו
למיודעיו ולימד אותם דעתו להציגם טעותם ופחיתות ערכם שלא
יהרסו לעלות במעלות ההשכמה קודם נן החמה שלי הכנה מקודם
בגופם וכליהם ונתחברו אליו מיחידי סגולה המצינים צעם שהי' להם
ידיעה בחכמה ההיא ולימד אותם החכמה ההיא על צוריי' ונעשו חכמים
גדולים, ויותר שהיו חכמים עוד תיקן משלים הרבה להסביר גם
להפשוטים אפם קצתו מהחכמה ההיא ונתקצצו אליהם קיצון קטן
וכאשר למדו מעט היו מתקנים כליהם קודם הליכתם ואחרו מעט
הליכתם ופרשו עמם עם הקיצון שלהם מהכת הטועים וצאו לפני
המלך לצדם בכליהם מתוקנים והנהיגו השיר עפ"י חכמת מוזיקע,
והוטצ צעיני המלך, וצעיני הכת הנ"ל הי' רע והי' להם לזרח על שפירשו
עמם ולא נהחברו עמם אך לא הרימו ראשם לחלוק עמם כי היו
את החכמי' מקודם צואם אל החכם הראשון ללמוד ממנו שהיו אנשי
צורה וחכמי', ואח"כ נסתלקו החכמי' ונתמעטו הלצנות ההם ונשאר
תלמידיהם שלמדו כ"א לפ"ע ונתקצצו לכ"א קיצון גדול ונלוו עמם
רבים שאינם יודעים מהחכמה ההוא רק שיקרא שמו עליהם אז רבתה
המחלוקת מהכת הנ"ל ומשנאחם הפכו הקערה על פיהם לדבר תועה
על החכם הראשון ושמו אור לחושך וחושך לאור, ככל הדברים האלו
וככל החזיון הזה כן קרה לנו, והמשכיל על דבר להצין משל ומליצה יבין
אחרית דבר מראשיתו וד"ל :

אמרת

דבריק טובים וערבים ציופי המליצה וקרובים אל האמת,
שראיתי בדורינו רוב המתפללים וותיקין הם כמשל ומליצה
בכל פרטיות, אבל שאלתי אחר שבנית במליצה עבור קטני הערך שצריכי'
הכנה ולתקן כליהם אבל מה יועיל המליצה על המוחזקים אצלנים
לצדיקי' שכליהם טובים וא"צ הכנה ומאחרים זמן התפילה :

אמר

החסיד כבר התניתי לך ועמך שלא להקשות ממנהג פרטי
שאינו שוה בכל כי ידוע שהצעש"ט ותלמידיו היו מתפללים
כוותיקין וכן הי' תלמידו ה"ה הרב"מ דוב צער ממעזריטש נוהג ברוב
פעמים ולפעמים שהי' אנוס מחמת שהי' חולה גדול עכ"פ לא מאחר
זמן התפילה של הציבור וגם הצדיקי' שבזמנינו הרוב מהם ראיתי שאין
מאחרין זמן ק"ש ותפילה רק צדיקי' פרטים כמו הרב הצדיק המפו' ר'
מיכל זלאתאווער והגאון הצדיק ר' יצחק לוי ז"ל הם מאחרין זמן התפילה
וקורין ק"ש של קרצנות בהשכמה וצוודאי יש להם טעם נסתר ע"ז צדק
פרט להם, ואין לנו רשאין להרהר אחריהם כי מי יבוא אחר המלך
אחר שאנו רואים שהם צדיקים גדולים בכל מעשיהם ומקיימים כל
החוקים שבתורה ומדרבנן צאהבה ויראה רק בפרט זה שהוא זמן
התפילה שהוא מדרבנן הם מאחרים מחויבים לנו לשמוע להם ולהעמידם
על

על
פשו
על
שהי'
ידי
צק'
הוא
קרו
הק'
שמ
לצב
מה
את

א
א
א
מה
כש
צני
יש
כל
דבר
כמ'
כמ'
צה
שע
הש
דע
צדי

על חזקתם גם בדבר שאינו מוצן חללינו, ומה שאפשר לתרץ עפ"י פשוט שיהי' נכון מצוה לתרץ כמו בדבר זה לנו אומרים שהם סומכים על ק"ש דקרננות לנחת בהם ידי חובת ק"ש כמ"ש הטור בשם רמ"ח שהי' רגיל לומר פסוק ראשון שמע ישראל גם בשכמל"ו והי' מכוון לנחת ידי חובת ק"ש זו משום דלפעמים שאומרים קרוצן ומתעכבים בק"ש עד אחר זמן ויהיו יוצאים בפסוק ראשון, למ"ר שפ' ראשון לבד הוא מן התורה. ולנו קוראים כל הג' פרשיות לנחת לד"ה ואז מחמת קרוצן הי' מאחרין זמן ק"ש עד אחר זמנה, צודאי הצדיקים שמעכבי' הק"ש של ציבור עוסקים מקודם בדברים החשובים יותר מקרוצן שהיא שמחת הפיוטים ומותר לפי' לכתחילה לסמוך ע"ז, ומ"ש שהמאחר לזאת לכהכ"נ ע"פ דין צריך לדלג המזמורי, האר"י ז"ל כ' שאסור לדלג ולשנות מהסדר שנתוסד ע"פ סדר הכונות מכוון נגד עולמות עליונים, והמשנה את הסדר מהפך את הנגרות ואילו ראה או ידע זאת לא הי' מאריך וכותב לדלג:

אמרתיו לפי דבריך החירון עולה יפה אך הוא אפשרי ולא הכרחי ואם אמונתך חזקה באמונתך תחי', ואחר שהגיעני לאמונה אשאלך שראיתי שחננך ה' דעה והשכל ושמשת גדולים, הודיעני מה שקבלת מעיקרי אמונה שצריך לקבוע בלב המאמין וענין הדעת שהוא השגת חלקות שהוא הזוהר כמ"ש וידעת את הוי' דע את חלקי צדיק כו' כמו שהאריכו בזה בעלי חו"ה ושל"ה ואין דעתי נוחה בחקירות מציאות ואחדות המוזכר בחו"ה ושאריו מחקרים כי חקירות פלוסופים הם זרי' ורחוקי' ממנו:

אמר החסיד, הקשית לשאל כי עדיין לא קבלתי צעיקרי האמונה כ"א מעט מזעיר, הנה ענין האמונה הוא דבר שלמעלה מהדעת והשכל והיא נמצאת וקצועי' בלב איש ישראי' כמו טבע בנפשו מנד נשמתו ואפי' קטני' וע"ה מאמינים שהוא י"ת נמצא ח' אמיתי והוא חבל בני ישראל מושכל ראשון כי אין הדבר עושה א"ע ולנו רואי' שהארץ ומלואה יש בה חיות הכל מחיות הצורה כמ"ש הרמב"ם מאמיתת מציאותו נמצאו כל הנמצאים, ולנו יצויר כניכול העדר שפעו ח"ו יגוע כל צמר ואין דבר רק בעולם שכל מה שהאדם רואה הכל התלצות חלקות ממש כמ"ש מלא כל הארץ כבודו והאמונה זאת שגורה צפי כל כנדיק כרשע כמאמרז"ל גנבא חפוס מתרתא רחמנא קרי, לפי שהאמונה הוא בהסתתר והעלם נעת שהאדם חוטא ואינו שולטות למשול צרות שעות שעלה בלבו כי אין אדם עובר עזירה כו' אבל הדעת הוא התקשרות השכל בצורה י"ת כל ימוט לעולם ומי שאין לו התקשרות תמיד נקרא דעתו קלה כמו נשים וקטנים דעתן קלה, וע"י הדעת יש חילוק בין צדיק לרשע כי מי שדעתו שלימה לא צמירה יחטא שהוא ענין הכרה

כמתו
שלא
קודם
להם
כמים
גם
קטן
מעט
לפני
יקע,
פירשו
היו
אנשי
גשאריו
גמיהם
דבחה
תועה
האלו
ה יבין
חמת
מליצה
צריכי'
צליכס
פרטי
פללים
צרוצ
מאחר
שאין
פו' ר'
תפילה
צדק
המלך
יס כל
ואז זמן
עמידם

מצרף העבודה

שאמרו ל בן ג' שנים הכיר אברהם את זורחו היינו התקשרות ענמי
שבתחלה כשראה השמש חשב שזה המהווה את העולם עבד כל היום
את השמש בהתקשרות עד שהשיג חיות אלקי הוא המחי' ועוז הרגשתו
לגמרי ודבק בצורחו :

אמרתי עובים דבריד, אך מ"ש שכל מה שהאדם רואה הכל התלצות
אלקית ממש אם קבלה הוא צידד צריך אתה לעמוד
בקבלתך אבל אני אומר רבה אמונתך ואוספת על המדה כי אני שמעתי
מחזיריי ששחקי' על האומרי' כן שהם מגשמים את הצורח י"ת לומר
שהוא מתלבש בעמים ובאזנים רק שצריך להאמין שהקב"ה ממלא כל
עלמין כהתלצות הנשמה בגוף כו' ועל הדבר הזה הגני מבקש מנך
להשיבני תשובה ברורה :

אמר החסיד, אמונתך הוא מקטני אמנה וקרוב לדעת הפילוסופים
שאומרים שלגודל רוממותו ית' לא יתכן שישיגה על פרטי
האישים כ"א דרך לקיום המין, אבל בני ישראל מאמינים שאין ליתן
ערך אליו ית' לומר שהוא קרוב לשמים יותר מצארץ כי הוא רם וגשם
ומשניהם הוא מנושא בתכלית ההתנשאות העיפי"כ הוא מהוה ומחי' ע"י
התלצות בשמים ובארץ שגם בשמים הוא משפילי כו' רק שאצל הגוים
הוא רם שאינם משיגים כו' אבל לנו בני אומרים המשפילי לרחות
בשמים ובארץ שגם בשמים הוא משפיל להחיות כמו ארץ הגשמי ממש,
ואדרבה יש מדרש ארץ קדמה לשמים שסוף מעשה עיקר גמר הרצון
ותכליתו כאמור סוף מעשה במחשבה תחילה וכן מצוה צדדי הרמז"ן
שזידיעת עזמו יודע את כל הנצרחים והוא וידיעתו אחד, ואחר שאתה
מאמין שהוא משפיע כח הצומח בארץ והוא ע"י ידיעת עזמו ככ"ל ואחר
שהוא וידיעתו אחד הרי כמו שאמרת שכל התלצות אלקית, ומה
שאמרת כמו הנשמה כו' אינו דומה כי התהוות הגוף אינו מהנשמה
כ"א מטיפת חציו ואמו וגם אח"כ הוא ניזון ע"י אכילה שמתצר הנשמה
אל הגוף משא"כ השמים והארץ שכל עצמותם ומהותם נצרחו מאין ליש
והוא ית' מהווה בכל רגע, ומשארז"ל מה הנשמה ממלא כו' היינו
שהביאו משל שהקב"ה מחי' את כל העולמות כמו הנשמה מחי' את הגוף
וכמ"ש ואתה מחי' את כולם, אבל ע"ז ארז"ל א"ת מחי' אלא מהוה
ר"ל שאינו דומה להנשמה שהיא רק מחי' את הגוף אבל הקב"ה מהוה
מאין ליש למעלה משכל חנושי ואין דוגמתו בתחתונים ע"כ הביאו המשל
על בחי' מחי', אבל הדברים כפשוטן מכה"כ ממש וכן צה"ק לית אתר
פנוי מיני', אך לקרב אל השכל איך ומה הוא האריכו בזה חכמי האמת
בספרים, ואם אין לנו ידיעה בעבור קוצר שכלינו אין לנו להסיר אמונה
פשוטה המסורה לנו מאבותינו הק' שהלכו בתמימות צלי לחקור בשכל
חנושי ענין אלקי אשר הוא למעלה מן השכל, ומה שמעתי מחזירך

מקרה

מקרה השגיאה שקרה את כולם ה' יכפר, ואם הלך הלכת בעקבותיהם לא יסי' הפארתך עליהם:

ואמרתיו אחר שאין לי קבלה באמיתית אמונה מפי רבי אלולי משגה הוא וידי שמתי לפי אמת דנרת ולא אענה עוד, ושאלתי, הנה כל הדברים אשר שמעתי ממך עד עתה נשם רעותך לפי הגרסה הם דברים יקרים ומשמחי לב וטעמם ונימוקם עפ"י התורה וראוי לכל זר דעת לקבלם בני טוב, אך נפלאתי להצין הסיבה שאין רוח הצריות נוטה מהם וכל הלומדים מנקדים עליכם ועל רעותיכם, ולא מצינו כזה צדורות הראשונים שהיו ג"כ צעלי קבלה וצעלי רוב"ק כמו הרמז"ן והראב"ד ודומיהן שתורתם ועבודתן נתקבלו בצדון לבני דורם וכולם היו מכבדים אותם ומנשאים אותם ואיש לא עמד צפניהם להכפר דבריהם, וגם צדורות האחרונים היראים והפרושים רוח הצריות נוטה מהם ואוכזים אותם, ואם כדבריהם שהוא איש מרעהו מדוע לא נפל קנאה על הפרושים, אין זה כ"א שנודע להם איזה שמץ דבר מה שלא נודע לנו קצרי דעת:

אמר החסיד סיבת הפירוד והמחלוקת הוא משני טעמים פשוטים, א' שינוי הנוסחאות של תפילה ומנהגי האר"י ז"ל שקבלנו עלינו מחדש שהם משונים ממה שהיו אבותינו וזה גורם פירוד הלצות שהוטבע בטבע האדם לאהוב את המשתווה ולשנוא את ההפכי לו וכשירצה השכל לאהוב את ההפכי כי הוכשר מעשיו צעיניו הטבע מחייב השנאה לעמוד כנגדו לשטן ומכסה על האהבה הנא מן השכל ומונא שמץ פסול צמעשיו ולא ימונא דבר טוב כלל אשר רואה שדין הכל לאהוב, ומה גם שרואה מהנשא ונוטל עטרה לראשו להתנהג עפ"י מנהגי האר"י ז"ל לא יוכל לסבול וכל דבריו צו יצונו לו ומחפש חיפוש צנרות למונא עונו לשנוא ושנאה העורר מדנים לחרפם, וכל המרבה לספר בגנותם הר"ז משובה, והשנית, צפרון הדבר ורצו מנינים בכל עיר והכלל עולים למנין נקראים נשם חסידים וכל הרוצה ליטול את השם הר"ז נוטל וצריצוי הקיצוץ רצו הסינים שיונאים מן הכלל שאינם מהנהגי' כראוי ונקראים נשם המושאל והרוצה להטיל דופי קורא נשם העצם ודן בכלל ופרט אין בכלל אלא מה שצפרט, ומזה ינא משפט מעוקל על הכלל, משא"כ צדורות שקודם האר"י ז"ל שלא הי' שינוי מנהגם בתפילה והכל היו מהפללים ביחד, גם החכמה של לימוד נסתר הי' בנסתר והעלם ולא צרבים כ"א היו מוסרים לתלמידיהם יחידי סגולה ולא שזפהו עין רואה שיחול עליהם דיבת העם, ולכן בימי הנעש"ט והה"מ דמעזריטש שהיו תלמידיהם גאוני עולם וגדולי הדור גם שמונהגים היו משונים לא הי' פ"פ לבעה"ד לחלוק כ"כ [וכבר רמזתי זה במליצת משל השיר] כמו עתה, ומ"ש מדוע אינם מקנאים בהפרושים,

הנה

כמי'
צום
שתו
שית
ממוד
עתי
לומר
כל
ממך
פיה
צרתי
ליתן
נכסא
ע"י
גוים
יאות
ומה
הרצון
ימז"ן
אחה
ואחר
ומה
גשמה
גשמה
ן ליש
היינו
הגוף
מהוה
מהוה
המשל
אחר
האמת
אמונה
בשכל
צריך

מצרף העבודה

הנה ידוע ענין הקינאה אינו נופל זולת שהמעלה ההוא מופלא ממנו
להשיגם אבל דבר שיוכל להשיג אינו מתקנא כמו שאל שנתקנא בדוד
על שאמר דואג שה' אתו שהלכה כמותו דבר שאין בו כח"ל [סנהדרין
ז"ג ז'] ולפי שדרך הפרושים לא נפלאה היא מכל אדם שירצה
לקבל ע"ע יגיעה צער ליטב וללמוד בהתמדה ושינוי דרכה ואינו חסר
לנפשו מאומה להשיג עוד לא שייך גזה קנאה, אבל דרך הצדיקים
והתמימים שקנו שם טוב לעצמם ע"י יגיעת הנפש בטרדת המוח והלב
להעמיק דעתם בחזק בו ית' ולמאוס בחיי העוה"ז שצריך לזה הרבה
יגיעות ואין כל אדם זוכה לזה וצריך עזר מן השמים ע"ז רמזו רז"ל
לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא אינו תלוי ביגיעה אלא בסייעתא
דשמי' ר"ל שיהי' העלאת והולכה לתורה שלומד לשמה ולא יסאר למטה
צריך עזר לזה כו' וע"ז נופל קנאה. ואע"ג דאינהו לא חזי מזלייהו חזי
הטוב הגנוז בצדיקים ומתקנאים בהם הלומדים שאינם י"ש על התנשאות
חיצונית שרואים ואינם מכירים הפנימיות לכן שיניהם חנית וחיים
ולשונם חרב חדה לדבר על צדיק עתק, והם נותנים יד לפושעים פחותי
הערך אנשי לזון שהשנאה שלהם צלי טעם וסיבה אלא לצד היותר
חלוק, כמ"ש הקדושים נ"ע, וצשמעם שהותרה הרצועה מחזיקי' למנוח לחרף
ולגדף, וקלים היו רודפינו, כי מי שיש בו י"ש צלצו שם יד לפה שלא
להוציא דבר מגונה על גדולי הצדיקים:

אמרתי

השבת לי סיבת פירוד המנהגים כי אני הכרתי שהתחלת
הטיגא שהי' לי על ששמעתי שנצדלו מהוך העדה ולבשו
צגדי קודם להתפלל ביחד נוסח האר"י ז"ל, ותמהתי וכי כל העדה שלכם
כולם קדושים ומדוע יתנשאו על קהל ה', ואח"כ ראיתי הנכחת כמה
אנשים אשר כחול שווינהו רבנן הטיב חרה לי עליהם ועל רבותם ודנתי
צכלל ופרט כאשר אמרת, אבל מה יענה על הפירוד שנמנא ביניהם צין
שני כחות של שני רבנים שכל אחד משפיל את חצירו הרב עם תלמיד,
ומה גם לפי דבריך השגות התורה והעבודה שלכם כולם מרועה א'
נחנה הוא הרס"מ ר' דוצער ממעזריטש ואיך נתפרדה לכמה ראשים
משונים:

אמר

החסיד תהמתי עליך מהזכרת הפסוק כולם מרועה אחד כו'
ומקשה ממנו ואיך שכחת מה שפירשו רז"ל דברי חכמים
כדרבנות כו' אעפ"י שאלו האוסרים ואלו מתירים הכל מרועה א' נהנו
ואלה ואלה דברי חלקים חיים, ודבר זה הי' נובג גם בדורות הראשונים
בתלמידי צ"ש וצ"ה וכס"כ בצדדים המסורים ללב ואין לצות בנ"א שזה
יתפעל כך וחצירו מתפעל באופן אחר וכל דרך איש ישראל צעיניו ואינו
יכול לסבול התפעלות זולתו וכמו זר נחשב לו ויסתכל בחצירו צעין רעה
ולא ימנא כשרון מעשה גם צעודי ה', וזה נהוג גם באנשים חשובים
וכאשר

וכאשר מגיע לקטני הערך וקטני בעלי שכל ויעוררו מדנים ושנאה
 שכל, ודבר זה ראינו גם בנגלה בשלומדים עוסקים בשכל עמוק דק
 בעיון אין שנים מסכימים לדעת א' נטיות השכל וכ"א אינו יכול לסבול
 דברי חבירו ונעשו אויבים כלב זל"ז כמשארז"ל על פסוק כי ידברו את
 אויבים בשער, משא"כ בשלומר דבר פשוט בלי עיון לא היו חלוקים
 דיעותיהם, וכש"כ בעסק דרכי עבודת ה' יש בה דרכים רבים וחילוקים
 דקים ביניהם שכ"א צורר לו כפי הנאות לו ומואם דרך חבירו אבל
 כולם יוצאים וצאים לדרך הגדול:

אמרתי לא אכחש שלא עסקתי בהתפעלות לידע חילוקי ההתפעלות
 רק בלימוד נגלה בעיון דקו דברי מעל' כאשר נסיתי
 בזה, ויתכן שדברי מעל' כינים כמוזן בדרכי ה' שגם שנראים כדרכים
 חלוקים בראשם מתייחדים בסופן להגיע למחוז חפנם, עתה ספר
 נא לי מהגדולות שעשו הנדיקים אשר אתה מתפאר בהם ולא תספר לי
 מפי השמועה כ"א מה שראו עיניך:

אמר החסיד הדברים הנוראים ששמעתי על רבותי הקדושים נ"ע
 אשר לא זכיתי לראותם רבים הם ואמיתים הם, כי ברבים
 הי' עמםם לאלפים בחותו מעמד, ואחר שידעתי שלא תכנס באזניך
 ולא תאמין לכל המופתים אשר אספר, ואין לתמוה כי גדורותינו
 אותותינו לא ראינו ורחוק בשכלינו לנייר איזה אות ומופת שלא כדרך
 הטבעי, וכן קרה בימי האר"י ז"ל, שהאנשים שלא ראו את האר"י ז"ל
 לא האמינו מפי השמועה לכל הדברים נפלאים והי' ללעג בעיניהם
 כמ"ש הרח"ו ז"ל במאמר פסיעותיו של א"א ע"ה, וז"ל וכ"ז כתבתי
 להוציא מלב הדוברים על נדיק מורינו ורבינו עתק בגאווה וצו או
 לנפשם כי אלולי הציאו על הניסיון הי' אירע להם כמו מלכת שבא אשר
 לא האמינה לדברי שלמה ע"ה עד אשר ראתה צעינה אשר הוסיף על
 השמועה ודי בזה ועל כיוצא בזה אמרו הקנאה והתאוה והכבוד מוליחין
 את האדם מן העולם ואין ראוי עליהם כו' עד שיראו וישמעו ואז
 מונטחני אשר יענו אמן בקול עכ"ל, אך מאחר שאתה מנקש ממני
 לספר לך מה שראו עיני ולא זר אספר לך, וסיפר לי, ואין ריבוי
 להאריך, וכאשר שמעתי ממנו הדברים והסיפורים כן תמהתי על
 המראה הגדול הזה שיהי' גילוי חלקות כ"כ גדורות האחרונים מה שלא
 שמענו בדורות הראשונים, ושאלתי וכי אפשר דרא והרי אנו דרך כלל
 שהדורות הולכים ויורדים ממדרגה למדרגה מדרגה אחר מדרגה
 במעלות אחרנית ונקרא סוכת דוד הנופלת הנופלת דור אחר דור
 בסור מרע ועשה טוב ונפרט בעיקבא דמשיחא שארז"ל ותהי האמת
 נעדרת ואיך יסופר לדור אחרון גדולות כאלה:

אמר

ממנו
 גדול
 דרין
 רבה
 חסר
 יקים
 והלכ
 רבה
 רז"ל
 עתא
 מטה
 וחי
 שאת
 וינים
 חותי
 ויתר
 חרף
 שלא
 נחלת
 לבשו
 שלכם
 כמה
 דנתי
 ס צין
 מיד
 ה א'
 אשים
 ד כו'
 במים
 נהנו
 שוני'
 ה זה
 ואינו
 רעה
 וזים

מצרף העבודה

אמר החסיד לא תהי' לך זאת לפיקה ומכשול להסתפק בדבר אם
 אינך הדורות דרך כלל נופלים דור אחר דור בתורה ומצות
 ועבודה אבל דרך פרט יתכן שיהיו יורדין נשמות גבוהות מאוד צעיקבא
 דמשיחא צעביל תיקון הדור כמ"ש צ"ס' הגילגולים, ואדרבה לפי כפילת
 הדור בתחתית המדריגה צריכין נשמות גבוהות לתקנם, כי מי שהוא
 חולה ארוך ומסוכן צריך רופא גדול ומומחה לרפאות ואנו רואי'
 שנתגלה סוד הזוה"ק בדורות האחרונים מה שלא זכו הראשונים גם
 שהי' להם רוס"ק כמו הראצ"ד וסרמז"ן כמזכיר דצרי תלמידי האר"י
 ז"ל שלפי ערך חושך הגלות צריך להאיר ע"י אור גדול ודוקא צעיקבא
 דמשיחא שע"י אור הזוהר נזכה לנשיח כמ"ש בזה"ק וכמה בני אנשא
 לתתא מתפרנסין מהאי חיצורא דילך כד איתגלי' לתתא דררא בתראה
 צסוף יומיא ע"ס, וכתב ר"י דאלאטעס צפסק שלו צסוף הימים צקרבת
 הישועה צצות לימוד הקבלה דוקא יגאלו ישראל וגם האר"י ז"ל שהי'
 ניצוץ מרע"ה נתגלה בדורות האחרונים להאיר דורו צלימוד הזוהר עפ"י
 קבלתו מפי אליהו ז"ל מה שלא זכו ללמוד זה הצדיקים הקודמים כמו
 הרמ"ק שהי' לו רוס"ק, וגם דור הזה נתגלה הצעש"ט שהי' לו רוח
 הקדש וגילוי אליהו ועוד מדריגות גבוהות וגילה סודות התורה לתלמידיו
 נ"ע שהי' להם ג"כ רוס"ק כמו גיסו ד' גרשון קוטעווער ור' נחמן
 קאסעווער ושאר תלמידיו המפורסמים כל רואיהם יכירום בגלות
 מעשיהם עד להפליא ותפילתם נשמעת למרחוק וצסוף ימיו מסר כללי
 התורה להרב הק' ר' דוב דמעזריטש שהי' לו רוס"ק שזכה ע"י סיגופים
 גדולים כמפורש אצלינו ועכשיו דור הזה כל הצדיקי' הם תלמידיו ומימיו
 אנו שותים:

ואחרי כל דברי האמת והכדק האלה אשר הוכיח לדעתי צמופתים
 צרורים וגאמנים לשכל הזך והצביר אמרתי צרוך ה' אשר
 הנתני צדרך אמת לקחת איתו לי לחצר צזה ידעתי כי חפץ ה' לצדקני
 ולהעמידני על האמת:

ואחר שהצעתי לפני מעכ"ת כל הוויכוח וגליתי כל לצבי צכמה
 דצרים שאינם מוצננס לי עוד אצקש את מעכ"ת להשיב לי
 תינף תשובה צרורה צכרי שאדע איך דעתו נוטה לכל הדברים האלה
 ולתשובתו אני מצפה, ונעתי צאהבתו הקשורה צינינו מינוי נעורינו
 שינמול אות חסד ואמת להעמידני צקרן אירה ולא צקרן חסוכא וישיבני
 כיד ה' הטובה עליו:

דברי ידיו דוש"ת מל"ג צנימין זאב וואלף מבלאנימע.

צשנת נפש רעיבה כל מר **מתוק:**

ת ש ו ב ה

שנה וקמת ועליה אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו:

לכבוד המופלג בתורה ויראה. חופש דרך אמונה ומבקש האמת. מיה בנימין זאב וואלף מסלאנימע נ"י:

בן הגיעוני דצריך, וקריתים ושניתים ושלשתיים, והנני מתפלל עליך כי עוד אתה מסתפק בדבר ואתה שואל את דעתי, ואם לא הייתי משיב לך, היית עוד נשאר צספק פוסח על שתי הסעיפים, ולא ידעת אם לכנוס או לנוס, אם לקרב את הדרך הקדוש ואו לרחק, אם להלל או להולל, והי' נעלם ממך חיזה דרך ישכון אור, לכן הנני להשיב לך, כי לא טוב עשה החסיד כי האריך לבאר לך את כל, והרי הוא צעיני כמעיד על השמש כי מאיר, וכי צריכין אנחנו לעדותו, ודע כי החסיד שהוא רואה אני בו כי הוא מופלג בתורה וביראה ויודע דעת קדושים, איך לגלות טפה ולכסות טפחים הרבה, כי באמת כאשר אני יודע לא גילה לך אף כטפה מן הים מן כל העמקות והגזרות אשר נמצאים בדרך הקדוש הזה, ועפרה לפומייהו דאילין דנומריין לכחש כל דבר אשר לא נודע להם לפי שכלם הגם, והממחנים לשמוע דברי חכמים גדולים וטובים מהם, על כי רוחם זרה להם וטח מראות עיניהם להבין שגם בחכמות החיזיונות יש איש אשר יתרוק לו על רעיו וימציא דברים אשר לא שערס הראשונים וק"ו בן צנו של ק"ו בחכמת אמת, ועד כמה גודל החיוב על כל איש ואיש מזרע ישראל להזהר ברוחו ולהפשיט מעליו הכגדים הנואים רוחא דמסאבא מכח הגאווה הארורה וכל כת דילה, שלא ידבר עתק בחכמים הקדושים צוציני קדישי בגאווה וצות, וללבוש צגדי ישע מכח האמונה הטבורה והקדושה לתת מגרעות רק בשכלו ולא בדברי חכמינו וקדושינו מאורי עולם, ולהאמין באמונה שלימה שכל דבריהם אמת ונדק, וכל רוח היוצא מפיהם רוחא דאלהין קדישין צי, וכל נדנוד אבר ואבר שבהם הוא רק בקדושה וצטורה לעבודת ה', אפי' הקטן שבהם, וכאמור כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, והנני להעתיק לך מאמר אחד אשר כתבתי לי זה ימים, למען יהי' לי לזכרון אם ת"ו חגבר עלי הס"א ולצלתי אלכד בשחיתות האנשים המלעיגים בקדושים, ואתה קרא אותו, אז תבין מעט מדעת קדושים:

חס
ומנות
יקבא
פילת
שהוא
רוחי'
גם
האר"י
יקבא
אנשא
זרחה
קרבת
שהי'
עפ"י
כמו
רוח
מידיו
נחמן
דלות
כללי
נפיש
מימיו
פחים
אשר
נדקני
צכמה
יצ לי
האלה
נורינו
שיצני
ע.

מצרף העבודה

זהו המאמר

יוצר היצורים וצורח הנצחיים מלטני מרעיון עריצים ההונים
 ומצפנים מול חקיקות הסיפורים הספירים והס נחלקים לב'
 כחות שונים, הא', המטיס עקלקלותם המסנים את כל מעשה טוב
 לרע, ומרבים לספר בגנות החכמים והצדיקים שצדורם, ודלת העם
 נפתים אחריהם והולכים אחריהם כשור אל טבח וכעכס אל מוסר
 איל, ומאמינים לדבריהם הכזבים, ובעבור זה מתירים הרצועה
 ואומרים שוא עבוד אלקים, ומדמים נפשם כי מעשיהם המנונים
 טובים ואמיתים ממעשי הצדיקים והחכמים, וכן כתב הרמז"ס בלשונו
 הקדוש וזהו דרך ישיבת הלנים הרשעים בתחילה מרבים בדברי הצאי
 כו' ומתוך כך באין לספר בגנות הצדיקים וכו' ומתוך כך יהי' להם
 ההרגל לדבר בנביאים ולתת דופי בדבריהם ע"ש, והכתב ב', הוא
 אשר צדורינו השפל והאפל נמנח מעט מזעיר גם בתופשי התורה המכה
 המהלכת שלא להאמין שגם בעוה"ז הטבעי נגזרו רוחניות למעלה מהסתר
 הטבע כמו בעולמות הרוחניים, ואף שנראה לעין שהם מתמידים
 בתורה שבע"פ, אבל הלבישו את התורה הקדושה בצגדים טלואים
 ומטולאים היינו לבוש גאה וגאון כנודע שמי שלא יכנה אותו במכתבו
 בשם גאון ירד עמו עד לחייו, כי הגאה והגאון זהו חיותו ממש, וכל
 מגמתו ועמלו בתירה הוא רק להראות חכמתו ולהקניט את הציריו
 ורבותיו אשר עליהם אמרו"ל מוטב שלא נצרא וכו', ועיקר מקור פריחת
 צרעת הממארת הזאת הוא מנר העדר האמונה במלאות מהות רוחניות
 בעוה"ז, אף שמכחידים את זה תחת לשונם, לכן ידמו נפשם שגם
 חכמת תושבע"פ הוא ג"כ שכל טבעי ואנושי כמו חכמת האלגעברי
 וכדומה, וחכמי התלמוד הם ג"כ צעיניהם חכמים כמו חכמי יון
 וכדומה, ומי שכלי מוחו דק ומפולפל ידמה בנפשו הכסיליות שאם היה
 צדור חכמי התלמוד היה צוודאי ג"כ אחר מהם, ובקשתי שכל יתן אותי
 הקורא כמלעיג ח'ו מתופסי התורה, חי נפשי שלא הרביב בנפשי עוז
 להוציא מפי דברים כאילו אם לא שמקודם ראיתי כ"ז בדרוש האחרון
 מהגאון אמיתי הצדיק המפורסם מופת הדור כמוהר"ר רפאל
 האמנורגער אשר הספר הקדוש נקרא ספר זכר נדיק, והרחיב לדבר
 על הלומדים כאילו ע"ש צדק י"ט ע"ב, וכמעט כתבתי פה לשוננו הקדוש
 ממש, אחר הדברים האמיתיים האלה יובן שב' הכתות אילו ואילו
 יפטירו בשפה וילעיגו וישרקו מסיפורי הספירים, אכן ע"ז אמרו"ל
 מכבר נדיקים ילכו בם ופושעם יכשלו בם, אך זה לי ימים כצירים
 אשר קנאתי קנאה גדולה לקדושי עליון אשר חיו בקרבנו כמעט נשכח
 זכרם, ואם אמנם לא נגרע חלקם בעבור זה, כי מה להם ולכבוד

אנשי

אנשי
 אמנם
 היה
 לחלק
 כחוח
 הצדי
 ואחר
 שמרו
 אחת
 אני
 והם
 אב
 צעיר
 הטה
 הנוס
 המיו
 מזור
 נשמו
 ובידי
 תורו
 זיוו
 צרת
 מעד
 גינזי
 לחק
 צורר
 כמו
 נמונ
 צסי
 צעיר
 והו
 ידוע
 מעין
 צעיר
 הכו
 האר

אנשי ארץ הלזה והם יושבים צלל אל הכבוד ועטרותיהם צראשיהם,
 אמנם אנו הבאים אחריהם חסרנו טובות רבות מזה שלא ידענו מה
 היה לראשונים אשר זרחו לפנינו, ע"כ האמנתי כי אחסה וחטאתי
 לאלקים, ע"כ אמלא נח את ידי לאלקים אף כי ידי כבדה עלי ורפו
 כוחי אך החפץ הזה הרהיב בנפשי עוז לתת זכרון טוב למפעלות
 הצדיקים קדושי עליון והיו לזכרון לנפשי גם לפני אחרים מגילנו
 ואחרות בעטי מעט מהרבה שראיתי ושומעתי מכבדי ארץ ואולם חי אני
 שמרתי מאוד מחטוא בלשוני הכחדתי אלף אמרים לבלי הכשל במעוות
 אחת, יען וביען לא אספתי בחפתי בלתי אם אשר ראו עיני ובחנתי
 אני או אשר אזני שמע מפי נאמני רוח זולתי אשר לא ידברו שפת עמל
 והם שעמדו על ימין מעוני התורה והחכמה והקדושה, יתברך אזינו
 אך הרחמן אשר בחסדו הטוב ריחם על דורינו השפל והאפל, אשר
 בעינינו האמת נעדרת והשקר גוברת והקדושה ניזרת ונפרט האמונה
 הטהורה מוסרת אף בתופסי התורה מחוסרת, ולהקים סוכת דוד
 הנופלת הוזל זהב מאוצרי הטוב אוצר הנשמות נשמות גבוהות, האחד
 המיוחד בכמה דורות נשמת רוח קדוש ש"ם שו"ב מאפרסמון אשר היה
 מזור ותרופה לחוטאים ופושעים וחיות אלקי לצדיקים וישרים, וטהרת
 נשמת תלמידו הרב הקדוש דוב ישכיל צמושכלות נשגבות ונעלמות
 ובידידות פלאות מסר לתלמידו הוותיק המזהיר בשנ"י או"ר מרחבי
 תורתנו הגלויות ועמקי נסתרות ונזירי עליון נינו תפארתו והודו ונכדו
 זיוו והדרו ירשו שנ"י או"ר עדי ביאת הדור, עוד השם טוב זרח צדוקהזה
 ברחמי צדיקים גאוני עולם קדושי עליון אשר יציקו מים מנהר היוצא
 מעדן מפה קדוש ישראל אשר בו השם יתפאר ומפז רב ושליט באוצרות
 גינזי הכמוסים הוא דוצ"ר מים נוזלים מעתיק יומין לכל. צרעיוני עלה
 לחקוק בעט סופר מעשיהם הנוראים, למען ידעו הבאים אחרינו חסד
 צוראנו אשר לא עזב חסדו ואמיתו מעמו להראות אלקותו לעיני נשר
 כמו צדורות הקדמונים, וכאשר יחזו עינים פקוחות היות הקורות
 נמנעות על פי טבע אנושיה חי' תתי' נפשו בחיות אלקות בקריאתו
 צסיפורי הפלאות יתלהב לבו לתורה ולעבודה ועוה"ז השפל יהי'
 בעיניו כפרחודור לכנוס לטרקלין... [הספורים חסרים צהעחקה]:
והנה לצד הב' כחות הנ"ל יש עוד כת הג' אשר סיפורים כאילו
 מוזרים בעיניהם ואין לדון אותם למחסורי אמונה ח"ו כי זה
 ידוע לכל משכיל שדבר אשר אין לאדם מצוא בזה הדבר רחוק הוא ומוזר
 מעין השכלתי, כמו מי שאין לו יד בחכמה התכונה והמדירה נחשבים
 בעיניו החכמים הכל לכסילים ולמשקרים, או למגידי נסתרות כמו
 הכוכב אשר הוא צרום שמים מדד אותו התוכן החכם שמרחקו מן
 הארץ הלזו הוא שלשים אלף פרסה וג' מאות וחצי וד' זרת ומי שאין לו

מצוא

הוגים
 לב'
 טוב
 העם
 מוסר
 רעועה
 יגונים
 בלשונ
 הצחי
 להם
 הוא
 המכה
 הסתר
 מידים
 ולואים
 מכתבו
 וכל
 חזיריו
 פריחת
 וחניות
 שגם
 געברי
 מי יון
 ה היה
 אותי
 שי עח
 ואחרון
 רפאל
 לדבר
 הקדוש
 ו ואילו
 אמרז"ל
 צבירים
 נשכח
 ולכבוד

מצרף העבודה

ונבוא בחכמה זו ישחק מהתכס כמו מהמשיגע מוראח עיניו וצעיני ח"ע
 החכס הוא להיפך שאיש הלזה עוצר צבל השחית מה שמחלנו הוא הלזה
 מחלל אדם כי איש נזה ראוי הוא ליזן ממחלל חמורים וגמלים כלו מל
 צעיני החכס הוא דבר פשוט כמו מדידות השולחן, וזאמת יכול להיות הוא
 שהאיש הזה הוא משכיל נעלה יותר ויותר מהכס החוכן הנ"ל בשארית
 חכמות, כמו למשל בשרפות הי"ש המציא בשכלתו שהכלי המחזיק כמו דובר
 מוחות מדות קמח צמים אשר לזה נצרך כמה אנשים שיבלבלו הקמח עם
 המים וציגיעות רבות כמה שעות והאיש הלזו המציא שהכלי הגדול
 הזה יתבלבל בשעה קטנה היטיב צלי שליטת יד אדם כלל היינן ביכול
 בהחוס הנקרא (פארע) כידוע לכל, והנה צעיני החכס החוכן הנ"ל
 מוחלט האיש אשר אין לו מבוא בחכמת ההכונה לכסיל וצער, והפלאות
 אומנתו בשריפות הי"ש מוסכס צעיניו שאין זה כ"א השצעות השדים
 או כישוף אשר מי שיטלת בו יד להמיתו יזכה צמטו מכשפה לח' חתי' הווא
 ולקרצ הענין היטיב אציג מה שממענו מאיש אחד מופלג וחכס
 גדול מתושבי עיר לאדי והוא היה סוחר גדול מסוחרי מדינות פרייסין
 וסיפר שפעם נסע לפרייסין למחוז ווארמי אשר שם הוא המסחר מצד
 פשתן טוב והיה מסחרו בפעם הזה סך עלום וחצי הכך הי' צידו מעות
 מזומן וחצי הכ' נתן לו מכחז מקאנטאר אחד הנקרא (שאיין), ואמר
 לו הסוחר ידידי הנה אני רואה שמעלתו הוא מהמחוכמים ובפרט
 שהוא מוחשצי עיר לאדי צוודאי יש לו יד וזם בחכמות קבלה לכן שאלה
 קטנה יש לי לשאלו מרומע"ל ואם ישיצני תשובה המתקבלת אני חתן
 לרומע"ל במתנה את חצי המעות מהשאיין, והלך הסוחר להוציא
 מחדרו סדר התפילה והראה לו צהכ"ו כל"ח יש אלל כל כל"ח שם מלאך
 האומר, ואמר הסוחר להאיש נועיר לאדי בקשתי שיסביר לי איך נדפס
 צסדר התפילה שטותים כאלה כי אינו ידוע לנו מהות המלאכים כלל
 ומאין ידוע לנו אם יש להם שמות, ומאין ידוע לנו איך הם נקראים,
 ואף אם הי' ידוע לנו איך הוא השמות שלהם מאין נודע להמדפים
 שהמלאך הנקרא צסם זה יוצטר דווקא לאמור כל"ח זה והמלאך הנקרא
 צסם זה יאמר דווקא כל"ח זה, והשיב לו האיש מלאדי ידידי אני רואה
 בחוש שדרכי אינה מוצלחת לי, אספר לידדי מה שקרה לי צדרך הזה
 הנה צנסיעתי חעייתי מדרך הישר כל הלילה והקור היה חזק מאוד
 עד שהיה כפסע ציני וצין המוח עד שצסוף הלילה צהתי ליסוב צני אדם
 היינו מלון אחד וגם צתים שדרים שם נכרים ורחיטי איש זקן גדול
 עומד צצר המלון והאיש הזקן גולד צמלון זה ואציו הורישו את המלון
 הלזה ופה נתגדל ולא ראה מיום הולדו עד עתה שום אדם ואינו יודע
 צטיב מסחר מעולם ופרנסתו הוא מהמלון ומהצ' צתי נכרים ומעבודת
 קרקע ולא ראה מעולם שום עיר וכפר כ"א המלון שלו והג' צתי
 הנכרים, וכראות הזקן אותי נשתנה זיו פניו ונרתע לאחוריו וקרצתי
 ח"ע

ובעיני ח"ע להזקן והוא מרחיק ח"ע ממני. ואמר לי הזקן בקול רם מי אתה
 הלאזה פה ואמרתי לו אני יהודי, אמר לי אבל מאין באת לפה ואמרתי
 לו מלאדי, ואמר מהו לאדי אם בעל הכי חי אדם, אמרתי לו לאדי
 הוא עיר אשר שמה כן, ואמר לי מהו עיר, ואמרתי לו ג' מאות
 בתים אשר יהודים דרים שם זה נקרא עיר, ואמר בקול רם שקר אתה
 דובר, יהי דבר שאינו בעולם ג' מאות בתים ציחד ולמה אני דר ביחודי,
 ושאל אותי כמה הוא מרחק העיר מפה, ואמרתי לו שמונים פרסאות,
 ושחק ממני בקול גדול ואמר שקרן שקרן וכי אתה עוף הפורח איך יש
 ציכולת ילוד אשה לבוא ממרחק גדול כזה, ובקשתי מהזקן שיתן לי
 רשות לכנס לביתו להתחמם קצת כי נתקררתי מאוד, אמר לא אתן
 לך רשות בשום אופן כי אין ידוע לי מה אידן צד אם שד לשדים אתה,
 ושאל אותי עוד ולאן אתה הולך, אמרתי לו לווארמי, ואמר לי מהו
 הווארמי, אמרתי זה שם עיר, ואמר לי ראה איך שכתפסת לשקרן,
 מקודם אמרת ששם עיר הוא לאדי וכעת אומר ששם עיר הוא
 הווארמי, אמרתי לו כל עיר ועיר יש לה שם מיוחד, ושאל אותי כמה
 הוא מרחק עיר הווארמי, אמרתי לו מאה פרסאות, אמר לי מה
 תעשה שמה, אמרתי אני רוצה לקנות שם צד פשתן טוב, אמר ואיך
 תוכל לידע מה שיש צריחוק מאה ושמונים פרסאות ולמה אני איני יודע
 מזה כלל אין זה כ"א אתה מכסף גדול לכן לא חכמים אותך לביתי בשום
 אופן, אמרתי לו כודע לי מאגרת שבה אלי ע"י הפאסט, ואמר מהו
 האגרת שם יהודי או נכרי ומהו הפאסט, אמרתי אגרת הוא אותיות
 הכתובים על הנייר, אמר איני יודע מהות כתיבה ונייר ואותיות וגם כעת
 נתפסה לשקרן מקודם אמרת שהאגרת והפאסט הודיעך וכעת אמרת
 שהג' דברים הודיעך הנייר ואותיות והכתב, וראיתי שבלתה עלי הרעה
 כי כפסע ציני ובין המות, והתחלתי להתחנן ולצנות בדמעות שלי
 לפני הזקן עד שנשמע קיל צביותי בציתו וינאלו אשתו וצניו וכשראו אותי
 נתפחדו ג"כ למולי מי הוא זה וסיפר להם הזקן מכל וכל, ואמרה
 אשתו ג"כ שאני מכת המכשפים או הרולחים, ואח"כ נכמדו רחמי
 בניו עלי ונחנו לי רשות לכנס לבית להתחמם, ובשנאתי לבית הושיצני
 בצורות הבית ובני הבית ישבו צריחוק מקום מונני כי ירחו ממני, ושאל
 עוד הזקן ולמה יתן לך האיש הווארמי את הצד פשתן אמרתי אתן לו
 מעות אמר הלא גם הוא נתן מעות צעד הסחורה ובוודאי נכרך לו
 לעצמו להלביש את בניו ולמה יהי הסר דיעה שיתן לך סחורתו, אמרתי
 שירויח שאני אתן לו מעות יותר מהמעות שנתן, אמר ח"כ גזלן הוא
 איך יקח מעות יותר ממה שנתן הוא בעלמו, אמר לי וכי אפשר להוליך
 מעות ממרחק רב כזה, אמרתי שיש לי שאיין מקאנטר להסוחר ע"ס
 חצי המעות, אמר מהו קאנטאר ומה הוא הקאנטאר, אמרתי הוא

מצרף העבודה

סוחר גדול איש עשיר והוא ערב צעדי, אמר מאין יודע הסוחר מוחרמי
 שהסוחר מלאדי ערב צעדך אמרתי שיש לי ממנו מכתב הנקרא שאיין,
 אמר הזקן הים אלך השאיין ואמרתי ישנו אללי, אמר הזקן הראיני נא
 מהות השאיין, והראיתי לו, ומשם אותו בכל נדדיו ואמר אין שם אף
 פרוטה אחת, והסוחר יתן לו צעד זה הסחורה, ושחקו כולם ממני
 והייתי צעיניהם כאיש משוגע, והנה ידידי כאשר ידקדק ברוח צינתו
 בסיפור הזה דעתי שימלא תשובה נכחית על שאלתו, כי באמת אין
 להאשים את הזקן הנ"ל כי אפשר שאם היה מעורב בין הצדיות ע"ע
 ה' משכיל גדול בכל מיני מסחר כאחד הסוחרים הגדולים אך כאשר
 מיום הולדו לא ראה ולא שמע מטיב הנהגות העולם הייתי צעיניו
 כמכסף וכסקרן וכמשוגע, כן ידידי מעלתו אף שהוא משכיל מופלא
 עכ"ז בחכמה זו אין לו יד ושם כלל כהזקן בהנהגות העולם, ובאמת
 החכמת חלקות רחבה מני ים ועמוקה מתהום, ובכל פרט ופרט יש
 ריבוי רבבות השכלות עמוקות, כמו צדיעות מהות המלאך, ובמהות
 השמות מהו שמרף ג' או ד' אותיות ציחד נחפס האדם או המלאך
 שיקרא דווקא כן, וגם יש השכלות עמוקות וסודות נפלאים במהות
 צנין האותיות ומי שעסק בחכמה זו לאשורו ולעמוקו אין דבר זר צעיניו
 ידיעות שמות המלאכים, כמו שאלנינו הוא דבר פשוט ידיעות הסחורה
 אשר במרחק מאה פרסה אף שצעיני הזקן ה' זה כמו ידיעות הנסתרות,
 אבל לנו פשוט הוא ידיעה זו כמו דבר הנראה בקרוצ לעינים, כמו"כ
 זו לרוחב ולעומק, וכן יש השכלות וסודות עמוקות בכל פרט משבחי
 סדר התפילה, ומי שחנן לו ה' צינה והשכל בזה דבר פשוט הוא אללו
 ידיעה זו שהשבח מכל"ח זה שייך להמלאך אשר נקרא בשם זה דווקא,
 כי מלך הידיעה מהכוונות כל אות ואות משבח כל"ח זה נודע לו ששבח
 כזה שייך שיאמר מלאך זה שיש לו שם כזה, כמו שאין פלא צעיניו
 אך שהסוחר יתן סך עניו סחורה לזולתו ציבה זו אשר יראה נייר הרשום
 בו אותיות מהקאנטאר הרחוק מאה פרסה אשר לעיני הזקן הייתי ממש
 כחסר דעה כמו צעיני כבודו הידיעה משם המלאך, אבל כאשר אנו
 יודעים היטיב בכל הנהגות העולם אדרבה האיש אשר דבר זה הוא
 לפלא צעיניו אינו כלל ממיני אנוש, הן ידוע לכל צעלי דעת כי דבור
 הזה רבו הדעות המתנגדות לעיניו כאלה אשר הם מושללים מטבעית,
 באמנם הן כל זה דברי נביאות וידוע שהנבואה פסקה מישראל, לכן
 ציניהם הסיפורים המופלאים בכלל הנמנעות, לזה הוכרחנו לדבר
 בקיצור ממהות רוח הקודש באשר אני אף על המלאכה הזאת לגומרה
 כי אין כוונתי פה לבוא צדושים, הנה בשער הקדושה לר' חיים ויטאל
 מבואר לשונו בחלק א' אך הגומל חסד עם קונו נקרא קדוש יען כי
 נודככה מכל מיני טומאה וקידש נפשו בקדושתו ית' וכו' כי עושה עצמו

מרכבה

מרכזה אל קדושתו ית' כו' ועל זה נתכוון ר"פ בן יאיר כמ"ש פרישות
 מציחה לידי טהרה וכו' וקדושה לידי חסידות והחסידות לידי רוח
 הקודש וכו' כי נתדבק בו דיבוק גמור וישוּב לגילוי רזי תורה ולהתנבא
 עתידות כמ"ש ר' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה וכו' זוכה לדברים
 הרבה וכו' ומגלין לו רזי תורה ונעשה וכו', הנה ממאמר זה זכינו שמי
 שזיכך את גופו בתכלית הנאות ישיג העתידות, וזה פלאי מהו השייכות
 כשרון המעשה וטהרות המחשבה להשגות העתידות, ואם יקרא זה
 נבואות יתכן כי מנד הזדככות החומר יהי' כלי מוכן לקבל השפעה
 מלמעלה, אבל ממאמר זה כוונתם על רוח הקודש שהוא השגה
 עצמיות בלתי גילוי מלמעלה וזון כ"ז ממש בשער הג' שמדבר שם מענין
 הנבואה ורוח הקודש בפרטיות וזל"ק כי אחר חגי זכרי' ומלאכי פסקה
 נבואה ונשתייר רוח הקודש והוא המשך אורות היצירה עצמה לבדם
 עכ"ל לעינינו הנגזר, הנה מוזן שמי שזיכך ח"ע יכול לבוא למדרגת
 רוח הקודש היינו שיתגלה לו אורות דעולם היצירה ובהפך כל מהותו
 למהות דקות היצירה פי' שנעשה הזמן והמקום והראי' שלו וכל חושי
 כמהות חוש עולם היצירה כידוע ליודעים שכל הנמצא בעולם העשי'
 ישנו מכל וכל בעולמות העליונים רק שם המה בדקות ונרחניות בתכלית
 וכל עולם לגבי העליון ממנו לגשם יחשב עולם הצריחה לגבי חלילות
 יחשב גשם וכן עולם יצירה לגבי צריחה ועשיה לגבי יצירה, ומ"מ
 הנמצא בעולם ההחתון מוכרח שימצא בעולם העליון ברוחניות, והנה
 למטה בעשי' נמצא מקום מוגבל בתכלית הגשם, וכן מוכרח היותו
 ביצירה רק בתכלית הדקות, למשל למטה ניור המקום במחשבה הוא
 בערך רוחני לגבי גשם המקום ולגבי עולם היצירה גם הניור לגשם
 יחשב, אבל מהות מקום נמצא ביצירה, כ"ח לח חיד ימצא המקום
 בעשי', כידוע שממ"ל דמ"ל דיצירה הוא התהוות העשי', וכן הזמן
 נמצא ג"כ ביצירה רק הוא רוחני וננוהר שלא בערך זמן המוגבל למטה
 כי הזמן שלנו הוא מוגבל בתכלית היינו הדבר שיהי' בשעה העתידה לא
 נודע כעת לשום משכיל ובהיצירה יכול להיות מה שיהי' לאחר עשרים
 שנה נודע להם כעת כמו לנו היום כעת והמקום והזמן דצריחה
 וחלילות הם יותר רוחניים ומושללי ההגבלה, למשל בעולם הצריחה הזמן
 מה שיהי' אחרי מאה שנה נקרא חללם היום וכו', כמו שאנו רואים
 בכחות נפש האדם מה שהכח הוא ברוחניות יותר נמהר הזמן שלו כמו
 הרגון שהוא כח הנעלה והרוחני בנפש שאינו מוגבל עדיין חף בחיותות
 המחשבה, הנה מה שנפש רוצה נרגע כשנא בחיותות המחשבה צריך
 לחשוב כמו ערך רבע שעה, וכשיצא הדבר בדבור צריך זמן הדיבור
 להיות ב' שעות, ומה שידבר זמן מועט כשנא בכח עשי' צריך לזה שיהי'
 זמן רב, כן למעלה מה שהעולם דק ורוחני יותר מופשטיות הזמן שלו

וארמי
 שאיין,
 יכי נא
 וס חף
 ממני
 זינתו
 ות חין
 ע"ע
 כאשר
 בעיניו
 מופלא
 ובחמה
 דט יש
 במהות
 המלאך
 במהות
 בעיניו
 סחורה
 סתרות,
 כמו"כ
 משבחי
 ח אללו
 דווקא
 ו שבח
 בעיניו
 הרשום
 חי ממש
 זר אנו
 ה הוא
 י בדור
 טבעית,
 ול, לכן
 ו לדבר
 לגומרה
 ש ויטח
 יען כי
 זה עצמו

מצרף העבודה

מהגבלה עד שצאצילות יום הוא אלף שנים שלנו, וכן כל החושים בעולם
 העליון הם דקים כמו כח הראות למטה יסתיר אותו גשם הכוחל או אשר
 ריחוק המקום או ריחוק הזמן או החשך בהעדר זיו השמש או אור הנר, רוח
 והנה ידוע שחוש הראות נמשך ממות החכמה כי גם החכמה נקראת בעולם
 ראיה כמו איזה חכם הרואה את הנולד, וצאמת ראיות העין לגשם וצדק
 יחשב לגבי רוחניות ראיות השכל, לכן לגבי רוחניות ראיות השכל לא
 יסתיר גשם הכוחל אם ישכיל שצמקום הזה מוכרח להיות הדבר באופן מלא
 זה, וכן החשך וריחוק מקום והזמן לא יסתיר לראיות השכל, למשל שהזכר
 כשישכיל שאחר שנה יהי' המקח מהסחורה זה סך כזה דווקא והמקום האדום
 הוא רחוק אלף פרסה, ולא יפול מראיות השכלתו דבר אם חכם שמים
 אמתית הוא, ומה יזון בדקות חוש הראות שבעולם היצירה שאף הכל
 ראיות השכל מחכם המופלא והנעלה בזה העולם לגשם יחשב יותר שאין
 ערך מגשם הראיה לגבי ראיות השכל, כי גם עריבות ומתיקות טעם
 השגת שכל עמוק לגשם יחשב לגבי טעם הפרי שביצירה כמוזן מג"ע הק'
 התחתון שהוא נמצא בעולם התחתון עשי' תחת הקו השוה והוא ששע
 רוחניות העשי' בחי' אחרונה ביצירה, והגן מקום עונג לנשמות צלחתם
 מהגוף ואם נאמר שמהות פרי הגן וטעמו הוא אף מערך עריבות מתי
 ומתיקות אף מהשגות שכל עמוק, גם זה לא יתכן לומר שדבר כזה ציוס
 יהי' עונג לנשמות צלי גוף אשר מושללים גם ממהות רוחניות ללמו
 שנגשמיות עולם עשי' לכן מוכרח שטעם פרי הגן הוא תענוג רוחני והח
 כ"כ עד שאין צמיחות בעולם העשי' ערכו כלל וכלל לכן עונג המושלל ויח
 לגמרי ממהות גשם יתכן שיהי' עונג לנשמות, כ"ז מוזן למשכיל הור
 שרוחניות שברוחניות בעולם התחתון אינו מערך וסיג עולם העליון הנע
 אף מה שנקרא שם בערך גשם שנגשם, כי ידוע שג"ע התחתון הוא ה'
 רוחניות העשי', וידוע שרוחניות העשי', הוא מ"ל דמ"ל דיצירה, והמ"ל
 הוא ספירה העשירית, ומ"ל דמ"ל הוא עשירית שבעשירית, וזהו ג"ע
 התחתון אשר תענוג שם הנשמות צלחתם מהגוף, אבל הנשמה צעת
 שהיא בהסתר הגוף אינה בערך שתשיג מה מגילוי ג"ע התחתון וד"ל,
 וכל זה יזון איד כל החושים מטבע עולם השפל שלנו רחוק מאיד
 ממהות עולם היצירה לכן אם בעלי רוח הקידש הוא אשר הסירו מכל
 וכל את הסתר הגוף והסתר חיזוי דהאי עלמא לגמרי ונתקדש מהותם
 בקדושת עולם היצירה אשר הם בערך ההשכלה והראיה והזמן והמקום
 דיצירה אין להפליא כלל אשר רואים דבר צריחוק אלף פרסה, ודבר
 העתיד להיות אחר כמה שנים, כי זה מהות ראיה דיצירה, כמו שאין
 להפליא מהחכם המופלא אשר יגיד מה שיהי' בשנה העתיד כנ"ל,
 ומכש"כ מהות ראיה דיצירה אשר היא נעלה ריבוי רצונות מעומק חכמה
 שלמה כמוזן למשכיל על דבר מהסדר הנ"ל וד"ל, ואחר הדברים
 האמתים

צעולם האמיתים האלו שיסודם צהררי קודש אין להפליא כלל מהסיפורים
 תל אחר הם למעלה מטבע אנושי כי מרוב הזדככות חומרם השיגו מעלת
 רוח הקודש אשר הזמן והמקום וההשכלה וחוש הראות שלהם היא כמו
 נקרא צעולם היצירה, לכן ראו הנעשה במקום רחוק כמו ראותנו במקום
 נגשם ונדבר הקרוב לנו, והדבר העתיד להיות אחר כמה שנים ראו כמו דבר
 וכל לא ההוא כעת, ואין להפליא איך יזרח כזה דבר רותינו השפל כי זה מאמר
 מלא בחנא דבי אליהו והוא בשער הקדושה בחלק ג' שער ז' וז"ל אחר
 מהזכרנו את האדם בשער הקידם מכל דרכי ההשגה ככ"ל אל יתיאש
 האדם כי הנה בפסוק ודבורה אשה נביאה תנא דבי אליהו מעיד אני
 שמים וארץ בין אים בין אשה בין גוי בין ישראל בין עבד וצין שפחה
 הכל לפי מעשיו רוח הקודש שורה עליו והנה באזנינו שמענו וצעינינו
 דאינו יחיד סגולה השיגו למדרגות רוח הקודש בזמנינו זה והיו מגידים
 עתידות ובהם צעלי חכמה אשר לא נתגלה בדורות שקדמו אלינו עכ"ל
 מג"ע, וגם התנאים ואמוראים אשר ידוע ומפורסם בגמרא הניסים
 שעשו היו ממש כמו גדולי הנביאים כמו ר' פנחס בן יאיר שאמר גינאי
 חלוק לי כו' וכן מלך אנטונינוס שאמר לר' ידענה דזוטרי נכו מחיה
 מתים וכו' וגם ידיעות עתידות היה צערכם דבר קטן וכמו שמבואר
 ביוסיפון בפ' נ"ה ז"ל ויהי' בהיות הורדוס נער והולך אל החכמים
 ללמוד ומנחם [הוא היה חזר להלל הזקן] יושב בישיבות הזקנים
 והחכמים ובהנורות הצדק וירא מנחם את הנער ויקם וישתחוה לו
 ויאמר אליו יחי המלך יחי המלך ויחשוב הנער כי נחק ממנו ויקלל
 הורדוס את החכם ויתפשהו מנחם הסכם ויכהו על שוליו כאשר יכו
 הנערים ויאמר מלך תמלוך בעושר ובכבוד גדול ותגדל מלכותך בעם
 ה' מאד מאד והיה כשנתך על כסא המלוכה זכור תזכור את המכה
 אשר הכיתך כי אות הוא לך על העוונות אשר תעשה ואתה תעשה
 רעות הרבה וגם תעשה טוונות אבל שמע בקולי ותפוס את הטובות
 ועזוב את הרעות אבל לשוא איסרך כי רואה אני לעתיד אשר לא
 תעזוב את הרעות ויבך מנחם כבי גדול וכו' ויהי' כאשר מלך הורדוס
 כאשר דיבר מנחם ויזכור את הדברים האלה ויקרא למנחם הנזכר
 ויאמר לו נאמנו דברך אשר דברת ויען כי חכמת אלקים כך דבר נא
 והודיעני את השנים אשר אני אמלך גם כמה אחיה וידום החכם ולא
 ענהו וכראות המלך כי לא ענהו ויבהל מאוד ויאמר בלבו אמנם כי
 יראה החכם כי קרבו ימי ע"כ דומם וישאלהו עוד האמלך עוד עשר
 שנים ויענהו מנחם עשר גם שלשים ועוד ויאמר המלך וכמה הוא
 ועוד וידום החכם וישמח המלך מאוד ויאמין בדברי מנחם ויכבד אותו
 ויתן לו עושר גדול עכ"ל, וכאשר יעוין בספר יוסיפון לא נפל דבר מכל
 דבר מנחם, והנה לפי ראות הוא ממש דברי נבואה, ונאמת ידוע

שבימי

מצרף העבודה

חל

שבימי התנאים לא היה בנמצא הנצואה רק שזה הוא רוח הקודש
שהשיגו מלד הזדככות חימרים ועושים מסירות נפשם אל החורה ואין להפליא
אבקש מענה מאלה השם העונה לבלתי הכשל בלשוני כי איננס מכשול
הלשון רבים המה רוצנים לפתח כל המרצה דברים כמעט כל יחדל כ"א
צעזר משדי אשר אליו יתכנו מעללינו:

את הדברים האלה כתבתי לי לאות ולזכרון לבלתי אכשל ח"ו
בשגיאות מי יבין, כאשר כשלו רבים המצוארים למעלה
ולהראות כי לא אלמון ישראל אשר בדורינו אלה ראו פלאות השם
ואת האמת הפנתי לכן אמת יהנה חכי ודבר שפתי מישרים עדי בשחק
כאלון סלה, ואתה בנימין אשר ידעתוך לדורש אמת ידעתי ג"כ כי
תמצא טעם וענג אלקי בדברי האמת:

וער יתר הדברים אשר כתב לך החסיד המופלג כ"י אין לי מה
להשיב לך כ"א לומר שכל דבריו מאומתים ונכונים במאד מאד:

ידיך אוהבך נלח דו"ש תמיד

יוסף מנעמראווע.

מא

א

א

גמ

וא

טר

מר

עמ

מו

וכל

לה

וד

ונכ

וא

וע

תח

על

ובל

גמ

של

חז

לט

לש

דע

הג

מכתב קדוש

מאת הרב הגאון מופת הדור שרגא דנהורא בוצינא קדישא חסידא ופרישא
קדוש יאמר לו בקדוש"ת מוהר"ר שניאור זלמן זצוק"ל זי"ע מק"ק
לאדי. אשר השיב לאנשי שלומינו חסידי ק"ק ווילנא יע"א.

אהובי אחי ורעי העומדים על התורה ועל העבודה אנ"ש המנין דק"ק ווילנא.

ה' עליכם יחי' נס"ו:

אחד"ש פתח דברי יעיר חזן שימעת קושט אמרי אמת לאמיתו
דדבר הויכוח עם שכנגדינו אילו הי' באפשרי לבא לידי
גמר נכון עמהם צוודחי אין לך מצוה גדולה מזו לעשית שלום בישראל
ואת מי אין כח, אלא אך מה לנו לעשות ולא עשינו והרבה מאד
טרחנו בזה ולא עלתה צידנו נקיים אנתנו מה' ומישראל, הנה
מראשית כזאת הודענו והלכנו אל הגאון החסיד נ"י לביתו להתווכח
עמו ולהסיר תלונותיו מעלינו בהיותי שם עם הרב החסיד המנוח
מוהר"ם מענדיל האראסנער זלל"ה, וסגר הדלת בעדינו פעמים,
וכאשר דברו לו גדולי העיר רבינו הנה זה הרב המפורסם שלהם בא
להתווכח עם כת"ה וכאשר ינוח צוודחי הנה בזה יהי' שלום על ישראל
ודחה אותם דייחיים, וכאשר החילו להפגיר צו מאד חלף והלך לו
ונסע מן העיר ושהה שם עד יום נסיעתו מהעיר כידוע לזיקני עירם,
ואח"כ צמדינותינו גסענו לק"ק שקלאב ג"כ לוויכוח ולא עלתה צידנו
ועשו לנו מעשים אשר לא יעשו ושינו טעמים והבטחתם אשר הצטיחו
תחילה שלא לעשות לנו מאומה, רק כראותם שאין להם מה להשיב
על דברינו באו ביד חזקה וחלו עמנו באילן גדול הגאון החסיד נר"ו,
ובאמת אנו דנוהו לכף זכות להיות כי כבר נחלט הענין אצלו בהחלט
גמור בלי שום ס"ס בעולם, ונגמר הדין אצלו עפ"י ג"ע רבים וכן
שלמים, המוחזקים בנשיות לאדם הרואה לעינים, ועפ"י כששמע
איזה ד"ת מהסרסור הידוע אשר יפרש את כל זה לא השקיף בהשקפה
לטיבה ולהפך בזכות כי אולי הסרסור שינה בלשון קצת וידוע כי ציננו
לשון קצת ישחנה הענין מהיפך אל היפך ממש, וכ"ש שלא עלתה על
דעתו כי אולי יש איתם דבר ה' עפ"י אליהו ז"ל, להפריש ולהפשיט
הגשמיות שבזה"ק בדרך נסתרה ונפלאה ממנו רק שצריכה קבלה
פא"פ

מכתב קדוש מהרב הקדוש מלאדי

פא"פ ולא ע"י סרסור הנ"ל, ומפני שלמדרגה גדולה כזו זריכה
 קדושה רבה ועצומה צהיפך ממש ממה שנתאמת לו עפ"י עדים נאמנים
 צעיני כבודו וכולי האי לא טעו אינשי מן הקצה אל הקצה ממש, ולזאת
 לא רצה לקבל מאיתנו שום טו"מ ותירוץ בעולם וביאור על ד"ת ששמע
 ולא שום דבר בעולם, ומה נשתנה היום, כי הנה גם עתה הפעם
 לא נשמע משמו שום חזרה וחרטה מימי קדם לאמר שעכשיו נולד לו
 איזה ספק אולי טעות הוא צידם, ואדרבה הדמים מועידים מה
 שביקש צ' אלפים הדומים לנדקה או למזוה אחרת והיינו שלא רצה
 לאטרותי צכדי, כי ידוע להם כי אללי צוודאי מתירנים כל הקושיות
 ידועות ומפורסמות צמדינותינו אך הם לא קבלו התירוטים כאשר ראינו
 בעינינו צק"ק שקלאצ, וא"כ לא זה הצל אינע, כי הנה מודעת מאמרז"ל
 כשם שמזוה לאמר דבר הנשמע כך מזוה שלא לאמר כו' וכל דצריהם
 כגחלי אש וצמשלי אזכרות רבות ונוראות ע"ז למשכילים, ובר מן דין
 הנה מודעת זאת מאמרז"ל ת"ח שמורה הלכה וצא וכו' ואם לאחר
 מעשה אמרה אין שומעין לו ואעפ"י שאמרה צשם רבו חיישינן דמיסקר
 ופ"ש וק"ו צנ"ד דלא חיישינן לשקרא ת"ו אלא דהיא מלחא דתליא
 צאצונתא דליצא סיהי' הלצ שומע ומקבל דצרינו, ואם צשנאה אמרו
 דלא חזא לי' זכותא אף שאינו אויבו ומצקש רעתו כלל כמ"ש צח"מ סי'
 ז' עאכ"ו צנ"ד לאחר מעשה רצועוס רעות רבות ועצומות שנעשו לאכ"ש
 צמדינותינו ליטא ורייסינן עפ"י גילוי דעת הגאון החסיד ביחוד לתלמידיו
 וחצרא חצרא אית לי', ואני ראיתי צעיני איגרת אחת מאחד
 שצתלמידיו צצק"ק קווילנא צשם רבו דצריס שלא רציתי להעלות על הכתב
 מפני צבוד התורה, וסנה מכותל מכתבם של מעל' ניכר ומוצן אלי שכל
 זאת לא נעלם ממעלתם נוכח פניהם הי' רק שעיקר סמיכתם על צ'
 אנשים חשובים שיהיו מצריעים הדין עם מי וכו', ולא מחכמה שאלו
 ע"ז דוודאי חשיבותם כלא ממש חשיבם קמי' להכריע נגד דעת הגאון
 החסיד אשר ישים צפי שלוחו ר' סעדי' אשר יאמר הכל צשם רבו ודא
 לא מדעת עצמו וצפרט צביאור ס' ליקוטי אמרים ודומיו אשר יסודתו
 צהררי קודש הקדשים האר"י ז"ל, ולפי הנשמע אין צמדינות ליטא מי
 סירוס לצבו שלא לצטל דעתו מפני דעת הגאון החסיד ולאמר צפה מלא
 אין צפיהו נכונה ת"ו כ"א צמדינות הרחוקות כתוגרמא ואיטליי' ורוב
 אשכנז ופולין גדול וקטן, וצזאת חפצתי צאמת, וצפרט צענין האמונה
 אשר לפי הנשמע צמדינותינו מתלמידיו אשר זאת היא חפיסת הגאון
 החסיד על ס' ליקוטי אמרים ודומיו אשר מפורש צהם פי' ממלא כל
 עלמין ולית אתר פנוי מיני' כפשוטו ממש וצעיני כבודו היא אפיקורסת
 נמורה לאמר שהוא ית' כמלא ממש צדברים שפלים ותחתונים ממש,
 ולפי מכתב מעל' ע"ז נשרף ספר הידוע וצפי' מאמרים הנזכרים יש להם
 דרך נסתרה ונפלאה ומלא כל הארץ כבודו היינו השגחה יכו', ומי יתן
 ידעתי

ידע
 וטע
 לחס
 על
 ולא
 היט
 ע"י
 אצל
 צח"
 שית
 צדע
 וא
 נצב
 צזכ
 צקצ
 מפי
 הכו
 לצח
 שמו
 ומה
 ז"ל
 מא
 יהי'
 כול
 מש
 צקצ
 צרין
 וא
 דר
 בעול
 ז"ל

מכתב קדוש מהרב הקדוש מלאדי

ידעתי ואמנאסו ואערכה לפניו משפטינו להסיר מעלינו כל תלויותיו
וטענותיו הפילוסופיות אשר הלך בעקבותיהם לפ"ד תלמידיו הנ"ל
להקור חלקות בשכל אנושי, וכאשר קבלתי מרבותי נ"ע תשובה ניגחית
על כל דברים, ואם יקשה בעיניו לחזור מדרכו אשר גדל בה מנעוריו
ולא יתקבלו דברי בעיני כבודו אז במקום גדולתו תהי' ענותנותו לבאר
היטיב כל טענותיו אלינו בנידון אמונה זו, חרות על הלוחות בכתב
ע"י חד מן קמייח דקיימין קדמוהי ויבא עה"ח בכבודו ובעצמו, ואני
אבא אחריו ומלאתי את דבריו להשיב על כל טענותיו ג"כ כתוב וחתום
בח"י ושני המכתבים יודפסו וישלחו לכל חכמי ישראל הקרוצים והרחוקים
שיחוו דעתם בזה כי לא אלמן ישראל מאלקי' וימלאו רבים וכן שלמים
בדעת תורה ודעת נוטה להכריע ולא ישאו פני כל איש ואחרי רבים
להטות וצזה יהי שלום על ישראל :

ואודות ליקוטי אמרים ודומיו בענין ביאור העלאת ניצוצין
מהקליפות וכו' הנה עיקר מן זה של העלאת ניצוצין לא
נזכר אלא בקבלת האר"י ז"ל לבדה ולא במקובלים שלפניו וגם לא
בזה"ק בפירוש וידוע לנו בצירור גמור שהגאון החסיד נ"י אינו מאמין
בקבלת האר"י ז"ל בכללה שהיא כולה מפי אליהו ז"ל רק מעט מזער
מפי אליהו ז"ל והשאר מתחמתו הגדולה ואין חיוז להאמין בה כו' וגם
הכתבים נשתמשו מאוד וכו' ולאיש אשר אלה לו לו משפט הנרירה
לבחור לו הטוב והישר מכל בחבי הקודש הקדשים האר"י ז"ל לאמר
שמועה זו נאה והיא מפי אליהו ז"ל וזו אינו מפי אליהו ז"ל מה נאמר
ומה נדבר ומה נטדק לפניו, וגם אם יאמר איזה פירוש בכתבי האר"י
ז"ל שלא כפירושינו כל מי שיש לו מוח בקדקדו יבין וישכיל שכל מי שאינו
מאמין באיזה דבר לא אדון הוא בדבר זה לדון ולהכריע רק המכריעים
יהי' גדולי ישראל המפורסמים באמונת קבלת האר"י ז"ל בכללה שהיא
כולה מפי אליהו ז"ל כחכמי הספרדים ודומיהם וכו', ואף גם זה
משנה שא"ל היא כ"א שגשיהי' החובעים והטוענים עלינו ג"כ מאמינים
בקבלת האר"י ז"ל בכללה כמונו והם גדולי ישראל בנגלה וגסתר אשר
נרץ למכריע ביניהם ובין גדולי ישראל מאנ"ש המפורסמים בפולין
ואשכנז אך עדיין לא שמענו כזאת :

ואודות השריפה אשר שרפו ספר הידוע לא לכם לריב את ריב
הבעש"ט זלללה"ה ולעורר מדנים ח"ו לא זו העיר ולא זו
הדרך אשר חפץ בה ה', ובעיניכם זה דבר חדש אך כבר היה
לעולמים, זכרו ימות עולם כי מי לנו גדול ממה בדורו ה"ה הרמז"ס
ז"ל אשר בארנו בספר גדל בשם טוב הלך וגדל מאד עד שצחיו היו
אומרים

דיכה
מנים
לזאת
שמע
פעם
ד לו
מה
רנה
ושיות
ראינו
מרז"ל
ריהס
דן
לאחר
ישקר
תליח
אמר
מ סי'
לאנ"ש
למידיו
מאחד
הכתב
לי שכל
על ב'
שאלו
הגאון
בו ודא
יסודתו
יטא מי
זה מלא
ורוב
האמונה
הגאון
לא כל
יקורסה
מש
ישלהם
ומי יתן

מכתב קדוש מהרב הקדוש מלאדי

אומרים בנוסח הקדיש נתייכו וזיומיכו וכו' ונתיימרכו ורכנא משה ונחיי
דכל ז"י וכו' מפני שראו כבודו וקדושתו וחסידותו, אך בארצות
הרחוקות אשר שמעו ולא ראו את כבודו החזיקו למין וכופר בת"ס
וטרפו ספריו דהיינו ס' הראשון מס' הי"ד ברחובות קרי' עפ"י חכמים
גדולים זעיניהם שקראו מ"ש הרמב"ם בהלכות תשובה ולא עלתה על
דעתם לתלות בקונר ידיעתם והכנתם בדברי קדשו כאשר נתבאר
לכסוף ע"י הרמב"ן והרד"ק ז"ל, אך כאשר חלפו ועברו ימים רבים
וכו' וגם שנאדם וכו' והנמח אמת מארץ וידעו כל ישראל כי משה אמת
וכו', וכה י"י לנו במהרה זימינו אמן:

כ"ד ח"ג דור"ש מלכ ונ"ח.

שניאור זלמן בלא"א מו"ה ברוך וללה"ה:

תם ונשלם

ה ונחיי
חרנות
בת"ס
חכמים
תה על
נתבאר
רבים
ה חמת

ה"ה:

